

REZUMAT

STILURILE PARENTALE ȘI ATITUDINEA ADOLESCENȚILOR
FAȚĂ DE CREȘTINISM

de

Costică Abrudan

Coordonator principal: Antonio Estrada

REZUMAT AL TEZEI DE MASTERAT

Universidad de Montemorelos

Facultad de Psicología

Titlu: STILURILE PARENTALE ȘI ATITUDINEA ADOLESCENȚILOR
FAȚĂ DE CREȘTINISM

Numele cercetătorului: Costică Abrudan

Numele și titlul evaluatorului principal: Antonio Estrada, Ph.D.

Data finalizării: Iunie 2015

Problema

Având în vedere concluziile și rezultatele altor cercetări în domeniu, studiul de față caută să determine dacă stilurile parentale permisiv, dictatorial și democrat ale mamei și ale tatălui sunt sau nu predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Metoda

Cercetarea este una descriptivă, cantitativă, explicativă, de câmp și transversală. Populația țintă o reprezintă adolescenții claselor XI-XII ai Liceului Teologic Adventist din Cluj-Napoca, promoția anului 2012-2013, în număr de 134 de elevi. Evaluarea celor două variabile s-a realizat astfel: stilurile parentale au fost

măsurate și determinate cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ), instrument creat de Buri (1991), în timp ce atitudinea față de creștinism a fost măsurată cu Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult) instrument creat inițial de Francis pentru a fi administrat la copiii de 8-16 ani din școli. Acest instrument a fost ușor modificat de către Francis și Stubbs (1987) pentru a putea fi administrat și la alte categorii de vârstă. În cercetarea de față am utilizat varianta modificată, dată fiind categoria de vârstă diferită. Proba statistică utilizată a fost metoda regresiei liniare multiple.

Rezultate

Stilul parental matern democrat este o variabilă predictoare pozitivă a atitudinii față de creștinism, într-un procent de 21.3% cu un coeficient R cuadrato ($R^2 = .213$) și un coeficient beta de .468, ($p = .000$). Stilul parental patern democrat împreună cu stilul parental patern permisiv explică atitudinea față de creștinism a adolescenților într-un procent de 17.6% cu un coeficient R cuadrato ($R^2 = .176$). Stilul parental patern democrat este un predictor pozitiv cu un coeficient beta de .383, ($p = .000$), iar stilul parental patern permisiv este un predictor negativ al atitudinii față de creștinism cu un coeficient beta de -.175, ($p = .028$).

Concluzii

Stilul parental matern democrat este un predictor semnificativ al atitudinii adolescenților față de creștinism în cel mai mare grad, urmat de stilul parental patern democrat. Stilul parental patern permisiv este un predictor negativ al atitudinii față de creștinism.

Universidad de Montemorelos

Facultad de Psicología

STILURILE PARENTALE ȘI ATITUDINEA ADOLESCENȚILOR
FAȚĂ DE CREȘTINISM

Teză
prezentată ca o cerință parțială pentru
obținerea titlului de Master în
Relații de Familie

de

Costică Abrudan

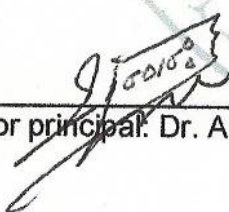
Iunie 2015

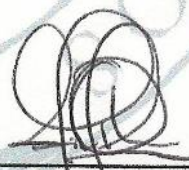
STILURILE PARENTALE ȘI ATITUDINEA
ELEVILOR FAȚĂ DE CREȘTINISM

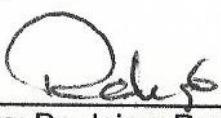
Tesis
presentada en cumplimiento parcial
de los requisitos para el título de
Maestría en Relaciones Familiares

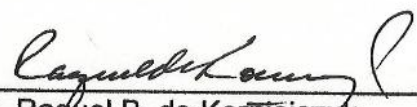
por
Costica Abrudan

APROBADA POR LA COMISIÓN:

Asesor principal: Dr. Antonio Estrada

Dr. Juan José Andrade
Examinador externo

Miembro: Dr. Jaime Rodríguez

Dra. Raquel B. de Korniejczuk,
Directora de Estudios Graduados

Miembro: Dr. Daniel Duta

23 - JUNIO - 2015
Fecha de aprobación

CUPRINS

LISTA FIGURILOR	vi
LISTA TABELELOR.....	vii
Capitolul	
I. NATURA ȘI DIMENSIUNEA PROBLEMEI.....	1
Antecedentele problemei.....	1
Prezentarea problemei	3
Ipoteza de cercetare.....	4
Obiectivul studiului	4
Argumentul studiului.....	5
Perspectiva creștină.....	6
Definirea termenilor.....	7
Stilurile parentale.....	7
Părintele democrat sau autoritativ-comunicativ.....	8
Părintele permisiv.....	9
Părintele autoritar sau autoritarist.....	9
Părintele neglijent sau indiferent.....	10
Atitudinea față de creștinism.....	11
Adolescența.....	12
Limitări.....	13
Delimitări.....	13
II. REVIZIA LITERATURII.....	14
Introducere.....	14
Stilurile parentale.....	15
Stilul parental cu nivel afectiv înalt și efecte pozitive.....	17
Stilul parental cu nivel afectiv înalt și efecte negative.....	22
Stilul parental cu exigență înaltă și efecte negative.....	24
Stilul parental neglijent sau neimplicat-indiferent.....	27
Stilurile parentale în raport de cultură și gen.....	27
Atitudinea față de creștinism.....	30
Concluzii.....	34
III. METODELE DE CERCETARE.....	37

Introducere.....	37
Tipul de cercetare.....	37
Populația.....	38
Descrierea instrumentelor.....	38
Parental Authority Questionnaire.....	39
Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult)...	40
Colectarea datelor.....	42
Ipoteza de nul.....	43
Operaționalizarea variabilelor studiului și a ipotezei	43
Analiza datelor.....	50
 IV. PREZENTAREA REZULTATELOR.....	 51
Descrierea statistică a populației.....	51
Vârsta respondenților.....	52
Sexul respondenților.....	52
Statutul familial al părinților respondenților.....	53
Descrierea variabilelor studiului	54
Stilurile parentale din perspectivă nominală	54
Stilurile parentale din perspectivă cantitativă	57
Stilul parental permisiv matern și patern	57
Stilul parental dictator matern și patern	60
Stilul parental democrat matern și patern	63
Atitudinea față de creștinism	65
Validarea instrumentelor.....	67
Testarea ipotezei	69
Alte analize și rezultate	71
Atitudinea față de creștinism în raport cu sexul	71
Atitudinea față de creștinism în raport cu vârsta	71
Diferențele de stil parentală la părinții divorțați și cei care sunt împreună	73
 V. REZUMAT, DISCUȚII, IMPLICAȚII, CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI..	 75
Introducere.....	75
Rezumat	75
Discuții	80
Observații din analiza literaturii	80
Observații din statistica descriptivă	81
Observații cu privire la probarea ipotezei	83
Observații din alte analize și probe statistice	84
Conexiuni ale cercetării cu Biblia și scrierile lui Ellen White.....	86
Pedeapsa corporală.....	86
Ellen White despre stilurile parentale	88
Implicații	92

Concluzii	94
Recomandări	96
Anexa	
A. CHESTIONAR DE EVALUARE A STILULRILOR PARENTALE.....	99
B. CHESTIONAR DE EVALUARE A ATITUDINII FAȚĂ DE CREȘTINISM.....	105
C. STATISTICA DESCRIPTIVĂ A VARIABILELOR LUATE ÎN STUDIU ..	108
D. VALIDAREA INSTRUMENTELOR	115
E. ANALIZA REGRESIEI LINIARE MULTIPLE	123
F. ALTE ANALIZE ȘI PROBE STATISTICE	129
REFERINȚE.....	133

LISTA FIGURILOR

1. Stilurile parentale în raport cu suportul emoțional și controlul respectiv exigența parentală.....	17
2. Sinteză a celor patru stiluri parentale după sistemul lui Maccoby și Martin.....	29
3. Distribuția populației în raport cu stilul parental matern dominant	56
4. Distribuția populației în raport cu stilul parental patern dominant	56
5. Distribuția stilului parental matern permisiv	59
6. Distribuția stilului parental patern permisiv	59
7. Distribuția stilului parental matern dictator	61
8. Distribuția stilului parental patern dictator	61
9. Distribuția stilului parental matern democrat	64
10. Distribuția stilului parental patern democrat	64
11. Graficul de distribuție a atitudinii față de creștinism	66
12. Relația dintre Atitudinea față de creștinism și vârstă	72
13. Distribuția diferențelor de stil parental în raport cu statutul familial	74
14. Participare la serviciile religioase ale bisericii creștine în raport cu vârsta în cultura americană.....	85

LISTA TABELELOR

1. Asocieri și corelații ale atitudinii față de creștinism cu alte variabile.....	35
2. Operaționalizarea variabilelor luate în studiu.....	44
3. Operaționalizarea variabilelor demografice.....	48
4. Operaționalizarea ipotezei și a variabilelor	49
5. Distribuția pe vârste a elevilor chestionați	52
6. Distribuția respondenților în funcție de sex	52
7. Statutul familial al părinților respondenților	53
8. Distribuția populației în raport cu stilul parental matern dominant	55
9. Distribuția populației în raport cu stilul parental patern dominant.....	55
10. Statistica descriptivă a stilurilor parentale maternelor.....	58
11. Statistica descriptivă a stilurilor parentale paternale.....	58
12. Indicatorii de distribuție a atitudinii față de creștinism	66
13. Coeficientul alpha de Cronbach pentru Chestionarul de Stiluri Parentale ..	68
14. Statutul familial și diferențele de stil parental al părinților	74

CAPITOLUL I

NATURA ȘI DIMENSIUNEA PROBLEMEI

Antecedentele problemei

Tot mai multe cercetări arată că stilurile parentale sunt într-o relație strânsă cu diverse atitudini și aspecte specifice vieții copiilor. Cele mai multe studii din domeniul acesta arată că stilurile parentale influențează într-un mod semnificativ dezvoltarea emoțională, spirituală și chiar intelectuală a tinerilor (Dehyadegary, Yaacob, Juhari și Talib, 2012; Hardy, White, Zhang și Ruchty, 2011; Heaven și Ciarrochi, 2008; Milevsky, Schlechter, Netter și Keehn, 2007).

În ultima vreme, au fost făcute studii care demonstrează că stilurile parentale influențează într-un mod semnificativ stima de sine, nivelul de impulsivitate al tinerilor, motivația acestora către ținte și obiective înalte, performanțele academice și chiar vârsta la care aceștia încep viața sexuală (de Graaf, Vanwesenbeeck, Woertman și Meeus, 2011; Osorio de Rebellón Yohn, Rivas Borrell, de Irala Estévez, Calatrava și López del Burgo, 2009).

Alte studii arată corelații semnificative care există între stilurile parentale și nivelul de agresivitate, nivelul de violență fizică și verbală, gradul de instabilitate emoțională și chiar apariția gândurilor sau tendințelor suicidare (Quiroz, Alvarado, Viancha, Bahamón Muñetón, Verdugo Lucero, și Alcaraz, 2013; Richaud, Mesurado, Samper-García, Llorca, Lemos și Tur 2013; Torre-Cruz, García-Linares și Casanova-Arias, 2014).

S-au descoperit de asemenea corelații semnificative între stilurile parentale și calitatea vieții de familie, stilul autoritativ-comunicativ fiind corelat într-un mod pozitiv și semnificativ cu o calitate înaltă a relațiilor din familie (Ossa Cornejo, Navarrete Acuña și Jiménez Figueroa, 2014).

Alte studii demonstrează că stilurile parentale influențează semnificativ sănătatea emoțională și comportamentul tinerilor. Stilul parental democrat sau autoritativ-comunicativ este asociat cu o frecvență mai redusă a depresiei, o sănătate emoțională mai bună și un risc scăzut pentru consumul de alcool și droguri (Mounts, 2002; Patock-Peckham și Morgan-Lopez 2007).

Atitudinea față de creștinism și studiile legate de domeniul spiritualității au căpătat în ultima vreme o tot mai mare importanță în contextul în care tot mai mulți tineri părăsesc biserica și adoptă o cosmoviziune postmodernă cu privire la lume și viață (Kinnaman, 2012).

Studii făcute până în prezent arată că influența părintească, exemplul sau modelul de părinte, precum și suportul emoțional pe care aceștia îl oferă copiilor sunt factori deosebit de importanți pentru dezvoltarea unei atitudini pozitive față de creștinism (Francis și Gibson, 1993; McDonald, Beck, Allison și Norsworthy, 2005). Suportul emoțional al familiei care posedă o cosmoviziune creștină, suport emoțional care este perceput de către copil și care este un element important al stilurilor parentale, are influențe pozitive semnificative asupra atitudinii față de creștinism a tinerilor.

Studiile arată că transmiterea valorilor creștine de la o generație la alta se face cel mai eficient în familiile care s-au deprins să practice stilul autoritativ-comunicativ

(Hardy et al., 2011). Alte studii arată că atitudinea față de creștinism mai este influențată și de vârsta, sexul și personalitatea individului (Bourke, Francis și Robbins, 2007; Francis și Wilcox, 1998).

Studii făcute de Kinnaman (2012) în cultura americană arată că atitudinea față de creștinism a tinerilor poate fi influențată într-un mod negativ de anumiți factori interni sau externi care sunt asociați cu creștinismul: o biserică exagerat de protectoare, o experiență spirituală superficială, percepția faptului că biserica ar fi antagonică științei, percepția faptului că biserica ar avea o poziție simplistă cu privire la sexualitate, percepția unei atitudini exclusiviste din partea bisericii și percepția unei nesiguranțe față de biserică, în exprimarea îndoielilor și temerilor personale. Acestea, spune autorul, ar fi cele mai importante șase motive pentru care tinerii părăsesc biserica și ar putea adopta o atitudine negativă față de biserică și prin această asociere, o atitudine negativă și față de creștinism.

Prezentarea problemei

Stilurile parentale și atitudinea față de creștinism a tinerilor sunt subiecte care necesită a fi studiate cu atenție întrucât acestea, așa cum s-a demonstrat, au implicații serioase în foarte multe domenii ale vieții. Există o complexitate de factori care pot influența atitudinea față de creștinism și cred că unul din factorii care o pot influența într-un mod semnificativ este și stilul parental al părinților. Având în vedere observațiile de mai sus, studiul de față caută să răspundă la următoarea întrebare: Stilurile parentale permisiv, dictatorial și democrat, ale mamei și ale tatălui, sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca?

Ipoteza de cercetare

Întrucât atât stilurile parentale, cât și atitudinea față de creștinism sunt variabile care influențează semnificativ dezvoltarea emoțională, spirituală și intelectuală a tinerilor, în concordanță cu argumentele de mai sus, acest studiu formulează următoarea ipoteză:

H: Stilurile parentale permisiv, dictatorial și democrat, ale mamei și ale tatălui, sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Obiectivul studiului

Obiectivul general al acestui studiu este acela de a cerceta dacă stilurile parentale ale mamei și ale tatălui sunt sau nu predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Obiectivele specifice ale studiului sunt următoarele:

1. Să determine care sunt stilurile parentale care au influențat creșterea și dezvoltarea adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.
2. Să verifice în ce măsură este adevărată ipoteza potrivit căreia diversele stiluri parentale ale mamei și ale tatălui sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.
3. Să facă o comparație între diferitele stiluri parentale în raport cu atitudinea față de creștinism a adolescenților.
4. Să identifice stilul parental care facilitează în cea mai mare măsură dezvoltarea unei atitudini pozitive față de creștinism la adolescenți.

5. Să identifice stilul parental care determină în cea mai mare măsură dezvoltarea unei atitudini negative față de creștinism la adolescenți.

Argumentul studiului

Modelul de educație din familie are influențe puternice asupra formării caracterului copiilor. Pe de altă parte atitudinea față de creștinism a copiilor are o legătură semnificativă cu modul în care ei se vor raporta în viitor la valorile creștine și, în cele din urmă, la formarea unui caracter creștin autentic. Din perspectivă creștină formarea caracterului în acord cu valorile creștine este cea mai importantă lucrare care a fost încredințată de Dumnezeu ființelor omenești, este o lucrare mai importantă decât cultivarea fermelor, mai esențială decât construcția caselor de locuit sau orice altă afacere sau activitate comercială (White, 2007).

Întrucât educația din familie și apoi din școală are implicații atât de profunde asupra vieții copiilor și prin aceștia, asupra societății, în unele țări există programe de cercetare și programe la nivel național de educație a părinților în vederea îmbunătățirii relațiilor părinte-copil (Fujiwara, Kato și Sanders, 2011).

Nu în ultimul rând, se caută soluții eficiente pentru familiile creștine în vederea prevenirii fenomenului de abandon al bisericii, a credinței și a valorilor creștine în rândul tinerilor care se nasc și cresc în aceste familii, dar în același timp, sunt supuși și influențelor unei societăți postmoderne.

Astfel de studii și de programe sunt necesare atât pentru dezvoltarea cercetării în domeniu cât și pentru utilizarea acestor cercetări în cadrul bisericii în vederea inițierii unor programe de educație a părinților și a îmbunătățirii educației din biserică și din școlile bisericii.

Perspectiva creștină

În cosmoviziunea creștină despre lume și viață, familia, biserica și școala reprezintă instituțiile care oferă mediul și cadrul favorabil pentru dezvoltarea caracterului și a personalității, care apoi se definesc și se nuancează în interacțiunea cu lumea și societatea. Aici se găsesc cadrul, mediul favorabil și oportunitățile pentru dezvoltarea capacităților și a talentelor în vederea slujirii cu eficiență și profesionalism a lui Dumnezeu, a familiei și a semenilor. Cultura iudeo-creștină pune accent pe dezvoltarea holistică a ființei umane, iar părinții sunt primii educatori ai copilului.

Încă din secolul XIX, scriitoarea creștină americană Ellen White descrie în cărțile sale, într-un mod amănunțit cele trei stiluri parentale pe care Baumrind le definește în anii 1960. Cercetările științifice făcute în ultimii ani confirmă cu exactitate aceste afirmații. În Capitolul V, am dedicat un spațiu pentru a prezenta câteva idei pe care le confirmă atât revelația, cât și știința.

Există multe teorii științifice cu privire la creșterea și educația copilului, unele dintre ele sunt contradictorii. Fiecare teorie aduce cu sine anumite avantaje, dar și dezavantaje. Spre exemplu, Suedia a fost prima țară din lume care a interzis în anul 1979 orice formă de pedeapsă fizică a copilului, pentru ca apoi opinia să fie că cei mici trebuie să fie tratați ca adulți. Valorile egalitare ale social-democrației aplicate în relația dintre părinți și copii au favorizat un stil permisiv de educație care s-a soldat cu un dezastru în familiile suedeze (Woods, 2014).

În orice domeniu al vieții este necesară deținerea unei viziuni de ansamblu asupra teoriilor științifice care s-au dezvoltat cu privire la un anumit subiect, dar

siguranța se găsește întotdeauna acolo unde revelația se întâlnește cu știința și se autosusține reciproc, inclusiv în acest domeniu atât de delicat al educației și al familiei.

Și chiar acele teorii pe care le confirmă atât revelația cât și știința sunt aplicate întotdeauna, cu consecvență, este nevoie ca aceste idei valoroase să fie aplicate nu doar la structura sistemului, ci și la dinamica acestuia. Cu alte cuvinte, este nevoie nu doar de o structură a familiei argumentată teologic și științific, ci și de o dinamică care să o facă funcțională. Stilurile parentale și atitudinea față de creștinism a adolescenților sunt două variabile care, studiate cu atenție, scot în evidență acele probleme care apar în dinamica funcțională a familiei și se dorește ca teoriile promovate și aplicate aici să aibă argumente puternice în cele două surse de autoritate, teologică și științifică.

Definirea termenilor

Înainte de a intra propriu-zis în acest studiu descriptiv explicativ, este necesară definirea termenilor cercetării. Este necesar ca fiecare variabilă a cercetării să fie corect determinată cu ajutorul unor definiții și referințe din literatură în așa fel încât să nu existe confuzii între variabile iar cititorii și cercetătorii să știe exact la ce se referă atunci când au în atenție o anumită variabilă. Definirea termenilor este importantă în cadrul cercetării pentru o înțelegere mai complexă a variabilelor studiate.

Stilurile Parentale

Stilurile parentale reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor părinților vis-a-vis de copilul lor, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul părinților care se manifestă în situații diferite (Hoeve et al., 2009).

Darling și Steinberg (1993) definesc stilul parental ca fiind o constelație de atitudini și practici parentale care sunt transmise adolescentului și care creează un climat emotiv în cadrul căruia sunt exprimate comportamentele parentale.

Prima formă de structurare a stilurilor parentale a fost făcută de Baumrind (1966). În raport cu dimensiunile de acceptare și control parental, ea a identificat trei stiluri de paternitate: autoritar, permisiv și autoritativ-comunicativ. Mai târziu, Maccoby și Martin (1983) au realizat o reformulare a dimensiunilor de bază propuse de Baumrind. Aceștia rezumă cercetarea la patru stiluri de paternitate: autoritar-autocratic, indulgent-permisiv, autoritar-reciproc și indiferent-neimplicat.

În continuare, voi prezenta o scurtă descriere a celor patru stiluri parentale din sistemul lui Maccoby și Martin.

Părintele democrat sau autoritativ-comunicativ

Părinții autoritativi sunt exigenți și receptivi față de copii, oferă rațiuni pentru cererile ce le adresează copiilor, au așteptări clare și rezonabile, sunt deschiși la discuții și negocieri cu copiii lor (Baumrind, 1966). Acești părinți au așteptări mari de conformare la normele parentale, dar în același timp oferă instrucțiuni însoțite de afecțiune și suport emoțional cu privire la normele și formele de comportament, având o abordare centrată pe copil. Copilul este încurajat să fie independent. Părinții au controlul, dar îi permit copilului să acționeze liber. În acest stil parental, părinții au tendința de a le oferi copiilor lor sprijin, încurajare și un model de comportament adecvat. Acești părinți cresc copii cu competențe psihosociale, copii fericiți și generoși (Olowodunoye și Titus, 2011)

Părintele permisiv

Acești părinți au nivel scăzut de control și un nivel ridicat de căldură și acceptare (Baumrind,1967). Părintele permisiv este caracterizat ca având puține așteptări comportamentale pentru copil, în timp ce el este cald și afectiv. Acceptă tot ce face copilul și nu are cereri și așteptări de la acesta. La sfârșitul zilei este posibil să facă tot ce îi cere copilul. Uneori părintele face lucrul acesta de teama ca acesta să nu devină rebel, în timp ce copilul nu reușește să-și controleze impulsurile și să devină responsabil pentru propriile acțiuni. Copiii crescuți în acest stil primesc libertate fără restricții. Părinții permisivi cresc copii nefericiți care nu dispun de autocontrol. Relațiile în familie sunt de egalitate. Copilul este imatur din punct de vedere emoțional și aceasta îl împiedică să aibă prieteni. Copilul tinde să rămână aproape de locul în care a crescut în dependență de părinți și să aibă o relație caldă și iubitoare cu aceștia (Olowodunoye și Titus, 2011).

Părintele autoritar sau autoritarist

Acest stil este caracterizat prin așteptări ridicate de conformare la direcțiile și normele parentale. Părinții așteaptă din partea copiilor ca aceștia să urmeze strict regulile stabilite de ei, descurajază discuțiile cu copiii lor și le limitează independența (Baumrind,1966). Părinții autoritari așteaptă mult de la copiii lor, dar nu le explică regulile deloc. Părintele autoritar preferă pedeapsa fizică în loc de a folosi alte măsuri de corectare a comportamentului. Acestor copii le lipsesc competențele sociale și inițiativa deoarece părinții le prescriu exact ce trebuie să facă în loc de a le permite să aleagă ei înșiși. Sunt mai retrași, nu au spontaneitate, curiozitate și inițiativă, așteaptă să decidă alții ce este bine. Sunt vulnerabili să intre în relații de căsătorie cu parteneri

care exercită control asupra lor. Pe de altă parte, unii copii ar putea să devină rebeli și să-i sfideze deschis pe părinții lor, să plece și să se înstrăineze de părinți mai devreme, iar arunci când aceștia mor să aibă un sentiment de eliberare (Olowodunoye și Titus, 2011).

Părintele neglijent sau indiferent

Acești părinții nu sunt nici exigenți și nici receptivi față de copiii lor. Comunicarea dintre părinți și copii este săracă și interacțiunea dintre ei este foarte slabă. Părinții oferă rareori feedback-ul pentru copii și neglijează nevoile emoționale și de coordonare ale acestora (Maccoby și Martin, 1983). Acești părinți nu au nici o grijă față de copiii lor. Le asigură nevoile de bază, dar nu le oferă suport emoțional și nici nu au cereri de la ei. Copiii vor crește cu un resentiment împotriva părinților și se înstrăinează emoțional de aceștia. Părinții se implică foarte puțin în viața copilului (Olowodunoye și Titus, 2011).

Pe parcursul studiului în revizia bibliografică, apar termeni cum ar fi: stil autoritarian care corespunde stilului autoritar sau dictator, stil autoritativ care corespunde stilului democratic sau stilul indulgent care corespunde stilului permisiv. În cercetarea de față pentru alegerea instrumentului, culegerea, prelucrarea și interpretarea datelor voi folosi sistematizarea făcută de Baumrind, însă în partea teoretică în Capitolul II, voi avea în vedere sistemul propus de Maccoby și Martin, întrucât din punct de vedere teoretic acest sistem mi se pare mai complex. Există două motive pentru care folosesc această abordare. Primul motiv ar fi acela că populația studiului de față este alcătuită din adolescenți care provin din familii adventiste care sunt implicate activ în trăirea, respectiv promovarea valorilor creștine

și presupun că într-o astfel de populație stilul parental neglijent nu ar fi suficient de bine reprezentat pentru a putea aplica metode statistice valide. Al doilea motiv pentru care folosesc această abordare este acela că majoritatea cercetătorilor utilizează sistemul propus de Baumrind și, ca atare, am la dispoziție instrumente care au fost deja utilizate și validate în mai multe cercetări.

Atitudinea față de creștinism

În cele mai multe studii realizate pe această temă, atitudinea față de creștinism reprezintă dimensiunea atitudinală și afectivă a religiei și este operaționalizată prin Scala Francis a atitudinii față de creștinism (Astley, Francis și Robbins, 2012; Yablon, Francis și Robbins, 2014).

Atitudinea față de creștinism și studiile legate de domeniul spiritualității au căpătat în ultima vreme o tot mai mare importanță, în contextul în care tot mai mulți tineri părăsesc biserica și adoptă o cosmoviziune postmodernă cu privire la lume și viață.

Atitudinea față de creștinism este o variabilă care a fost studiată și aprofundată de Francis începând din anii 70 (Tiliopoulos, Francis și Jiang, 2013). Acesta a fost printre primii care a studiat și dezvoltat acest concept. El a fost cel care a creat un instrument alcătuit din 24 de itemi pentru măsurarea acestei variabile, instrument care a fost validat pentru prima dată în limba engleză (Francis (1978a, b); Tiliopoulos et al., 2013).

Versiunea originală a acestui instrument a devenit disponibilă pe scară largă și a fost validată și utilizată într-un număr mare de limbi: cehă (Francis, Quesnell și Lewis, 2010), chineză (Tiliopoulos et al., 2013), norvegiană (Francis și Enger, 2002),

română (Francis, Ispas, Robbins, Ilie și Iliescu, 2008), slovenă (Francis, Flere, Klanjšek, Williams și Robbins, 2013), Instrumente comparabile au fost de asemenea dezvoltate pentru a accesa dimensiunea afectivă sau atitudinală a religiei hinduse (Francis, Santosh, Robbins și Vij, 2008), și contextele evreiești (Francis și Katz, 2007; Yablon et al., 2014). De asemenea, Scala Francis a atitudinii față de creștinism a fost tradusă și validată în arabă, olandeză, franceză, germană, greacă, portugheză, spaniolă și suedeză și a fost adaptată pentru a studia dimensiunea afectivă și atitudinală față de religia islamică (Tiliopoulos et al., 2013).

Atitudinea față de creștinism se va măsura cu scala Francis tradusă și validată în limba română (Francis et al., 2008)

Adolescența

Adolescența este o perioadă de schimbare în plan biologic, psihologic și social. Ea devine o perioadă critică în ciclul de dezvoltare a ființei umane deoarece implică tranziția între a nu mai fi copil și adaptarea la stadiul de adult (Castillo, 2007). Aceste schimbări determină anumite crize în procesul de dezvoltare și maturizare a tinerilor.

Erikson (1968) a caracterizat adolescența ca fiind o perioadă de criză în care individul trebuie să-și stabilească un sentiment de identitate personală. El a identificat o serie de conflicte pe care adolescentul trebuie să le rezolve pentru a realiza o identitate puternică de care să nu se îndoiască. Prin aceste conflicte, el capătă o perspectivă temporară care elimină confuzia, își polarizează orientarea sexuală și în cele din urmă își dezvoltă un angajament ideologic pentru a nu rămâne blocat într-o confuzie de valori.

În acord cu definițiile de mai sus, se poate observa că adolescența este

perioada în care tinerii își descoperă identitatea și își cristalizează o cosmoviziune cu privire la lume și viață. Stilul parental al adolescentului este un context important al familiei în care el trăiește aceste experiențe de transformare, iar atitudinea față de creștinism devine un element important în construcția propriei identități și cosmoviziuni.

Limitări

Acest studiu este limitat de următoarele aspecte:

1. Evaluarea stilurilor parentale s-a făcut pe baza percepției adolescenților.
2. Este posibil ca unele stiluri parentale să nu fie suficient de bine reprezentate întrucât valorile creștine adventiste promovează stilul autoritativ-comunicativ de părinte.
3. În afara de stilurile parentale, mai există și alți factori care influențează semnificativ atitudinea față de creștinism a tinerilor, factori care nu au putut fi abordați aici din lipsă de timp și resurse.

Delimitări

În continuare, voi prezenta delimitările acestui studiu.

1. Studiul de față s-a delimitat la populația de tineri dintr-o școală aparținând Biseicii Adventiste din România.
2. Din lipsă de timp și resurse, m-am delimitat la evaluarea stilurilor parentale doar pe baza percepției adolescenților.
3. Întrucât cercetarea de față are loc într-un liceu teologic al bisericii, copiii provenind în marea majoritate din familii adventiste, nu am pretenția că rezultatele acestui studiu ar putea fi generalizate în afara acestui context specific religios.

CAPITOLUL II

REVIZIA LITERATURII

Introducere

Există cercetări care arată că religiozitatea, spiritualitatea și practicile religioase creștine sunt predictorii deosebit de importanți pentru o bună stare de sănătate și de bine a oamenilor (Estrada și Estrada, 2014). Gómez-Bustamante și Cogollo (2010) demonstrează că bunăstarea generală a adolescenților este influențată de trei factori importanți: o stima de sine înaltă, religiozitate profundă și o familie funcțională.

Cu toate acestea, se poate observa că în ultimii ani, Biserica pierde tot mai mulți tineri și creșterea semnificativă a numărului de divorțuri indică un număr tot mai mare de familii disfuncționale. În cultura americană, aproape 3 din 5 adolescenți americani se îndepărtează de Biserică după vârsta de 15 ani, iar studiul Barna estimează că 80% dintre tinerii crescuți în familiile creștine americane vor fi decuplați de biserică până la vârsta de 29 de ani (Kinnaman, 2012).

Aceste informații - pozitive, dacă se au în vedere factorii care contribuie la bunăstarea generală a tinerilor, și negative, dacă se are în vedere acest abandon al tinerilor față de biserică și valorile creștine - fac necesară studierea atentă a acestor probleme și căutarea unor soluții viabile și eficiente la această situație. Religiozitatea și familia funcțională, variabile amintite mai sus de către Gómez-Bustamante și

Cogollo (2010), chiar dacă nu reprezintă exact subiectul luat în atenția studiului de față, fuzionează în multe aspecte cu cele două variabile: stilurile parentale și atitudinea față de creștinism.

În continuare, voi prezenta câteva studii care s-au făcut până în prezent pe aceste două variabile pe care le-am luat în studiu.

Stilurile parentale

Stilurile parentale reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor părinților vis-a-vis de copilul lor, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul părinților care se manifestă în situații diferite (Hoeve et al., 2009).

În anii 60, Diana Baumrind, lucrând cu copiii pre-școlari și familiile acestora, a identificat trei tipuri principale de stiluri de paternitate: autoritar, permisiv și autoritativ-comunicativ (Baumrind, 1966). Ea fost un pionier în ce privește studiul stilurilor parentale. Baumrind recunoaște două dimensiuni de comportament parental care influențează semnificativ tiparele de comportament ale copilului: acceptare și control parental. Combinând aceste două dimensiuni, Baumrind definește trei stiluri parentale: stilul autoritar (control ridicat și părinte emoțional-rece sau exigent-rece), stilul permisiv (control coborât și părinte emoțional-cald sau permisiv-cald) și stilul autoritativ sau democrat (Marmo, 2014).

Maccoby și Martin (1983) într-o recenzie a peste 500 de studii cu privire la interacțiunea dintre părinți și copii, rezumă cercetarea la patru stiluri de paternitate: autoritar-autocratic, indulgent-permisiv, autoritar-reciproc și indiferent-neimplicat.

Maccoby și Martin au realizat o reformulare a dimensiunilor de bază propuse de Baumrind și au redefinit stilurile parentale în funcție de două aspecte: (a) control

sau exigență, presiune sau număr de revendicări pe care părinții le exercită asupra copiilor pentru ca aceștia să atingă anumite obiective sau ținte; (b) afecțiune sau sensibilitate și căldură, gradul de sensibilitate și capacitatea cu care părintele răspunde la nevoile copilului, în special la nevoile emoționale (Sierra și Pérez Vega, 2014).

De fapt, aceștia se referă aproximativ la aceleași elemente ca și Baumrind dar realizează cea de a patra combinație care nu apare în sistemul propus de Baumrind: stilul indiferent-neimplicat (control sau cerere slabă sau inexistentă, părinte rece lipsit de afecțiune și sensibilitate).

Rezultatele cercetărilor au oferit sprijin pentru sistemul creat de Maccoby și Martin și indică necesitatea de a face distincție între cele două tipuri de familii „permissive”: cele care sunt indulgente și cele care sunt neglijente (Lamborn, Mounts, Steinberg și Dornbusch, 1991).

În Figura 1 de mai jos am construit un grafic care să ilustreze și într-o formă schematică cele patru stiluri parentale propuse de Maccoby și Martin. Pe ordonată, în sens pozitiv, am reprezentat variabila de suport emoțional (părintele afectiv și cald cu responsivitate înaltă, afectivitate, sensibilitate și capacitate de a răspunde eficient la nevoile emoționale ale copilului), iar pe ordonată, în sens negativ, am considerat lipsa acestui suport emoțional (părintele rece și distant incapabil să răspundă la nevoile emoționale ale copilului).

Pe abscisă, în sens pozitiv, am considerat variabila de control și exigență înaltă, iar în partea opusă am considerat lipsa controlului și a exigenței. Combinația acestor elemente formează cele patru stiluri parentale propuse de Maccoby și Martin.

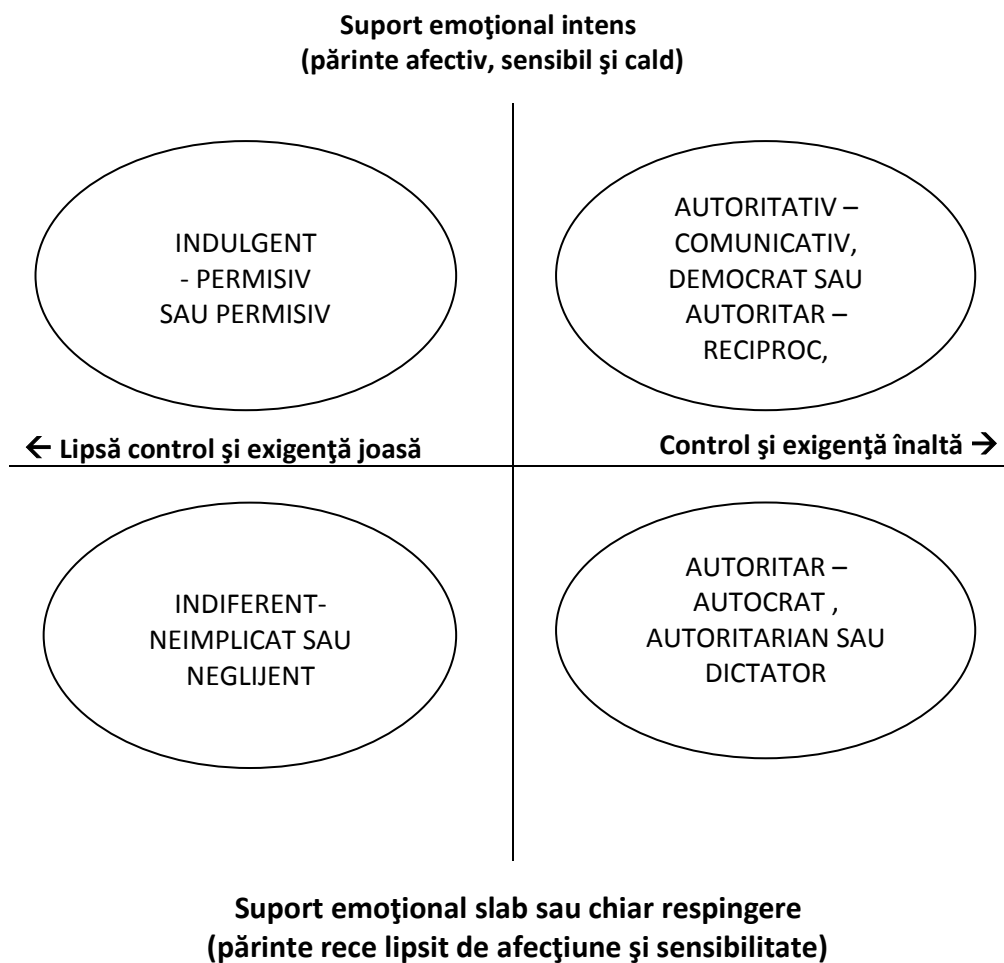

Figura 1. Stilurile parentale în raport cu suportul emoțional și controlul respectiv exigența parentală.

La denumirea stilurilor parentale, am folosit aproape toate formele în care acestea apar în literatura de specialitate.

Stilul parental cu nivel afectiv înalt
și efecte pozitive

În cadrul acestui subcapitol am adunat informații din articole care se referă la stilurile parentale sau componenta de stil parental ce oferă un suport afectiv și emoțional ridicat (părinți plini de căldură și afectivitate) și care determină efecte

pozitive în procesul de dezvoltare al copilului.

Studiile demonstrează că empatia părintească percepută determină o auto-funcționare mai bună, în timp ce inconsecvența dragostei este corelată cu ajustări psihologice greșite. Empatia părintească percepută este asociată cu o dezvoltare sănătoasă a stimei de sine (Watson, O’Learly și Weathington, 2008). Stabilitatea, extrovertirea și autoritativitatea maternă au fost determinanți semnificativi ai stimei de sine. Alte studii au raportat că părinții copiilor cu o stimă de sine înaltă au dovedit caracteristici ale stilului democrat (Buri, Louiselle, Misukanis și Mueller, 1988; Osorio de Rebellón Yohn et al., 2009), iar alți autori (Milevsky et al., 2007) sunt de părere că numai stilul democratic determină o stimă de sine ridicată la copii, celelalte stiluri parentale având efecte negative asupra stimei de sine.

Autoritativitatea paternă a fost identificată în urma studiilor ca fiind un determinant puternic al fericirii (Cheng și Furnham, 2004; Furnham și Cheng, 2000).

Alizadeh, Abu Talib, Abdullah și Mansor (2011) demonstrează în urma studiilor că stilul autoritativ cu responsivitate înaltă și cereri înalte în comportamentul parental este corelat negativ cu simptomele interne și externe negative. Unele tipuri de implicare a tatălui pot reduce riscul internalizării comportamentelor la copiii ale căror mame au avut depresie în primii ani. Copiii cu tați mai afectuoși aveau mai puține probleme de comportament (Mezulis, Hyde și Clark, 2004).

Stilurile parentale împreună cu disciplina influențează sănătatea emoțională a tinerilor, chiar și în adolescența târzie. McKinney, Milone și Renk (2011) arată că stilul autoritativ este asociat cu ajustări emoționale mai bune în raport cu stilul autoritarian. La copiii din școala elementară, cercetările au arătat că indiferent de sex, etnie și

nivelul socio-economic, rezultatele indică faptul că stilul autoritativ este asociat negativ cu comportamente greșite și pozitiv cu indicatori ai unei ajustări emoționale sănătoase (Kaufmann et al., 2000). Stilul autoritativ este corelat negativ cu aceste simptomele obsesiv-compulsive (Kiara et al., 2010).

Adolescenții care au avut parte de un stil parental democrat au înregistrat cele mai mari scoruri la competențele psihosociale și cele mai mici scoruri la disfuncții psihologice și comportamentale, în comparație cu celelalte stiluri parentale (Lamborn et al., 1991).

Patock-Peckham și Morgan-Lopez (2007) demonstrează că autoritativitatea este corelată negativ cu simptomele de depresie și alcool la adolescenți. A avea un tată cu stil autoritativ protejează împotriva sentimentelor de respingere paternă, determinând simptome scăzute ale depresiei și scade problemele legate de alcool.

Niveluri înalte de călăuzire erau asociate cu niveluri scăzute de consum de alcool pentru adolescenții care raportau că părinții lor foloseau un stil autoritativ. Când adolescenții raportau că părinții lor foloseau un stil autoritativ, nivelurile înalte de supraveghere au fost corelate cu faptul de a avea prieteni cu niveluri scăzute de consum de droguri (Mounts, 2002).

Autoritativitatea tatălui prin suport emoțional înalt și exigență este corelată negativ cu impulsivitatea fiilor, când tații sunt mai autoritativi, băieții sunt mai puțini impulsivi (Fromme, 2006; Osorio de Rebellón Yohn et al., 2009). Alte studii au demonstrat că există o corelație semnificativă între stilurile parentale și violența fizică și verbală a adolescenților. Adolescenții care au perceput un stil parental democratic al părinților au avut scoruri mai mici la dimensiunea violenței fizice și verbale

(Torre-Cruz et al., 2014).

Nivelurile înalte ale susținerii părintești sunt corelate cu o întârziere a primului contact sexual. Stilul autoritativ este corelat cu o întârziere a apariției primului act sexual și mai puține experiențe sexuale nedorite. Nivelurile ridicate de susținere și control autoritativ formează tineri sănătoși din punct de vedere psihologic (de Graaf et al., 2011).

La stilul iubitor, un nivel ridicat de sensibilitate care coexista cu aprobarea și folosirea pedepsei corporale în ocazii rare; acest tip de stil parental a determinat cele mai înalte niveluri de implicare și responsivitate a copilului (Chaudhuri, Easterbrooks și Davis, 2009).

Turkel și Tezer (2008) au cercetat relația dintre stilul parental și inventivitate în depășirea obstacolelor și au ajuns la concluzia că persoanele care au fost crescute de părinți democratici sunt mai inventive decât cele crescute de alte tipuri de părinți. Krumm, Vargas-Rubilar și Gullon (2013) au studiat stilurile parentale și au făcut comparații și corelații în ceea ce privește creativitatea copiilor. Rezultatele au arătat că acceptarea părintească este un predictor pozitiv de creativitate.

S-au făcut cercetări pentru a vedea care este relația dintre stilurile parentale și performanțele academice ale elevilor. Rezultatele studiilor au arătat că stilul autoritativ este corelat în mod pozitiv cu realizările academice ale adolescenților (Dehyadegary et al., 2012). Conștiinciozitatea părintească și stilul parental autoritativ erau determinanți semnificativi ai performanței academice. Performanța academică este determinată de conștiinciozitatea tatălui și de folosirea de către el a puține măsuri disciplinare aspre (Heaven și Newbury, 2004).

Cercetările au demonstrat că nivelul de educație al mamei se corelează în mod pozitiv cu stilul autoritativ al acesteia (Xu et al., 2005).

Cercetările făcute în rândul elevilor din gimnaziu au arătat că percepția grijii profesorului este corelată cu eforturile academice ale elevilor și urmărirea de către aceștia a unor scopuri de răspundere socială și pro-socială. Profesorii cărora le pasă au fost descriși ca având stil de interacțiune democratic, dezvoltând așteptări pentru comportamentul elevilor în lumina diferențelor individuale. Se susține ideea că elevii se vor implica mai mult în activitățile clasei dacă se simt susținuți și valoroși. Acest studiu sugerează că perceperea unei relații de susținere și grijă a profesorului pentru elevii din gimnaziu este importantă indiferent de rasa sau mediul familial al elevilor (Wentzel, 1997).

Ossa Cornejo et al. (2014) în urma studiilor efectuate au determinat corelații semnificative între stilurile parentale și calitatea vieții de familie, stilul autoritativ-comunicativ fiind corelat într-un mod pozitiv și semnificativ cu o calitate înaltă a relațiilor din familie.

Studiile făcute de Olowodunoye și Titus (2011) arată că s-a găsit o corelație semnificativă între stilul parental și religiozitate. S-a găsit o corelație pozitivă între stilul parental și comportamentul moral și etic, cum ar fi refuzul de a copia la examen.

Stilurile parentale cu susținere emoțională înaltă și exigență înaltă au un rol deosebit și în transmiterea credințelor și practicilor religioase. Astfel, credințele și practicile religioase pot fi transferate cel mai bine generației următoare în familii caracterizate de stilul parental autoritativ. Organizațiile religioase pot încuraja stilul parental autoritativ ca un mod de a ajuta la creșterea următoarei generații în tradiția

credinței lor (Hardy et al., 2011).

În concluzie, în urma acestei scurte analize a cercetărilor științifice se poate observa foarte clar că stilul parental cu nivel afectiv înalt și cu cele mai pozitive efecte în procesul de dezvoltare al tinerilor este stilul parental democrat. Acest stil parental asigură nu numai un suport emoțional de calitate, ci și exigență și cereri înalte față de copil. Este stilul parental care este necesar să fie promovat în programele de educație a părinților.

Stilul parental cu suport emoțional înalt și efecte negative

Este stilul parental cu nivel afectiv înalt, dar la care lipsește cererea și exigența. Dacă totuși cererea și exigența există, acestea sunt ne semnificative.

Studiind impactul stilului parental asupra sănătății fizice și psihice a copiilor, Yahav (2006) a arătat că practicile parentale inadecvate generează atât simptome externe, cât și simptome interne negative. Părinții permisivi cu responsivitate înaltă, dar care nu au cereri de la copiii lor crează un mediu favorabil în care copiii devin pasivi și insensibili în interacțiunile lor cu ceilalți, dependenți și lipsiți de responsabilitate socială. Deci stilul permisiv va fi asociat pozitiv cu comportamentele de internalizare și externalizare ale copiilor (Alizadeh et al., 2011).

Fromme (2006) arată că stilul parental al părintelui de același sex cu studentul are influența cea mai mare asupra consumului de alcool și ajustarea emoțională. Cu cât tatăl sau mama erau mai permisivi, cu atât mai impulsivi erau copiii.

Adolescenții cu părinți indulgenți au evidențiat un puternic sentiment de încredere în sine dar au raportat o frecvență mai mare de abuz de substanțe, abateri

comportamentale și mai puțin interes și angajament pentru școală (Lamborn et al., 1991).

Stilul permisiv este corelat negativ cu realizările școlare. Adolescenții care au un mediu permisiv, care nu au reguli și așteptări clare pentru rezultate înalte, au o motivație scăzută pentru realizări și performanțe academice (Dehyadegary et al., 2012).

Alte cercetări au demonstrat că indulgența paternă are un aport semnificativ și negativ în ce privește leadershipul, competența socială și realizările academice de mai târziu. Indulgența paternă influențează în mod semnificativ și pozitiv comportamentele agresivo-distrugetoare de mai târziu. Copiii care aveau tați indulgenți tindeau să fie mai puțin competenți și adaptați în domeniul academic și social decât alți copii. Indulgența maternă nu a fost asociată în mod semnificativ cu rezultatele de ajustare emoțională (Chen, Liu și Li, 2000).

În urma acestei scurte investigații se poate observa că stilul parental care are un suport emoțional înalt, dar care produce totuși efecte negative în procesul de dezvoltare a tinerilor este stilul permisiv sau indulgent. Se poate observa faptul că nu suportul emoțional înalt este problema, ci lipsa cererilor și a exigenței părintești. În programele de educație a părinților este nevoie ca aceștia să fie informați despre efectele pe care le are un astfel de stil parental asupra dezvoltării copilului.

Tendențele culturale, politice și sociale ale țărilor dezvoltate, promovează stilul permisiv sau indulgent de părinte. Anumiți cercetători în domeniu din țările nord-europene sunt îngrijorați cu privire la tipul de personalitate și caracter care se dezvoltă în cadrul acestui stil permisiv de educație parentală (Woods, 2014).

Stilul parental cu exigență înaltă și efecte negative

În această secțiune au fost adunate informații din cercetări care vorbesc despre stilul dictatorial sau autoritarist precum și câteva informații care vorbesc doar despre controlul parental sau exigența parentală, fără a specifica în mod explicit cealaltă dimensiune a stilului parental (afectivă sau non-afectivă). Totuși se poate intui că atunci când este vorba de efecte negative este vorba de o combinație cu variabila non-afectivă.

Adolescenții cu părinți autoritarieni au înregistrat scoruri înalte la conformitate cu standardele adulților, dar au înregistrat scoruri mici la competențele psihosociale (Lamborn et al., 1991).

Stilul autoritarian este corelat cu un efort scăzut și cu predispunere înaltă la mânie și frustrare a copiilor, ceea ce determină o relație negativă între stilul autoritarian și funcționarea socială a copiilor (Zhou, Eisenberg, Wang și Reiser, 2004).

Constrângerea maternă și paternă, lipsa de sensibilitate și controlul psihologic al mamei au fost corelate pozitiv cu agresiunea deschisă a copiilor față de prieteni (Hart, Nelson, Robinson, Olsen și McNeilly-Choque, 1998). Stilul parental autoritar sau dictatorial a fost asociat cu manifestări crescute de agresiune fizică și verbală a adolescenților. Percepția unui nivel scăzut de afecțiune și a unui înalt grad de control din partea părinților este legat de un comportament agresiv ridicat al adolescenților, care poate afecta serios relațiile cu colegii (Torre-Cruz et al., 2014).

Richaud et al. (2013) au demonstrat că stilul parental cu control patologic și neglijență emoțională față de copii este corelat într-un mod semnificativ cu

instabilitatea emoțională a copiilor și un înalt nivel de agresivitate.

Stilurile parentale împreună cu disciplina influențează sănătatea emoțională a tinerilor, chiar și în adolescența târzie. McKinney et al. (2011) arată că stilul autoritar și disciplina aspră sunt asociate cu ajustări emoționale negative.

Autoritarianismul mamei a fost corelat pozitiv cu impulsivitatea fetelor: când mamele sunt mai autoritariene, fetele lor sunt mai impulsive (Fromme, 2006).

Stilul autoritar este asociat în mod semnificativ cu simptomele obsesiv-compulsive, în timp ce stilul autoritativ este corelat negativ cu aceste simptome (Kiara et al., 2010).

Alte studii au demonstrat că nivelul scăzut de afecțiune din partea părinților combinat cu controlul psihologic parental înalt constituie un factor de risc pentru apariția gândurilor și tendințelor suicidare (Quiroz et al., 2013).

Cercetări recente au demonstrat că stilul autoritar (exigent și rece) este de asemenea un factor de risc în apariția și întreținerea tulburărilor ADHD la copii. Părinții copiilor care prezintă tulburări ADHD au fost identificați ca fiind mai critici, mai puțin afectivi și căutând să se impună cu mai mult control și exigență față de aceștia (González, Bakker și Rubiales, 2014).

Părinții cu un stil autoritar vor avea copii cu stimă de sine scăzută, cu un nivel mai înalt de predispoziție spre depresie și cu un nivel de satisfacție în viață mai scăzut (Heaven și Ciarrochi, 2008; Milevsky et al., 2007). Copiii care îi percepeau pe tați ca fiind foarte critici, dându-le porecle și folosind vinovăția sau retragerea dragostei ca tehnici de control, aveau o stimă de sine mai instabilă decât copiii ai căror tați aveau un stil autoritativ. Copiii cu stimă de sine instabilă indicau faptul că

tații lor vorbeau puțin despre lucrurile bune pe care ei le făcuseră (Kernis, Brown și Brody, 2000). Autoritatea paternă este un determinant puternic al fericirii, în timp ce comportamentul autoritarist diminuează fericirea tinerilor, slăbindu-le stima de sine (Cheng și Furnham, 2004; Furnham și Cheng, 2000).

Krumm et al. (2013) au studiat stilurile parentale și au făcut comparații și corelații în ceea ce privește creativitatea copiilor. Rezultatele au arătat că acceptarea părintească este un predictor pozitiv de creativitate, în timp ce disciplina este un factor de inhibare în procesul de creație a copilului. În cele din urmă, controlul parental a avut o corelație negativă cu creativitatea.

Cercetări realizate până în prezent au demonstrat că nu există o relație semnificativă între stilul parental autoritarist și realizările academice ale adolescenților (Dehyadegary et al., 2012).

În ce privește stilul de predare al profesorului, studiile făcute de Dever și Karabenick (2011) în rândul adolescenților din liceu au arătat că solicitarea academică este cea care crește interesul și realizările academice mai mult decât stilul de predare. Contrar ipotezei, pentru toți elevii, nivelul înalt de grijă al profesorului a fost corelat cu rezultate mai scăzute. Predarea autoritariană (solicitare înaltă și grijă scăzută) a fost corelată cu interes pentru studenții vietnamezi, iar predarea autoritativă a oferit niveluri de interes mai înalte la studenții hispanici. Pentru toți studenții, predarea autoritariană a fost asociată cu câștiguri în rezultate. După cum se poate observa tipul de cultură își pune accentul asupra răspunsului pe care îl dau elevii față de stilul de predare al profesorului.

Stilul parental neglijent sau neimplicat-indiferent

Adolescenții care au avut parte de un stil parental neglijent au înregistrat cele mai mici scoruri la competențele psihosociale și cele mai mari scoruri la disfuncții psihologice și comportamentale (Lamborn et al., 1991).

Niveluri înalte de călăuzire erau asociate cu niveluri scăzute de consum de alcool pentru adolescenții care raportau că părinții lor foloseau un stil autoritativ, autoritarian sau indulgent. În schimb, niveluri ridicate de îndrumare au fost corelate cu niveluri ridicate de consum de droguri la adolescenții care au raportat că părinții lor foloseau stilul parental de neimplicare (Mounts, 2002).

Literatura de specialitate vorbește mai puțin despre stilul parental de neimplicare deoarece majoritatea cercetătorilor folosesc sistemul de clasificare a lui Baumrind.

Stilurile parentale în raport de cultură și gen

Controlul parental și, implicit, stilurile parentale variază într-o anumită măsură în funcție de cultură, etnie, gen și nivel socio-economic (Dwairy și Achoui, 2010). Analizele de regresie au indicat că sexul este important din punct de vedere statistic în explicarea stilurilor parentale; femeile preferă stil autoritativ, în timp ce bărbații preferă stil autoritarian (Dor și Cohen-Fridel, 2010).

Park, Kim, Chiang și Ju (2010) au arătat că aderarea părinților la valorile asiatice este corelată în mod pozitiv cu stilul autoritarian. Studiile făcute sugerează că părinții care aderă puternic la valorile asiatice tind să utilizeze stilul autoritarian care este asociat cu o creștere a conflictului familial.

Mamele cu stil autoritativ și autoritarian aveau cel mai mult la valorile culturii chineze. Rezultatele arată că valorile chinezești de colectivism, conformitate față de norme și auto-control emoțional sunt asociate cu un stil autoritarian și autoritativ. Pentru mamele care mențin aderență față de valorile chinezești, un stil autoritarian poate reprezenta un mod de educare a copiilor pentru a fi pregătiți pentru codul moral tradițional de bunăvoință, dreptate, bună-cuviință, înțelepciune și încredere (Xu et al., 2005).

Chaudhuri et al. (2009) au arătat că fundamentul cultural determină stilul parental, iar factorii socio-economici determină sensibilitatea. Un procent mai mare de mame european-americeane foloseau stilul autoritativ sau democratic, în timp ce un procent mai mare de mame latino-americeane foloseau stilul autoritarist.

În Figura 2 este prezentată o sinteză a investigațiilor de mai sus cu privire la primele trei stiluri parentale care apar cel mai frecvent în cercetările științifice: democrat, permisiv și dictator. Așa cum am amintit deja, majoritatea cercetătorilor utilizează sistemul propus de Baumrind, iar eu de asemenea utilizez acest sistem în cercetarea de față.

Stilurile parentale au fost studiate și în raport cu spiritualitatea și religiozitatea. Există studii care demonstrează că transmiterea valorilor de la o generație la alta se face cel mai bine în familiile care s-au deprins să practice stilul autoritativ-comunicativ sau democrat (Hardy et al. 2011).

De asemenea s-a demonstrat că o atitudine pozitivă față de creștinism este influențată semnificativ de influența părintească, exemplul sau modelul de părinte, precum și de suportul emoțional pe care aceștia îl oferă copiilor (Francis și Gibson,

Stilul permisiv	Stilul democrat
<ol style="list-style-type: none"> 1. Cadrul favorabil în care copiii devin pasivi și insensibili la interacțiunea cu ceilalți (Yahav, 2006). 2. Dependenți și lipsiți de responsabilitate socială Yahav (2006). 3. Asociere pozitivă cu comportamente de internalizare și externalizare (Alizadeh et al., 2011). 4. Simptome interne și externe negative (Yahav, 2006). 5. Impulsivitate mare (Fromme, 2006). 6. Sentiment puternic de încredere în sine dar frecvență mare de abuz de substanțe, probleme comportamentale (Lamborn et al., 1991). 7. Motivație scăzută pentru realizări și performanțe academice (Dehyadegary et al., 2012). 8. Efecte negative asupra leadership-ului (Chen et al., 2000). 9. Competențe sociale nesatisfăcătoare (Chen et al., 2000). 10. Realizări și performanțe academice nesatisfăcătoare (Chen et al., 2000). 11. Adaptare socială și profesională dificilă (Chen et al., 2000). 12. Comportament agresiv-distrușător (Chen et al., 2000). 13. Ajustare emoțională slabă (Fromme, 2006). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Auto-funcționare mai bună a copilului (Watson et al., 2008). 2. Dezvoltare înaltă a stimei de sine (Buri et al., 1988; Milevsky et al., 2007). 3. Determinant puternic al fericirii (Cheng și Funham, 2000; Cheng și Funham, 2004). 4. Corelații negative cu simptomele interne și externe negative (Alizadeh et al., 2011). 5. Reduce riscul internalizării comportamentului (Mezulis et al., 2004). 6. O mai bună sănătate emoțională în adolescența târzie (McKinney et al., 2011). 7. Ajustări emoționale mai sănătoase (Kaufmann et al., 2000; McKinney et al., 2011). 8. Corelație negativă cu simptomele obsesiv – compulsive (Kiara et al., 2010). 9. Cele mai mari scoruri la competențe psihosociale și cele mai mici scoruri la disfuncții psihologice și de comportament (Lamborn et al., 1991). 10. Corelație negativă cu simptomele de depresie și alcool (Patock-Peckham și Morgan-Lopez, 2007). 11. Elimină sentimentele de respingere parentală (Patock-Peckham și Morgan-Lopez, 2007). 12. Prieteni cu niveluri scăzute de comportament de risc (Mounts, 2002). 13. Corelație negativă cu impulsivitatea (Fromme, 2006). 14. Scoruri mici la dimensiunea violenței fizice și verbale (Torre-Cruz et al., 2014). 15. Amânarea începerii vieții sexuale și mai puține experiențe sexuale nedorite (de Graaf et al., 2011). 16. Niveluri înalte de implicare și responsivitate a copilului (Chaudhuri et al., 2009). 17. Niveluri mai înalte de inventivitate și creativitate (Krumm et al., 2013; Turkel și Tezer, 2008). 18. Corelație pozitivă cu realizările și performanțele academice (Dehyadegary et al., 2012; Heaven și Newbury, 2004). 19. Se corelează pozitiv cu nivelul de educație al mamei (Xu et al., 2005). 20. Predarea autoritativă se corelează pozitiv cu eforturile academice și implicarea la clasă (Wentzel, 1997). 21. Corelație pozitivă semnificativă cu o calitate înaltă a relațiilor de familie (Cornejo et al., 2014). 22. Corelație pozitivă cu religiozitatea și comportamentul moral și etic (Olowodunoye și Titus, 2011). 23. Cadrul ideal pentru transmiterea credințelor și practicilor religioase (Hardy et al., 2011).
Stilul neglijent	Stilul dictatorial
<ol style="list-style-type: none"> 1. Scoruri mici la competențele psihosociale și cele mai mari scoruri la disfuncții psihologice și comportamentale (Lamborn et al., 1991). 2. Niveluri ridicate de călăuzire au fost corelate cu niveluri ridicate de consum de droguri la adolescenții care au raportat că părinții lor foloseau stilul parental caracterizat de neimplicare (Mounts, 2002). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Scoruri mari la conformitate dar scoruri mai mici la competențe psihosociale (Lamborn et al., 1991). 2. Predispunere ridicată la mânie și frustrare (Zhou et al., 2006). 3. Relație negativă cu funcționarea socială (Zhou et al., 2004). 4. Agresiune față de prieteni (Hart et al., 1998). 5. Agresivitate fizică și verbală (Torre-Cruz et al., 2014). 6. Instabilitate emoțională și nivel înalt de agresivitate (Richaud et al., 2013). 7. Ajustări emoționale negative (McKinney et al., 2011). 8. Impulsivitate (Fromme, 2006). 9. Corelație pozitivă cu simptomele obsesiv-compulsive (Kiara et al., 2010). 10. Factor de risc pentru apariția gândurilor și tendințelor suicidare (Quiroz et al., 2013). 11. Factor de risc în apariția și întreținerea tulburărilor ADHD (González et al., 2014). 12. Stimă de sine scăzută și instabilă (Milevsky et al., 2007). 13. Nivel înalt de predispoziție la depresie (Heaven și Ciarrochi, 2008). 14. Nivel de satisfacție în viață mai scăzut (Milevsky et al., 2007). 15. Diminuează fericirea și slăbește stima de sine (Cheng și Funham, 2004; Funham și Cheng, 2000). 16. Corelație negativă cu creativitatea (Krumm et al., 2013). 17. Nu există o corelație pozitivă cu realizările și performanțele academice (Dehyadegary et al., 2012). 18. Predarea autoritară se corelează pozitiv cu rezultatele academice (Dever și Karabenick, 2011).

Figura 2. Sinteza a celor patru stiluri parentale după sistemul lui Maccoby și Martin.

1993; McDonald et al., 2005). Din acest motiv, precum și datorită subiectului investigat, voi prezenta în continuare și câteva studii care s-au făcut până în prezent în legătură cu atitudinea față de creștinism.

Atitudinea față de creștinism

Atitudinea elevilor față de creștinism este influențată și corelată cu mai mulți factori care se combină între ei și care este necesar să fie cunoscuți cât mai bine, pe baza unor cercetări riguroase.

Studii făcute pe tineri cu vârste între 13 și 18 ani au arătat că fetele au avut atitudini mai pozitive față de creștinism decât băieții. A existat o corelație pozitivă între feminitate și atitudinea față de creștinism, iar masculinitatea este asociată cu o atitudine mai puțin pozitivă față de creștinism la grupul mai în vârstă (Francis și Wilcox, 1998). Această corelație pozitivă între atitudinea față de creștinism și feminitate a fost evidențiată și la populația mai în vârstă (Francis, 2005).

Cercetările făcute de Francis și Orchard (1999) au arătat că o atitudine pozitivă față de creștinism este asociată pozitiv cu o religiozitate intrinsecă și negativ cu o religiozitate extrinsecă sau de căutare. Această cercetare arată că scala Francis măsoară îndeosebi religiozitatea intrinsecă și nu religiozitatea extrinsecă.

Alte studii au demonstrat că recunoașterea experienței religioase personale este asociată cu promovarea unei atitudini mai pozitive față de creștinism (Francis, Siôn, Lewis, Robbins și Barnes, 2006; Greer și Francis, 1992).

Există studii care au căutat să facă corelații între tipul de personalitate și atitudinea față de creștinism (Fearn, Francis și Wilcox, 2001). Bourke et al. (2007) au demonstrat că o atitudine pozitivă față de creștinism este corelată semnificativ cu

cinci dintre factorii de prim rang a lui Cattell și cu trei dintre factorii de rangul doi. În ce privește factorii de personalitate de rangul întâi, o atitudine pozitivă față de creștinism este asociată cu scoruri înalte ale factorilor: conformitate, sensibilitate și auto-disciplină. În ce privește factorii de rangul doi, o atitudine pozitivă față de creștinism este asociată cu scoruri joase la factorii: extrovertire (indicând o relație cu introvertirea), echilibrul (indicând o relație cu emoționalitatea) și independența (indicând o relație cu lipsa de independență).

Adesea circulă ideea că religia creștină ar atrage și o categorie semnificativă de oameni care prezintă anumite dezechilibre emoționale și de personalitate (Freud, 1950, citat în Francis și Jackson, 2003). Cercetările făcute demonstrează că o atitudine pozitivă față de creștinism nu este asociată cu niveluri înalte sau scăzute de nevroticism, dar este asociată cu niveluri scăzute de psihoticism (Lewis și Francis, 2014). Nu există nicio dovadă pentru a asocia o atitudine pozitivă față de creștinism cu niveluri scăzute de sănătate psihologică, însă există unele dovezi pentru a asocia o atitudine pozitivă față de creștinism cu niveluri mai bune de sănătate psihologică (Francis și Burton, 2007; Francis, Robbins, Siôn, Lewis și Barnes, 2007). Există alte studii care indică nu doar o corelație între psihoticism redus și atitudine pozitivă față de creștinism, ci și o corelație inversă între nevroticism și atitudinea față de creștinism (Bourke, Francis și Robbins, 2005).

Cercetări făcute într-o cultură post-comunistă din Cehia au demonstrat că această corelație dintre religiozitate și sănătatea psihologică rămâne valabilă nu doar în societățile creștine sau post-creștine. Analiza sprijină concluziile lui Beit-Hallahmi și Argyle că relația inversă dintre scorurile religiozitate și psihoticism pot fi găsite într-

o gamă de culturi (Francis et al., 2010).

Totuși alte cercetări făcute de Francis (2010) arată că concluziile făcute de Beit-Hallahmi și Argyle sunt înșelătoare dacă nu se nuanțează aspectele de religiozitate și populațiile la care se aplică. Alte studii făcute de Francis și Jackson (2003) au demonstrat că o atitudine pozitivă față de creștinism nu se asociază semnificativ nici cu nevroza patologică și nici cu o mai mare predispoziție spre stabilitate psihologică. Aceste concluzii nu oferă sprijin nici pentru opinia negativă a religiei promovate de Freud (Freud, 1950 citat în Francis și Jackson, 2003) și nici pentru opinia pozitivă a religiei promovată de Jung (Jung, 1938, citat în Francis și Jackson, 2003).

Analizele făcute de Francis și Jackson (2003) demonstrează o corelație pozitivă semnificativă între religiozitate și vinovăție, o corelație negativă semnificativă între religiozitate și nefericire, dar nu demonstrează nici o corelație semnificativă între religiozitate și stima scăzută de sine, anxietate, dependență, hipocondrie, sau obsesie.

Studii realizate în Estonia, Marea Britanie, Statele Unite ale Americii și Israel au raportat în mod constant o asociere pozitivă între atitudinea pozitivă față de creștinism și fericirea personală (Francis, Elken și Robbins, 2012). În contextul secularizat din Germania însă nu s-a putut evidenția o corelație semnificativă între atitudinea față de creștinism și fericirea personală (Francis, Ziebertz, și Lewis, 2003).

O atitudine pozitivă față de creștinism este asociată cu un puternic sentiment de scop în viață (Halama, Martos și Adamovová, 2010; Williams, Francis și Robbins, 2011).

O atitudine pozitivă față de creștinism este corelată semnificativ cu o atitudine negativă față de homosexualitate (Mažeikienė și Šulcaitė, 2010).

Alte studii au demonstrat că o atitudine pozitivă față de creștinism se corelează pozitiv cu o mai bună stare de sănătate la adolescenți, iar o atitudine negativă față de creștinism se corelează pozitiv cu probleme de comportament cum ar fi: fumat, consumul de alcool, substanțe ilegale, probleme juridice și relații sexuale ilicite (Campo-Arias, Cogollo și Díaz, 2008). O atitudine negativă față de alcool a fost corelată cu niveluri joase de psihoticism și cu o atitudine pozitivă față de creștinism (Francis, Fearn și Lewis, 2005).

Studii făcute în contextul religios catolic din Australia au demonstrat că o atitudine pozitivă față de creștinism poate fi construită de școlile catolice. Influența profesorilor și mediul de clasă au fost corelate pozitiv și puternic cu o atitudine pozitivă față de creștinism. Dezvoltarea la studenți a unor atitudini pozitive față de creștinism a fost un obiectiv esențial al școlilor catolice din Australia încă de la stabilirea lor la începutul anilor 1800. S-a considerat că acestea sunt absolut necesare pentru supraviețuirea bisericii în comunitatea australiană mixtă (Dorman, McRobbie și Foster, 2002).

Influența părintească este importantă pentru dezvoltarea unei atitudini pozitive față de creștinism, practicile mamelor și taților oferă informații determinante. Practicile mamei au un rol determinant mai puternic decât cele ale tatălui în rândul fetelor și băieților (Francis și Gibson, 1993).

Studiile făcute de McDonald et al. (2005) au demonstrat că tinerii care proveneau din familii reci din punct de vedere emoțional sau spiritual, prezentau

niveluri înalte de evitare a intimității în relația cu Dumnezeu, o tendință consecventă cu stilul de atașament și de respingere. Căminurile hiperprotective, rigide sau autoritariste au fost asociate cu niveluri înalte de evitare a intimității și anxietate în relația cu Dumnezeu, o tendință caracteristică cu stilul de atașament temător. Spiritualitatea și relația armonioasă a părinților au fost asociate cu atașamentul față de Dumnezeu al studenților. Spiritualitatea din cămin a fost asociată cu o mai mare încredere și intimitate cu Dumnezeu. Familiile implicate în activități religioase, precum mersul la biserică, citirea Scripturii și rugăciunea, au fost asociate cu o încredere în Dumnezeu în rândul studenților. Studenții care au raportat că părinții lor nu aveau o relație personală cu Dumnezeu aveau dificultăți în a se încrede în Dumnezeu sau a avea intimitate cu El.

Alte cercetări arată că o atitudine pozitivă față de credință, capacitatea de a cugeta la probleme legate de credință este corelată cu implicarea părintească în credința copilului și un stil de educație de implicare și susținere. Studiile arată că tinerii primesc de cele mai multe ori susținere din partea mamei în ce privește educația generală și educația religioasă (Dillen și Pollefeyt, 2005). În Tabelul 1 este prezentată o sinteză a studiilor de mai sus cu privire la atitudinea față de creștinism.

Concluzii

În urma cercetării se poate spune că atitudinea copiilor și a tinerilor față de creștinism este influențată de mai mulți factori și în acelaș timp poate deveni o variabilă independentă care se asociază și corelaționează pozitiv sau negativ cu aspecte importante din viața tinerilor. După cum s-a văzut în studiile de mai sus implicarea părinților, spiritualitatea, exemplul și practicile acestora precum și suportul

Tabel 1

Asocieri și corelații ale atitudinii față de creștinism cu alte variabile

Variabila	Modul cum se relaționează sau corelaționează cu alte variabile
Sexul	Este mai pronunțată la fete decât la băieți (Francis și Wilcox, 1998).
Religiozitatea intrinsecă/ extrinsecă	Este mai pronunțată la femei decât la bărbați (Francis, 2005).
Experiența religioasă personală	Se asociază pozitiv cu religiozitatea intrinsecă și negativ cu religiozitatea extrinsecă (Francis și Orchard, 1999) Se asociază pozitiv cu experiențele religioase personale (Francis et al., 2006; Greer și Francis, 1992) Se corelaționează semnificativ cu factorii de personalitate ai lui Cattell (pozitiv cu factorii conformitate, sensibilitate și autodisciplină, și negativ cu factorii extrovertire, echilibru și independență) (Bourkea et al., 2007; Fearn et al., 2001)
Factorii de personalitate ai lui Cattell	Este asociată cu niveluri scăzute de psihoticism (Lewis și Francis, 2014)
Psihoticism	Se corelaționează cu niveluri mai bune de sănătate psihologică (Francis și Burton, 2007; Francis et al., 2007)
Sănătatea psihologică	Se corelaționează pozitiv cu starea de vinovăție (Francis și Jackson, 2003)
Starea de vinovăție	Se corelaționează negativ cu starea de nefericire (Francis și Jackson, 2003)
Starea de nefericire	Se asociază pozitiv cu fericirea personală (Francis et al., 2010)
Fericirea personală	Se asociază pozitiv cu un puternic sentiment de scop în viață (Halama et al., 2010; Williams et al. 2011)
Sentiment de scop în viață	Se corelează puternic negativ cu atitudinea față de homosexualitate (Mažeikienė și Šulcaitė, 2010)
Atitudinea pozitivă față de homosexualitate	Se corelează pozitiv cu o mai bună stare de sănătate a tinerilor și adulților (Campo-Arias et al., 2008)
Starea de sănătate	Se corelează negativ cu comportamentele de risc (Francis et al., 2005)
Comportamentul de risc	A fost un obiectiv esențial al școlilor catolice din Australia, încă de la stabilirea lor la începutul anilor 1800 (Dorman et al., 2002)
Obiectiv al școlilor catolice	Poate fi determinată semnificativ de profesori și mediul de clasă (Dorman et al., 2002)
Profesori și mediul de clasă	Poate fi determinată semnificativ de influența părintească (Francis și Gibson, 1993)
Influența părintească	Poate fi influențată semnificativ de nivelul suportului emoțional și spiritual al părinților (McDonald et al., 2005)
Suportul emoțional și spiritual al părinților	Poate fi influențată semnificativ de stilul parental (McDonald et al., 2005)
Stilul parental	Poate fi determinată de exercițiile spirituale ale familiei (McDonald et al., 2005)
Exercițiile spirituale ale familiei	Poate fi influențată semnificativ de calitatea și modelul spiritual de părinte (Hardy et al. 2011)
Modelul spiritual de părinte	Este influențată semnificativ de implicarea și susținerea părintească în dezvoltarea spirituală a copilului (Dillen și Pollefeyt, 2005).
Susținerea părintească	Mamele oferă mai multă implicare și susținere în educația spirituală decât tații (Dillen și Pollefeyt, 2005).
Implicarea maternă/ paternă	

emoțional din familie sunt factori care influențează semnificativ această variabilă. Unul dintre factorii care ar putea avea o pondere semnificativă în determinarea acestei variabile este și stilul parental. Întrucât părintele, prin stilul său parental, creionează prima imagine a lui Dumnezeu în mintea copilului, voi prezenta în continuare care este impactul stilului parental asupra atitudinii față de creștinism a tânărului adolescent. După cum se vede în studiile de mai sus, dezvoltarea holistică a copilului în ansamblul ei, cât și pe anumite componente este influențată într-un mod semnificativ, de stilul parental al familiei.

CAPITOLUL III

METODELE DE CERCETARE

Introducere

Obiectivul principal al acestei cercetări este să verifice dacă stilurile parentale ale mamei și ale tatălui sunt predictorii semnificativi ai atitudinii adolescenților față de creștinism. Am căutat să evidențiez care este acel stil parental care influențează în modul cel mai pozitiv atitudinea față de creștinism a tinerilor, dar și acele stiluri parentale care influențează în mod negativ dezvoltarea unei atitudini pozitive față de creștinism a adolescenților.

Capitolul de față prezintă metodologia cercetării, specificând tipul cercetării, populația, instrumentele de măsurare, ipotezele, modalitățile de colectare și de analiză a datelor.

Tipul de cercetare

Această cercetare utilizează instrumente ale căror rezultate sunt date numerice care exprimă cantitatea, pe de o parte, dar și informații care exprimă categorii nominale, pe de altă parte, când este vorba de stilul parental dominant. Este un studiu descriptiv, cantitativ, explicativ și transversal. Subiecții au fost examinați într-un singur moment, instrumentele au fost aplicate într-o singură etapă.

Acesta este un studiu descriptiv deoarece nu au fost manipulate variabilele, se descrie starea de fapt a populației, se analizează relațiile dintre variabile, se testează

ipoteza, se dezvoltă generalizări, principii și teorii care au valoare universală. Studiul de față este un studiu cantitativ deoarece atitudinea față de creștinism este o variabilă numerică cantitativă care se exprimă în date numerice, iar stilurile parentale sunt de asemenea măsurate sub formă cantitativă, fiecare stil parental înregistrând un anumit nivel numeric cantitativ (Best și Kahn, 2006). Este un studiu explicativ deoarece am căutat să evidențiez în ce măsură stilurile parentale sunt sau nu predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților. Este un studiu transversal deoarece instrumentele au fost aplicate o singură dată, într-un moment specific.

Populația

Populația este alcătuită din cei 154 de elevi din clasele IX-XII, de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca, respectiv copiii din familii adventiste cu vârsta între 14 și 20 ani. Măsurătorile au fost aplicate la întreaga populație întrucât numărul subiecților este mic și nu este necesară eșantionarea. Dintre cei 154 de elevi, 141 au fost prezenți la școală la data aplicării instrumentului, trei chestionare au fost anulate întrucât nu au fost completate după instrucțiunile oferite, iar alte patru chestionare au fost anulate în momentul capturării datelor, întrucât erau incomplete. În total, cercetarea folosește 134 de măsurători pentru prelucrarea și analiza datelor.

Descrierea instrumentelor

Instrumentele utilizate pentru această lucrare sunt instrumente care au fost mult utilizate în diverse cercetări și investigații științifice, instrumente consacrate pentru variabilele luate în studiu și care au fost analizate și verificate din multe puncte de vedere. Deasemenea aceste instrumente au fost traduse și aplicate în mai multe

limbi așa cum s-a arătat deja. Pentru măsurarea și determinarea stilurilor parentale, a fost folosit Parental Authority Questionnaire, iar pentru măsurarea atitudinii față de creștinism s-a utilizat Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult).

Parental Authority Questionnaire

Pentru măsurarea variabilei de stiluri parentale a fost folosit Parental Authority Questionnaire (PAQ). Acest chestionar a fost creat de Buri (1991) și a avut drept scop măsurarea stilurilor parentale propuse de Baumrind (1967): democratic, dictatorial și permisiv, prin prisma adolescenților.

PAQ a fost destinat măsurării autorității părintești sau a practicilor disciplinare, din punctul de vedere al copilului (de orice vârstă).

Chestionarul cuprinde 30 de itemi, pe o scală Likert de la 1 la 5 (1 - *puternic dezacord*, 5 - *puternic de acord*). Rezultatele se pot obține relativ ușor prin însumarea valorii fiecărui item, pentru a obține valoarea fiecărei subscale. Fiecare subscală are un scor de 10 la 50.

PAQ are trei subscale: permisiv (P: itemii 1,6,10,13,14,17,19,21,24 și 28), autoritar (A: itemii 2, 3, 7, 9, 12, 16, 18, 25, 26 și 29) și autoritativ sau flexibil (F: 4, 5, 8, 11, 15, 20, 22, 23, 27 și 30). Va fi considerat stil parental dominant, stilul la care subiectul va înregistra cel mai mare punctaj. Fidelitatea și validitatea acestui instrument a fost raportată de Buri (1991) cu un coeficient alpha între .74 și .85.

Acest instrument a fost tradus în limba română și a fost utilizat pentru a studia corelația dintre stilurile parentale și respectul de sine (Duță, 2012). Instrumentul a fost utilizat cu aprobarea autorului și a traducătorului care mi-a pus la dispoziție acest instrument în limba română. Instrumentul folosit în această cercetare folosește

această traducere în limba română, iar cei 30 de itemi au fost dublați pentru a măsura atât stilul parental matern, cât și stilul parental patern.

Attitude Toward Christianity Scale (Adult)
/ASC4B (Adult)

Studiile de cercetare în domeniul spiritualității, a atitudinii față de creștinism și a religiozității, au dezvoltat peste 100 de instrumente care fac măsurători în acest domeniu (Shorkey, Uebel și Windsor, 2008).

Instrumentul cel mai frecvent folosit pentru a măsura atitudinea față de creștinism este scala atitudinii față de creștinism a lui Francis. Scala lui Francis a fost adaptată și folosită pentru a măsura atitudinea față de iudaism, hinduism și islamism și alte orientări religioase, ea a fost tradusă și validată și în limba română (Francis et al., 2008).

Pentru măsurarea atitudinii elevilor față de creștinism va fi adoptat Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult), instrument care a fost adoptat pentru a măsura această variabilă. Această scală operaționalizează răspunsurile la întrebări despre Dumnezeu, Isus, Biblie, rugăciune și biserică (Campo-Arias, Oviedo și Cogollo, 2009). Instrumentul este alcătuit din 24 de itemi iar răspunsurile la întrebările despre Dumnezeu, Isus, Biblie, rugăciune și biserică sunt operaționalizate pe o scală Likert de la 1 (*puternic dezacord*) la 5 (*puternic de acord*).

Scala Francis a atitudinii față de creștinism a fost dezvoltată inițial pentru a fi utilizată pentru copiii de 8-16 ani din școli. Această scală a fost ușor modificată de către Francis și Stubbs (1987) pentru a putea fi administrată la populația adultă. Două dintre elemente au fost modificate, deoarece, în forma originală s-au referit

direct la religia în școală. Întrebarea „Îmi plac foarte mult lecțiile despre Dumnezeu” a fost modificată astfel: „Îmi place foarte mult să învăț despre Dumnezeu”. De asemenea, întrebarea „Cred că a practica rugăciunea în școală nu face nici un bine”, a fost modificată astfel: „Cred că a te ruga nu face nici un bine”. Aceste ușoare modificări nu aduc schimbări semnificative asupra instrumentului.

Pentru acest studiu, am folosit varianta pentru adulți deoarece numai jumătate din populația studiată se încadrează în grupul de vârstă 6-16 ani, cealaltă jumătate se încadrează în grupul de vârstă de 17-20 de ani. În același timp cele două întrebări în forma lor originală măsoară atitudinea față de ora de religie și atitudinea față de practicarea rugăcinii în școală. În varianta pentru adulți se măsoară atitudinea față cunoașterea lui Dumnezeu sau a învăța despre Dumnezeu și atitudinea față de rugăciune în general. Pentru a nu utiliza două tipuri de instrumente, am înlocuit atitudinea față de lecțiile despre Dumnezeu, cu atitudinea față de cunoașterea lui Dumnezeu, în general, și atitudinea față de rugăciune în școală cu atitudinea față de rugăciune în general. În felul acesta am decis să folosesc varianta pentru adulți a instrumentului. De asemenea în școala în care am făcut cercetarea se acordă o importanță semnificativă religiei creștine și se urmărește în mod premeditat determinarea unei atitudini pozitive față de creștinism prin programe și acțiuni specifice.

Coeficientul Alpha de Cronbach pentru acest instrument a înregistrat valoarea de .9683 și a fost studiată și coerența internă (Campo-Arias, Oviedo și Cogollo, 2009; Francis și Gibson, 1993). Acest instrument a fost utilizat în multe cercetări și a fost tradus în foarte multe limbi, așa cum s-a prezentat în Capitolul I, la definirea

termenilor. Instrumentul a fost tradus, validat și utilizat și în limba română (Francis et al., 2008). În cercetarea de față am realizat o nouă traducere a instrumentului întrucât autorii care au tradus inițial instrumentul în limba română au folosit și adaptat instrumentul pentru mediul creștin ortodox unde aceștia au folosit anumiți termeni specifici culturii ortodoxe, cum ar fi „slujbă religioasă” în loc de „serviciu divin”. Instrumentul a fost utilizat cu permisiunea autorului și a grupului de cercetare care l-a utilizat în mediul ortodox. Noua traducere a instrumentului a fost validată în limba română.

Colectarea datelor

Colectarea datelor s-a realizat într-o singură zi. În urma unei discuții cu directorul Liceului Teologic Adventist din Cluj-Napoca, am primit aprobarea de a realiza procesul de culegere a datelor, având la dispoziție un timp de câte o oră la fiecare clasă. Am avut acces la cele șapte clase împreună cu dirigintele sau profesorul care avea oră în acel moment și am fost prezent la fiecare aplicare a instrumentelor. La fiecare clasă am explicat scopul și obiectivul cercetării și în mod detaliat procesul de completare a instrumentelor. Tinerii au participat cu entuziasm la această activitate. Ordinea în care s-au aplicat instrumentele a fost: (a) Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult) și (b) Parental Authority Questionnaire. Dintre cei 154 de elevi, 141 au fost prezenți la școală la data aplicării instrumentelor, trei seturi de chestionare au fost anulate întrucât nu au fost completate după instrucțiunile prezentate, iar alte patru seturi de chestionare au fost anulate în faza de introducere în formă electronică a datelor, întrucât au fost incomplete.

Ipoteza de nul

Premizele de la care pleacă o cercetare sunt reprezentate de ipotezele acesteia. O investigație științifică nu se poate realiza în lipsa unei ipoteze. Ipotezele reprezintă presupuneri de tip cauză-efect sau de tip corelațional, a căror testare aduce un plus de cunoaștere. Cunoașterea este dată atât de confirmarea, cât și de infirmarea ipotezei. Ipoteza de cercetare formulată în Capitolul I este însoțită de următoarea ipoteză nulă:

H₀: Stilurile parentale, permisiv, dictatorial și democrat ale mamei și ale tatălui nu sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Operaționalizarea variabilelor studiului și a ipotezei

Cercetarea are în vedere șapte variabile principale: stilul parental matern permisiv, stilul parental matern dictatorial, stilul parental matern democrat, stilul parental patern permisiv, stilul parental patern dictatorial și stilul parental patern democrat ca variabile independente, iar ca și variabilă dependentă, cea de-a șaptea variabilă a studiului este atitudinea față de creștinism a adolescenților așa cum se poate vedea în Tabelul 2.

Variabilele demografice: clasa, vârsta, sexul și statutul familial al părinților adolescenților (vezi Tabelul 3), vor face obiectul unor analize suplimentare.

O altă formă de operaționalizare în care apare și ipoteza împreună cu variabilele este prezentată în Tabelul 4.

Tabel 2

Operaționalizarea variabilelor luate în studiu

Variabile	Definiția conceptuală	Definiția Instrumentală	Definiția operațională
Stilul parental permisiv matern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor mamei vis-a-vi de copiii ei, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul mamei care se manifestă în situații diferite. Situația în care mama are un nivel scăzut de control și un nivel ridicat de căldură și acceptare.	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ). (Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate, autoritarism și autoritativitate al mamei. Stilul permisiv sau nivelul de permisivitate al mamei se determină cu ajutorul itemilor: 1a, 6a, 10a, 13a, 14a, 17a, 19a, 21a, 24a, 28a. Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni: - Puternic dezacord - Dezacord - Nici acord nici dezacord - De acord - Puternic de acord	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori: - Puternic dezacord: 1 - Dezacord: 2 - Nici acord nici dezacord: 3 - De acord: 4 - Puternic de acord: 5 Nivelul de permisivitate sau stilul permisiv parental matern poate lua valori în intervalul 10-50
Stilul parental dictatorial matern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor mamei vis-a-vi de copiii ei, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul mamei care se manifestă în situații diferite. Situația în care mama are un nivel ridicat de control și exigență	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ). (Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate, autoritarism și autoritativitate al mamei. Stilul dictatorial sau nivelul de autoritarism al mamei se determină cu ajutorul itemilor: 2a, 3a,	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori: - Puternic dezacord: 1 - Dezacord: 2 - Nici acord nici dezacord: 3 - De acord: 4 - Puternic de acord: 5 Nivelul de autoritarism al mamei sau stilul parental dictatorial matern poate lua valori în intervalul 10-

	și un nivel scăzut de căldură și acceptare.	7a, 9a, 12a, 16a, 18a, 25a, 26a, 29a. Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni: - Puternic dezacord - Dezacord - Nici acord nici dezacord - De acord - Puternic de acord	50
Stilul parental democrat matern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor mamei vis-a-vi de copiii ei, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul mamei care se manifestă în situații diferite. Situația în care mama are un nivel ridicat de control și exigență dar și un nivel înalt de căldură și acceptare.	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ). (Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate, autoritarism și autoritativitate al mamei. Stilul democrat sau nivelul de autoritativitate al mamei se determină cu ajutorul itemilor : 4a, 5a, 8a, 11a, 15a, 20a, 22a, 23a, 27a, 30a. Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni: - Puternic dezacord - Dezacord - Nici acord nici dezacord - De acord - Puternic de acord	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori: - Puternic dezacord:1 - Dezacord: 2 - Nici acord nici dezacord: 3 - De acord: 4 - Puternic de acord: 5 Nivelul de autoritativitate al mamei sau stilul parental democrat matern poate lua valori în intervalul 10-50
Stilul parental permisiv patern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor tatălui vis-a-vi de copiii lui, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ). (Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate,	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori: - Puternic dezacord:1 - Dezacord: 2 - Nici acord nici dezacord: 3 - De acord: 4 - Puternic de acord: 5

	tatălui care se manifestă în situații diferite. Situația în care tata oferă un nivel scăzut de control și un nivel ridicat de căldură și acceptare.	autoritarism și autoritativitate al tatălui. Stilul permisiv sau nivelul de permisivitate al tatălui se determină cu ajutorul itemilor: 1b, 6b, 10b, 13b, 14b, 17b, 19b, 21b, 24b, 28b. Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni: - Puternic dezacord - Dezacord - Nici acord nici dezacord - De acord - Puternic de acord	Nivelul de permisivitate sau stilul parental permisiv patern poate lua valori în intervalul 10-50
Stilul parental dictatorial patern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor tatălui vis-a-vi de copiii lui, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul tatălui care se manifestă în situații diferite. Situația în care tatăl are un nivel ridicat de control și exigență și un nivel scăzut de căldură și acceptare.	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ). (Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate, autoritarism și autoritativitate al tatălui. Stilul dictatorial sau nivelul de autoritarism al tatălui se determină cu ajutorul itemilor: 2b, 3b, 7b, 9b, 12b, 16b, 18b, 25b, 26b, 29b. Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni: - Puternic dezacord - Dezacord - Nici acord nici dezacord - De acord - Puternic de acord	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori: - Puternic dezacord: 1 - Dezacord: 2 - Nici acord nici dezacord: 3 - De acord: 4 - Puternic de acord: 5 Nivelul de autoritarism al tatălui sau stilul parental dictatorial patern poate lua valori în intervalul 10-50
Stilul parental democrat patern	Reprezintă o configurare a atitudinilor și comportamentelor	Această variabilă va fi determinată cu ajutorul Parental Authority Questionnaire (PAQ).	Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori:

tatălui vis-a-vi de copiii lui, creând totodată un context sau un climat pentru comportamentul tatălui care se manifestă în situații diferite. Situația în care tatăl are un nivel ridicat de control și exigență dar și un nivel înalt de căldură și acceptare.

(Anexa A) Acest instrument are 30 de întrebări grupate în trei categorii pentru a evidenția nivelul de permisivitate, autoritarism și autoritativitate al tatălui. Stilul democrat sau nivelul de autoritativitate al tatălui se determină cu ajutorul itemilor : 4b, 5b, 8b, 11b, 15b, 20b, 22b, 23b, 27b, 30b.
Se va folosi o scală Likert de la 1 la 5, cu următoarele opțiuni:
- Puternic dezacord
- Dezacord
- Nici acord nici dezacord
- De acord
- Puternic de acord

- Puternic dezacord:1
- Dezacord: 2
- Nici acord nici dezacord: 3
- De acord: 4
- Puternic de acord: 5
Nivelul de autoritativitate al tatălui sau stilul parental democrat patern poate lua valori în intervalul 10-50

Atitudinea față de creștinism

Reprezintă dimensiunea atitudinală și afectivă a religiei operaționalizată prin Scala Francisc a atitudinii față de creștinism.

Această variabilă va fi măsurată cu Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult) (Anexa B)
Acest instrument are 24 de itemi, la care se răspunde pe o scală Likert de la 1 la 5, având următoarele opțiuni :
- Puternic dezacord
- Dezacord
- Nici acord nici dezacord
- De acord
- Puternic de acord
Unele întrebări au scală directă (2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 17, 19, 21, 22, 23), iar altele, scală inversă (1, 5, 7, 8, 16, 18, 20, 24), adică 1=5, 2=4, 3=3, 4=2 și 5=1.

Pentru fiecare categorie a scalei au fost atribuite următoarele valori:
- Puternic dezacord:1
- Dezacord: 2
- Nici acord nici dezacord: 3
- De acord: 4
- Puternic de acord: 5
Nivelul atitudinii față de creștinism va lua valori în intervalul 24-120. Valorile joase indică o atitudine negativă față de creștinism, valorile de la mijlocul intervalului o atitudine de indiferență iar valorile înalte indică o atitudine pozitivă față de creștinism.

Tabel 3

Operaționalizarea variabilele demografice

Variabile	Definiția conceptuală	Definiția Instrumentală	Definiția operațională
Clasa	Clasa din care fac parte elevii	Variabila clasă a fost obținută pe baza răspunsurilor oferite de elevi cu privire la datele demografice.	Elevii fac parte din clasele IX-XII. Ei vor completa pe chestionar clasa în care învață.
Vârsta	Vârsta subiecților	Variabila vârstă a fost obținută pe baza datelor demografice, cerându-le subiecților să precizeze vârsta.	Vârstele subiecților sunt cuprinse între 14-20 ani. Aceștia vor completa pe formular vârsta pe care o au.
Sexul	Sexul subiecților	Variabila sex a fost obținută pe baza datelor demografice, cerându-le subiecților să precizeze sexul: - masculin - feminin	Scala nominală. Se marchează cu M dacă subiecții aparțin sexului masculin și cu F dacă subiecții aparțin sexului feminin. 1:M 2:F
Statutul Familial	Subiecții vor preciza din ce fel de familie provin	Variabila statut familial a fost obținută pe baza datelor demografice, cerându-le subiecților să precizeze care este statutul lor din punct de vedere familial, cum sunt părinții: - Împreună - Divorțați - Separați - Decedați (mama/ tata)	Scală nominală. Se bifează varianta „Împreună”, dacă părinții locuiesc împreună, varianta „Divorțați”, dacă părinții subiecților sunt divorțați, varianta „Separați”, dacă părinții sunt căsătoriți dar nu mai locuiesc împreună și varianta „Decedați (mama/ tata)”, dacă mama sau tatăl subiectului este decedat/ă. Vor fi alocate următoarele valori: 1: Împreună 2: Divorțați 3: Separați 4: Decedați – mama 5: Decedați – tata 0: Decedați – mama și tata

Tabel 4

Operaționalizarea ipotezei și a variabilelor

<i>Ipoteza</i>	<i>Variabile</i>	<i>Tip</i>	<i>Nivelul de măsurare</i>	<i>Valoare sau categorie</i>	<i>Instrumente</i>	<i>Proba semnificației statistice</i>
Stilurile parentale, permisiv, dictatorial și democrat ale mamei și ale tatălui, nu sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.	1. Stilul parental matern permisiv	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	REGRESIA LINIARĂ MULTIPLĂ
	2. Stilul parental matern dictatorial	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	
	3. Stilul parental matern democrat	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	
	4. Stilul parental patern permisiv	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	
	5. Stilul parental patern dictatorial	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	
	6. Stilul parental patern democrat	V.I.	Metrică de interval	10-50	Parental Authority Questionnaire (PAQ)	
	7. Atitudinea elevilor față de creștinism	V.D	Metrică de interval	24-120	Attitude Toward Christianity Scale(Adult) /A SC4B(Adult)	

Analiza datelor

Pentru a putea face analiza datelor s-a făcut mai întâi operaționalizarea ipotezei și a variabilelor. După operaționalizarea celor șapte variabile ale cercetării: stilurile parentale ale mamei (permisiv, dictatorial și democrat), stilurile parentale ale tatălui (permisiv, dictatorial și democrat) și atitudinea adolescenților față de creștinism, au fost capturate datele și introduse în programul SPSS.

Stilurile parentale ale mamei și ale tatălui sunt variabile independente care capătă în studiul de față dimensiuni cantitative evaluate cu ajutorul unor scale de interval atunci când mă refer la probarea ipotezei luată în studiu. Pe de altă parte stilurile parentale capătă și o dimensiune categorică nominală atunci când m-am referit la stilul parental dominant și am făcut anumite analize secundare pe lângă probarea ipotezei. Din această perspectivă stilul parental care cumulează valoarea maximă între permisiv, dictatorial și democrat a fost considerat stilul parental dominant al mamei sau al tatălui. Atitudinea elevilor față de creștinism este variabila dependentă cantitativă pe care o voi măsura cu ajutorul unei scale metrice de interval.

Proba statistică care se aplică pentru a verifica dacă stilurile parentale sunt sau nu predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca este Regresia Liniară Multiplă.

CAPITOLUL IV

PREZENTAREA REZULTATELOR

În primele trei capitole am prezentat problema care stă la baza acestei cercetări, revizia bibliografică, precum și metodele de cercetare folosite.

În acest capitol voi prezenta rezultatele observate în urma prelucrării datelor acestei cercetări. Scopul principal al acestui studiu este înțelegerea în profunzime a relației care există între stilurile parentale și atitudinea față de creștinism a adolescenților. Această cercetare a fost realizată pe o populație alcăzuită din elevii din clasele IX-XII, de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

În continuare vor fi prezentate datele demografice ale elevilor cuprinși în cercetare, statisticile descriptive ale variabilelor avute în discuție, rezultatele probelor statistice pentru probarea ipotezei, precum și alte rezultate obținute.

Descrierea statistică a populației

Studiul a fost făcut pe populația alcătuită din elevii Liceului Teologic Adventist din Cluj-Napoca, promoția anului 2012-2013. Dintre cei 154 de elevi, 141 au fost prezenți la școală la data aplicării instrumentului, trei seturi de chestionare au fost anulate întrucât nu au fost completate după instrucțiunile oferite, iar alte patru seturi de chestionare au fost anulate în momentul capturării datelor întrucât erau incomplete. În total, cercetarea a folosit 134 de măsurători pentru prelucrarea și analiza datelor.

Vârsta respondenților

Vârsta elevilor chestionați este cuprinsă între 14 și 20 de ani, marea majoritate a elevilor având vârsta de 15, 16, 17 și 18 ani. Această distribuție pe vârste se poate vedea în Tabelul 5.

Tabel 5

Distribuția pe vârste a elevilor chestionați

Vârsta elevilor (ani)	<i>n</i>	%
14	5	3.7
15	17	12.7
16	37	27.6
17	38	28.4
18	31	23.1
19	4	3.0
20	2	1.5
Total	134	100.0

Sexul respondenților

La acest studiu au participat un număr de 134 de elevi, dintre care 62 băieți, reprezentând 46,3%, și 72 fete, reprezentând 53,7% (vezi Tabelul 6). După cum se poate vedea numărul fetelor este mai mare decât numărul băieților.

Tabel 6

Distribuția respondenților în funcție de sex

Sexul	<i>n</i>	%
Masculin	62	46.3
Femenin	72	53.7
Total	134	100.0

Statutul familial al părinților respondenților

Întrucât stilurile parentale reprezintă o variabilă de bază a studiului, este necesar să fie cunoscut și statutul familial al părinților adolescenților chestionați. În ceea ce privește statutul familial, respondenții au fost clasificați după următoarele criterii: dacă părinții sunt împreună, dacă sunt divorțați, separați sau decedați, fie mama, fie tata, fie ambii părinți. Din Tabelul 7 se observă că majoritatea elevilor (85.8%) au părinții împreună, iar elevii care provin din alte tipuri de familie reprezintă 14.2%. Unele observații semnificative cu privire la stilurile parentale pot fi făcute mai ales în dreptul părinților divorțați, care reprezintă 7.5% din populație și la care se pot observa diferențe semnificative între stilul parental matern și stilul parental patern. De asemenea mai există o familie în care părinții sunt separați, o familie în care mama este decedată, șase familii în care tatăl este decedat și un respondent cu ambii părinți decedați, care a dorit să participe la cercetare întrucât are amintiri cu privire la stilurile parentale al mamei și ale tatălui.

Tabel 7

Statutul familial al părinților	<i>n</i>	%
Decedați ambii părinți	1	.7
Părinți împreună	115	85.8
Părinți divorțați	10	7.5
Părinți separați	1	.7
Decedată mama	1	.7
Decedat tatăl	6	4.5
Total	134	100.0

Descrierea variabilelor studiului

În acest subcapitol este prezentată statistica descriptivă a variabilelor luate în studiu pentru a observa felul în care se distribuie și variază în ansamblul întregii populații.

Stilurile parentale din perspectivă nominală

O analiză descriptivă a stilurilor parentale făcută din perspectiva stilului parental dominant a oferit o distribuție inegală a celor trei stiluri parentale: permisiv, dictatorial și democrat.

Atunci când m-am referit la stilul parental matern a cărei distribuție pe stiluri dominante se poate observa în Tabelul 8 și reprezentarea grafică în Figura 3, se poate identifica o prezență majoritară semnificativă a stilului parental matern democrat de 72.4% în timp ce stilul permisiv are o reprezentare de 6.7% iar stilul dictatorial are o reprezentare de 14.9%. Grupa fără stil dominant reprezintă 6%, respectiv, la opt respondenți nu s-a putut identifica stilul dominant matern întrucât aceștia au obținut scoruri egale la două din cele trei stiluri măsurate: permisiv, dictatorial și democrat.

Atunci când m-am referit la stilul parental patern, a cărei distribuție pe stiluri dominante se poate observa în Tabelul 9 și reprezentarea grafică în Figura 4, se poate identifica o prezență majoritară semnificativă a stilului parental patern democrat de 73.1% în timp ce stilul permisiv are o reprezentare de 6%, iar stilul dictatorial are o reprezentare de 16.4%. Grupa fără stil dominant reprezintă 4.5%, respectiv la șase respondenți nu s-a putut identifica stilul dominant patern întrucât aceștia au obținut scoruri egale la două din cele trei stiluri măsurate: permisiv,

Tabel 8

Distribuția respondenților în funcție de stilul parental matern dominant

Stilul parental matern dominant	<i>n</i>	%
Fără stil dominant	8	6.0
Stilul permisiv	9	6.7
Stilul dictator	20	14.9
Stilul democrat	97	72.4
Total	134	100.0

Tabel 9

Distribuția respondenților în funcție de stilul parental patern dominant

Stilul parental patern dominant	<i>n</i>	%
Fără stil dominant	6	4.5
Stilul permisiv	8	6.0
Stilul dictator	22	16.4
Stilul democrat	98	73.1
Total	134	100.0

dictatorial și democrat.

Această situație în care în grupul permisiv matern și patern există doar nouă, respectiv opt subiecți, iar în grupul dictatorial matern și patern există doar 20, respectiv 22 de subiecți, în timp ce în grupul democrat matern și patern sunt 97, respectiv 98 de subiecți, m-a limitat în realizarea unui număr mai variat de analize. Datorită numărului mic de subiecți din grupul permisiv și dictatorial, a fost limitat într-o anumită măsură numărul procedeelelor statistice care pot fi aplicate pentru a studia relația care există între stilurile parentale și atitudinea față de creștinism.

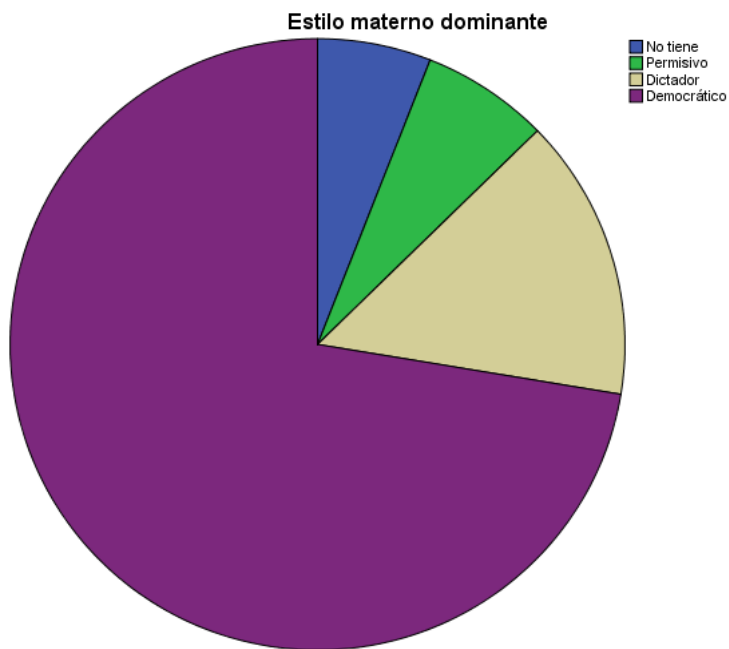

Figura 3. Distribuția populației în raport cu stilul parental matern dominant.

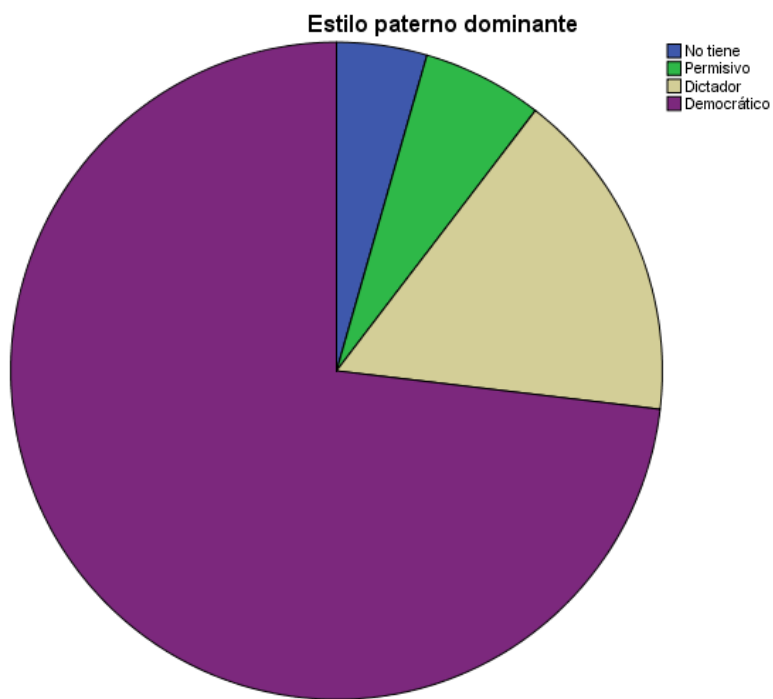

Figura 4. Distribuția populației în raport stilul parental patern dominant.

Stilurile parentale au fost evaluate cu chestionarul Parental Authority Questionnaire, pe o scala Likert de la 1 la 5, unde 1 reprezinta *puternic dezacord*, iar 5 *puternic acord*. Afirmatiile 1, 6, 10, 13, 14, 17, 19, 21, 24 și 28 au corespuns stilului permisiv, afirmatiile 2, 3, 7, 9, 12, 16, 18, 25, 26 și 29 au corespuns stilului dictatorial, iar stilului democrat i-au corespuns itemii: 4, 5, 8, 11, 15, 20, 22, 23, 27 si 30. Parental Authority Questionnaire are trei subscale, câte una pentru fiecare stil.

Valoarea minimă a fiecărei subscale este de 10 puncte, iar valoarea maximă a scalei este de 50. Atunci când s-a determinat stilul parental dominant s-a considerat ca fiind dominant acel stil parental care pe scala de la 10 la 50 a înregistrat valoarea cea mai mare. În situația în care s-au înregistrat valori egale pe cel puțin două scale, subiecții au fost grupați în categoria: fără stil dominant (în această situație au fost opt subiecți la stilul matern și șase subiecți la stilul patern).

Stilurile parentale din perspectivă cantitativă

O altă formă de analiză descriptivă a stilurilor parentale este aceea de a studia cum se comportă cele șase variabile de stiluri parentale în ansamblu pe toată populația măsurată. În Tabelul 10 se pot observa indicatorii distribuției celor trei stiluri parentale maternel: permisiv, dictatorial și democrat, iar în Tabelul 11 se pot observa indicatorii distribuției celor trei stiluri parentale paternale: permisiv, dictatorial și democrat.

Stilul parental permisiv matern și patern

Pe intervalul de la 10 la 50 al scalei metrice de interval, stilul parental matern permisiv înregistrează o medie de 26.69 și o abatere standard de 5.61, iar stilul

Tabelul 10

Statistica descriptivă a stilurilor parentale materne

Stilul parental	<i>M</i>	<i>Mdn</i>	<i>SD</i>
Stilul parental matern permisiv	26.6940	27.0000	5.61848
Stilul parental matern dictator	29.9774	30.0000	6.26615
Stilul parental matern democrat	37.3358	38.0000	5.80762

Tabelul 11

Statistica descriptivă a stilurilor parentale paterne

Stilul parental	<i>M</i>	<i>Mdn</i>	<i>SD</i>
Stilul parental patern permisiv	26.8060	27.0000	5.89441
Stilul parental patern dictator	30.2164	31.0000	6.09741
Stilul parental patern democrat	36.5522	37.0000	5.76686

parental patern permisiv o medie de 26.81 și o abatere standard de 5.89. Graficele din Figura 5 și Figura 6 ilustrează aceste distribuții.

Având în vedere că sunt 10 itemi care cumulează valorile de la 1 (*puternic dezacord*) la 5 (*puternic de acord*), dacă se repartizează aceste medii la cei zece itemi care evaluează aceste stiluri parentale, se obține o medie de 2.669, respectiv 2.681, valori ce se situează între poziția 2 (*dezacord*) și poziția 3 (*nici acord, nici dezacord*). Este normală o astfel de poziționare a mediilor pentru cele două stiluri parentale având în vedere că, atunci când am luat în considerare stilul parental dominant, doar nouă mame din 134 au fost percepute ca având un stil parental dominant permisiv, adică au înregistrat scoruri înalte la nivelul de permisivitate, și

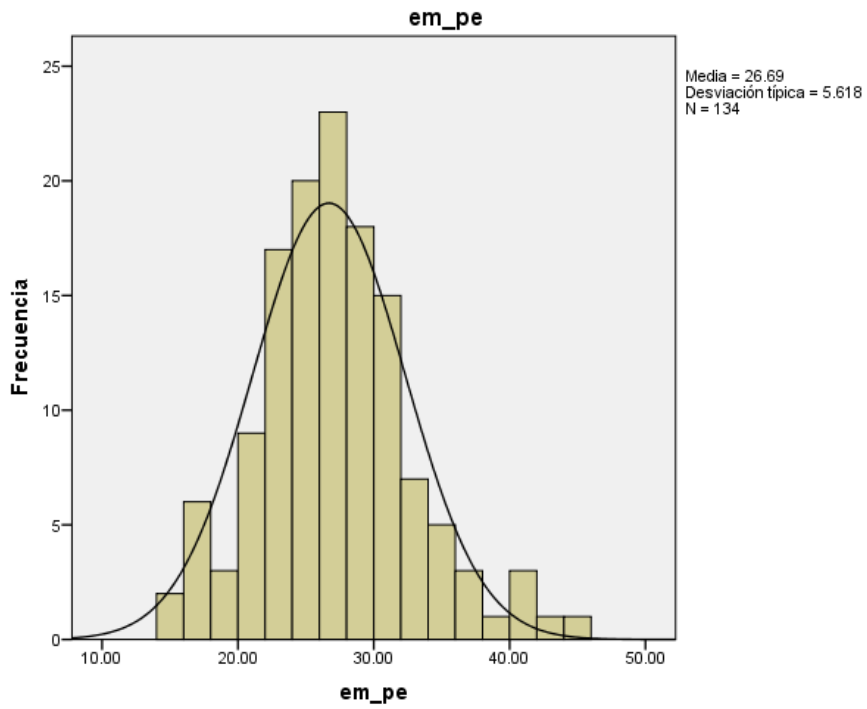

Figura 5. Distribuția stilului parental matern permisiv.

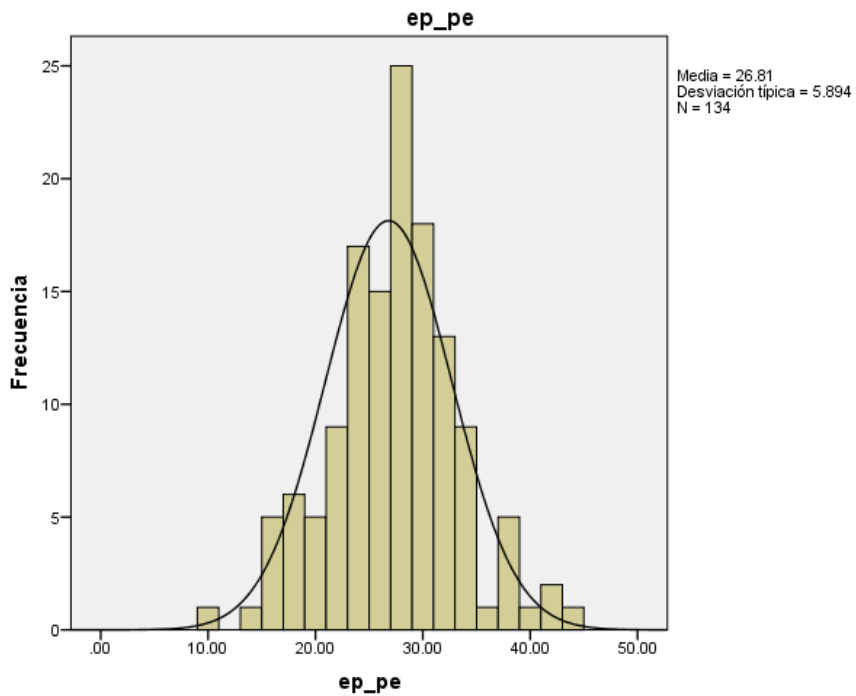

Figura 6. Distribuția stilului parental patern permisiv.

doar opt din 134 de tați au fost percepuți cu scoruri înalte pe scala de permisivitate.

Itemii care evaluează aceste stiluri parentale pot fi observați în Anexa C. Aici sunt prezentate mediile pe care le înregistrează fiecare item și abaterea standard a fiecăruia. La stilul parental matern permisiv, afirmația care înregistrează media cea mai înaltă de 3.47 și abaterea standard de 1.001 este: „Când creșteam, mama mi-a permis să îmi formez propriul punct de vedere în probleme de familie și, în general, mi-a permis să decid cu privire la ceea ce aveam să fac.” Această medie se situează aproximativ la jumătatea intervalului dintre poziția 3 (*nici acord, nici dezacord*) și poziția 4 (*de acord*). Întrebarea care înregistrează media cea mai joasă de 2.10 și abaterea standard de 1.089 este: „Mama nu s-a văzut pe ea însăși responsabilă pentru direcționarea și ghidarea comportamentului meu atunci când creșteam.” Această medie se situează foarte aproape de poziția 2 (*dezacord*).

În ce privește stilul parental patern permisiv, aceleași afirmații făcute în dreptul tatălui înregistrează atât media cea mai înaltă de 3.38 cu o abatere standard de 1.046, cât și media cea mai joasă de 2.19 cu o abatere standard de 1.153. În raport cu celelalte stiluri, stilul permisiv înregistrează cele mai mici medii deoarece, așa cum am spus deja, are cea mai mică reprezentare dominantă.

Stilul parental dictator matern și patern

Stilul parental matern dictatorial înregistrează o medie de 29.98 și o abatere standard de 6.26 în timp ce stilul parental patern dictatorial înregistrează o medie de 30.22 și o abatere standard de 6.09. Figura 7 și Figura 8 ilustrează grafic aceste distribuții.

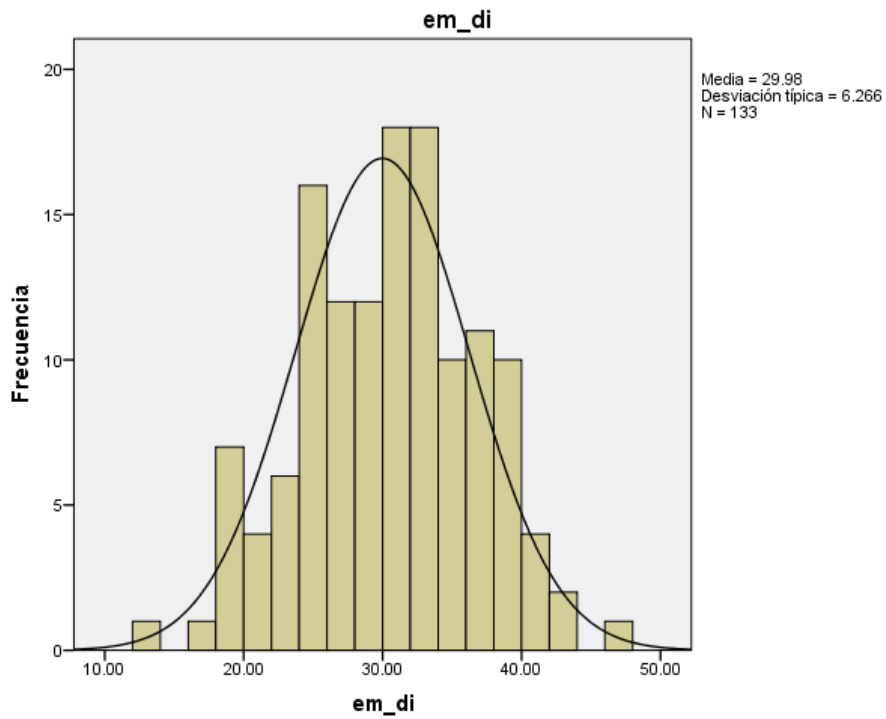

Figura 7. Distribuția stilului parental matern dictator.

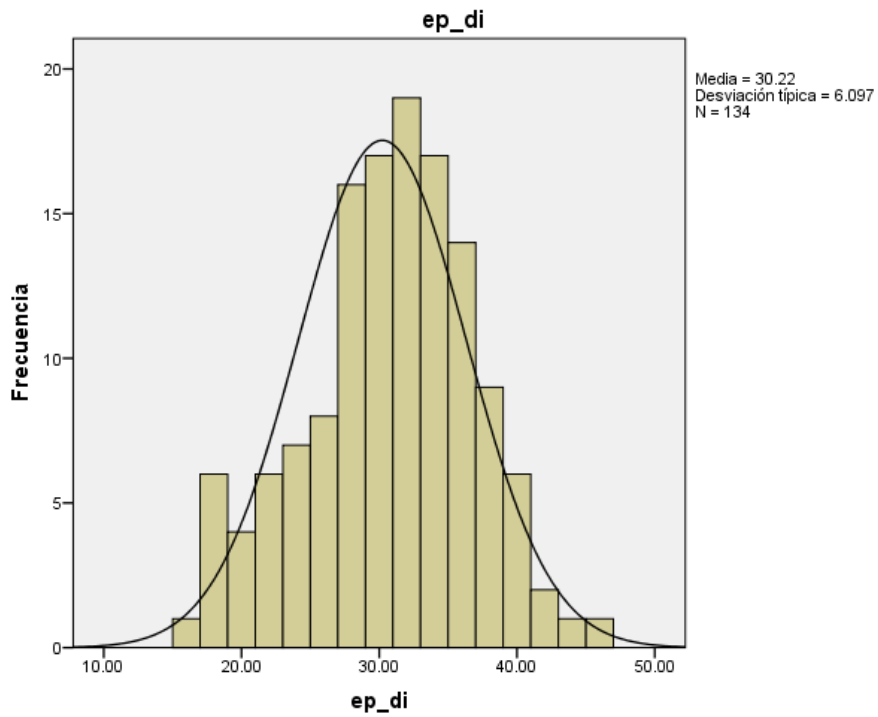

Figura 8. Distribuția stilului parental patern dictator.

Repartizând aceste valori la cei zece itemi care evaluează acest stil parental, se obține o medie de 2.998, respectiv 3.022, valori foarte apropiate de poziția 3 (*nici acord, nici dezacord*). Este normal să se obțină aceeași medie, întrucât din cei 134 de adolescenți, doar 20 au raportat mame cu stil parental dominant dictatorial și doar 22 au raportat tați cu scoruri înalte pe scala corespunzătoare stilului dictatorial. Un număr mare de scoruri mici pe scala dictatorială din toată populația a deplasat media stilului dictatorial, la fel ca și în cazul stilului permisiv, în partea stângă a poziției 3, pentru stilul matern, și imediat în dreapta poziției 3, pentru stilul patern.

În ce privește itemii care măsoară stilul parental matern dictatorial (vezi Anexa C), întrebarea care înregistrează cea mai înaltă medie pe scala stilului dictatorial este întrebarea 26 cu valoarea de 3.40 și abaterea standard de 1.027: „Când am crescut, mama mi-a spus adeseori exact ce dorește de la mine și cum dorește ca eu să fac acel lucru.” Această medie se găsește aproape de mijlocul intervalului 3-4, unde 4 este corespunzătoare cu poziția „*de acord*”. Afirmatia cu media care înregistrează scorul cel mai mic, de 2.59, și abaterea standard de 1.148 a stilului parental matern este afirmația numărul 16: „Când am crescut, mama devenea foarte nervoasă dacă încercam să nu fim de acord cu ea.”

Atunci când mă refer la stilul parental patern dictatorial, aceleași afirmații remarcate anterior, făcute de data aceasta în dreptul tatălui înregistrează atât media cea mai înaltă de 3.37, cu o abatere standard de 1.044, cât și media cea mai joasă de 2.64 cu o abatere standard de 1.113.

Stilul parental democrat matern și patern

Stilul parental matern democrat înregistrează o medie de 37.34 și o abatere standard de 5.81, în timp ce stilul parental patern democrat înregistrează o medie de 36.55 și o abatere standard de 5.77. Figura 9 și Figura 10 ilustrează grafic aceste distribuții. Dacă repartizez aceste valori la cei zece itemi care evaluează acest stil parental, obțin o medie de 3.734 respectiv de 3.655 valori apropiate de poziția 4 (*de acord*). Această medie este justificată întrucât din cei 134 de adolescenți, un număr mare de adolescenți (97) au raportat mame cu stil parental dominant democrat și 98 au raportat tați cu scoruri înalte pe scala corespunzătoare stilului democrat, atunci când am avut în vedere stilul parental dominant. Un număr mare de scoruri mari pe scala democrată a deplasat media stilului democrat în partea dreaptă aproape de poziția 4.

Analizând mediile pentru stilurile parentale de la mamă și tată se poate observa ca și la analiza stilului dominant, că populația este predominant democrată, mediile cele mai mari fiind obținute de stilurile parentale democratice la o distanță semnificativă față de mediile stilurilor parentale permissive și a stilului parental dictatorial matern și patern.

Atunci când mă refer la itemii care măsoară stilul parental matern democrat (vezi Anexa C), întrebarea care înregistrează cea mai înaltă medie pe scala stilului democrat este întrebarea 30, cu media de 3.91 și abaterea standard de 1.022. „Pe măsură ce creșteam, dacă mama a luat o decizie care m-a rănit, ea era gata să discute acea decizie cu mine și să admită dacă ea a făcut o greșeală.” Această medie se găsește foarte aproape de poziția 4 care semnifică *de acord*.

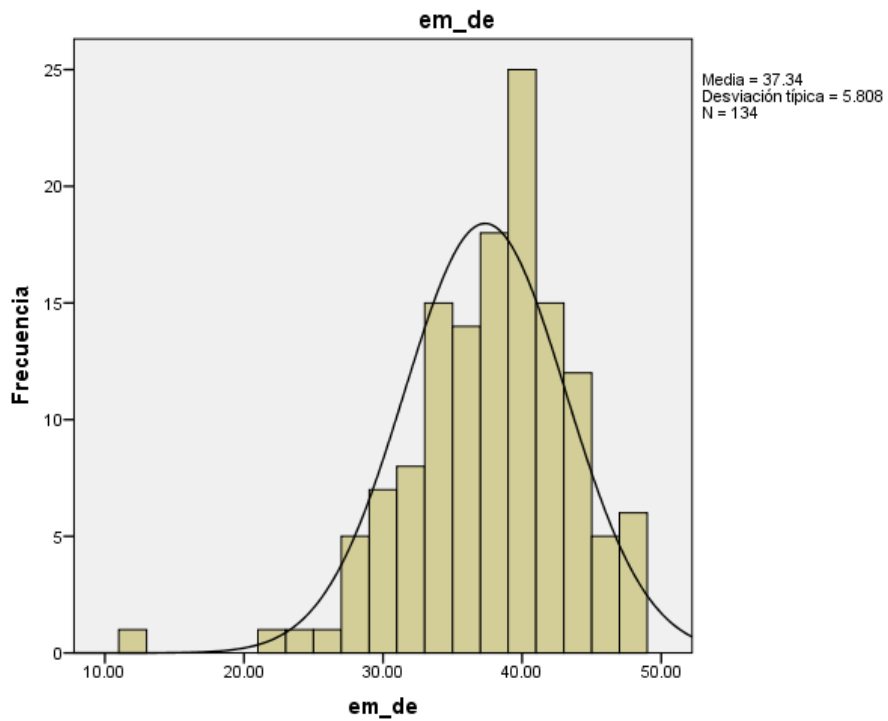

Figura 9. Distribuția stilului parental matern democrat.

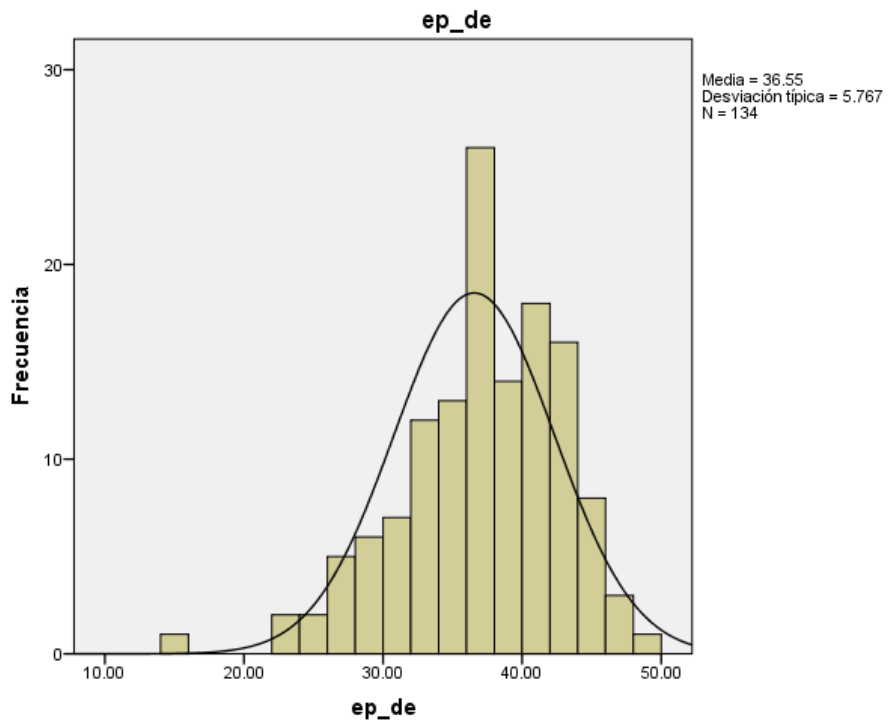

Figura 10. Distribuția stilului parental patern democrat.

Afirmația cu media care înregistrează scorul cel mai mic, de 3.49, și abaterea standard de .932 este afirmația numărul 15: „Pe măsură ce copiii din familia mea creșteau mama dădea constant direcții și ghidare într-un mod rațional și obiectiv.” Atunci când mă refer la stilul parental patern democrat, aceleași afirmații făcute în dreptul tatălui înregistrează atât media cea mai înaltă de 3.78, cu o abatere standard de 1.050, cât și media cea mai joasă de 3.51, cu o abatere standard de .994.

Făcând o comparație între stilurile paterne și materne se poate observa că mediile acestora sunt foarte apropiate, mamele fiind puțin mai permissive și mai democratice decât tații, iar tații fiind puțin mai dictatoriali decât mamele, aceste diferențe însă în studiul de față sunt ne semnificative, mamele și tații având aproximativ aceleași stiluri parentale.

Atitudinea față de creștinism

Pe o scală metrică de interval care ia valori de la 24 la 120, media atitudinii față de creștinism înregistrează valoarea de 105.21, mediana înregistrează valoarea de 110 iar abaterea standard este de 14.69. Valorile pot fi observate în Tabelul 12 iar sub formă grafică în Figura 11. Repartizând această medie la cei 24 de itemi care măsoară cantitativ atitudinea față de creștinism se obține o medie pentru fiecare item de 4.38. Această valoare se situează între poziția 4 și 5, unde 4 semnifică: *de acord* și 5 semnifică: *puternic de acord*. După cum se poate observa din media generală și media pe itemi, este vorba de o atitudine înaltă față de creștinism.

Atunci când mă refer la itemii care măsoară atitudinea față de creștinism (vezi Anexa C), afirmația care înregistrează cea mai înaltă medie de 4.61 și abatere standard de .725, este afirmația numărul 2: „Știu ca Isus mă ajută.” Afirmația care

Tabelul 12

Indicatorii de distribuție a atitudinii față de creștinism

Indicatori de distribuție	Valorile înregistrate	
Numărul	Valide	134
	Pierdute	0
Media		105.2090
Mediana		110.0000
Abaterea standard		14.69647
Asimetria		-1.871
Eroarea de asimetrie		.209
Curtosis		4.463
Eroare tip. Curtosis		.416

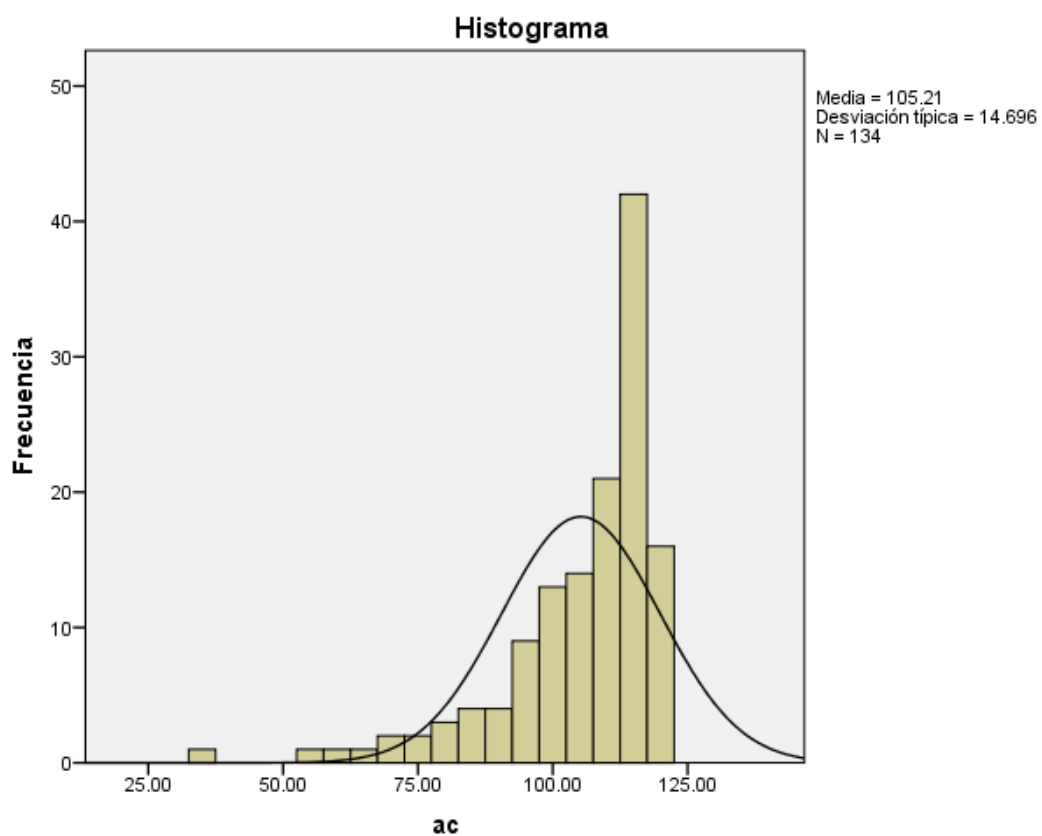

Figura 11. Graficul de distribuție a atitudinii față de creștinism.

înregistrează media cea mai mică, respectiv atitudinea cea mai joasă este afirmația numărul 7: „Cred că serviciile de la biserică sunt plictisitoare.” Acest item este un item invers care este cel mai puțin negat dintre toți itemi inverși, media lui fiind de 2.22, iar prin inversare, capătă valoarea 3.78 cu abaterea standard de .986. Următorul item cu valoare joasă se referă tot la atitudinea față de biserică: „Biserica este foarte importantă pentru mine”, cu media de 3.96 și abaterea standard de .976. O altă medie care înregistrează valoarea mică de 3.97 și o abatere standard de .957, este tot un item invers : „Mi se pare plictisitor să ascult Biblia”, care inițial capătă valoarea 2.03, iar ulterior prin inversare primește valoarea de 3.97. Am considerat important să mă refer la acești trei itemi cu valoarea cea mai mică, deoarece indică zona în care este necesar să se lucreze pentru a determina o creștere semnificativă a atitudinii față de creștinism.

Validarea instrumentelor

Înainte de probarea ipotezei voi prezenta validarea instrumentelor care au fost folosite pentru măsurarea acestor variabile. Instrumentele folosite au fost validate în limba engleză; așa cum se poate observa în subcapitolul de prezentare a instrumentelor, am realizat o validare a traducerii, iar aici cu datele culese în această cercetare am realizat o nouă validare a instrumentelor pentru a putea face comparații cu validarea originală a instrumentului în limba originală.

Chestionarul Stiluri Parentale are 30 de itemi, grupați câte 10, unde fiecare grup definește un anumit tip de stil parental: stil parental permisiv, stil parental dictatorial și stil parental democrat. Afirmațiile din itemi au fost aplicate atât în dreptul mamei cât și în dreptul tatălui. Astfel, sunt trei grupe de itemi pentru cele trei stiluri

parentale ale mamei și trei grupe de itemi pentru cele trei tipuri de stiluri parentale ale tatălui. Pentru validarea instrumentelor de stiluri parentale am utilizat metoda A factorial și analiza fiabilității (vezi Anexa D). În urma analizei statistice, itemi se grupează pe subscale conform teoriei. Analiza fiabilității a determinat coeficientul Alpha de Cronbach pentru fiecare subscală, așa cum se poate observa în Tabelul 13. Rezultatele obținute au confirmat un grad mediu de consistență internă în interiorul celor trei grupe de itemi atât pentru stilurile parentale maternelor, cât și pentru stilurile parentale paternale. Fidelitatea și validitatea acestui instrument raportată de Buri (1991) prezintă un coeficient alpha între .74 și .85. Se poate observa că din cele șase stiluri, doar stilul parental matern permisiv are o valoare mai mică (.691) care nu se încadrează în intervalul valorilor de validare făcută de autorul instrumentului. Pentru validarea Scalei Francis de măsurare a atitudinii față de creștinism care are 24 de itemi, dintre care opt itemi sunt corelaționați invers, am utilizat de asemenea metoda A factorial și analiza fiabilității (vezi Anexa D). În urma analizei statistice, itemii se grupează pe subscale conform teoriei.

Tabel 13

Coeficientul alpha de Cronbach pentru Chestionarul de Stiluri Parentale

Subscala	α de Cronbach	Numărul de itemi
Subscala stilului parental matern permisiv	.691	10
Subscala stilului parental matern dictator	.762	10
Subscala stilului parental matern democrat	.792	10
Subscala stilului parental patern permisiv	.716	10
Subscala stilului parental patern dictator	.749	10
Subscala stilului parental patern democrat	.790	10

Analiza fiabilității a determinat un coeficient alpha de Cronbach de .957, coeficient care este foarte apropiat ca valoare de alpha de Cronbach a instrumentului din limba engleză de .9683.

Testarea ipotezei

În continuare voi prezenta rezultatele probelor statistice utilizate pentru testarea ipotezei. În cazul ipotezei care verifică existența unei relații semnificative între cele șase variabile ale stilurilor parentale și atitudinea față de creștinism a fost utilizată metoda regresiei liniare multiple. În anexa D sunt prezentate în mod tabelar rezultatele acestei analize.

Ipoteza de nul a cercetării declară că stilurile parentale permisiv, dictatorial și democrat ale mamei și ale tatălui, nu sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Atunci când am aplicat metoda regresiei liniare multiple cu cele șase variabile de stiluri parentale ca variabile independente și atitudinea față de creștinism ca variabilă dependentă, primul factor care raportează că ipoteza de nul se respinge este coeficientul ($F_{(1,132)} = 36.948, p = .000$).

Această analiză raportează faptul că stilul parental matern democrat este un predictor al atitudinii față de creștinism într-o proporție de 21.3% întrucât rezultatele analizei oferă un coeficient R cuadrado de .213 ($R^2 = .213$). Stilul parental matern democrat este o variabilă predictoare pozitivă a atitudinii față de creștinism cu un coeficient ($\beta = .468, p = .000$).

Întrucât atunci când are loc această analiză, variabilele de stiluri parentale se influențează între ele, este necesar să se facă și alte analize de regresie liniară

multiplă luând în considerare nu numai o singură variantă de regresie cu cele șase stiluri împreună, ci și separat cele trei stiluri parentale maternelne și apoi cele trei stiluri parentale paternne.

Când am făcut o analiză de regresie liniară multiplă luând în considerare cele trei stiluri parentale maternelne, rezultatele analizei sunt identice cu rezultatele primei analize în care am introdus toate cele șase stiluri parentale, stilul parental matern democrat fiind un predictor al atitudinii față de creștinism într-o proporție de 21.3% cu un coeficient R cuadrado de .213 ($R^2 = .213$).

Atunci când am făcut analiza regresiei liniare multiple având în vedere cele trei stiluri parentale paternne am obținut un coeficient ($F_{(1,132)} = 15.206$, $p = .000$) care indică faptul că ipoteza de nul se respinge. Analiza statistică indică faptul că stilul parental patern democrat și stilul parental patern permisiv sunt predictorii ai atitudinii față de creștinism.

Stilul parental patern democrat este un predictor pozitiv cu un coeficient ($\beta = .383$, $p = .000$) iar stilul parental patern permisiv este un predictor negativ al atitudinii față de creștinism cu un coeficient ($\beta = -.175$, $p = .028$). Cele două stiluri împreună sunt predictorii ai atitudinii față de creștinism într-o proporție de 17.6% cu un coeficient R cuadrado de .176 ($R^2 = .176$).

În concluzie, în urma acestei analize se poate observa că ipoteza de nul a fost respinsă parțial și nu în totalitate. Din cele șase stiluri parentale (trei stiluri parentale ale mamei și trei stiluri parentale ale tatălui), în urma analizei statistice s-a demonstrat că trei stiluri parentale sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism, iar celelalte trei stiluri în cercetarea de față nu pot fi considerate predictorii semnificativi.

Cele două stiluri parentale democate de mamă și de tată sunt predictorii pozitivi, iar stilul parental permisiv este un predictor negativ.

Alte analize și rezultate

În acest subcapitol sunt prezentate alte câteva analize și rezultate semnificative care s-au obținut atunci când am făcut o analiză a atitudinii față de creștinism în raport cu sexul și vârsta. O altă analiză cu rezultate semnificative este o analiză a diferențelor de stil parental între mamă și tată în grupul familiilor care sunt împreună, comparativ cu grupul familiilor divorțate.

Atitudinea față de creștinism în raport cu sexul

Atunci când s-a făcut o comparație a atitudinii față de creștinism în raport cu sexul (vezi Anexa F), s-a putut observa că fetele au o atitudine față de creștinism mai înaltă decât băieții. Fetele înregistrează o medie a atitudinii față de creștinism de 107.7222, cu o abatere standard de 11.65492, iar băieții înregistrează o medie a atitudinii față de creștinism de 102.2903, cu o abatere standard de 17.22502. Atunci când am aplicat testul t pentru eșantioane independente, rezultatele obținute evidențiază un coeficient ($t_{(104.609)} = -2.103$, $p = .038$) care după cum se vede indică o diferență semnificativă între cele două scoruri medii ale atitudinii față de creștinism. Fetele au o atitudine față de creștinism semnificativ mai înaltă decât băieții.

Atitudinea față de creștinism în raport cu vârsta

Atunci când am făcut o analiză a atitudinii față de creștinism în raport cu vârsta și am aplicat o corelație între scorurile obținute de către adolescenți la atitudinea față

de creștinism și vârsta acestora (vezi Anexa F), am obținut un coeficient r de Pearson de $-.199$, ($p = .021$), ceea ce indică o relație semnificativă inversă sau negativă a atitudinii cu vârsta. Atunci când vârsta adolescenților crește, atitudinea față de creștinism înregistrează scoruri mai joase. Această corelație se poate observa și în graficul din Figura 12. Începutul și sfârșitul graficului nu are o relevanță semnificativă întrucât în grupul cu vârsta de 14 ani există doar cinci subiecți, iar în grupele de vârstă de 19 și 20 de ani sunt doar patru și, respectiv, doi subiecți. Graficul este relevant pe intervalul 15-18 ani unde există un număr semnificativ de subiecți care echilibrează și stabilizează rezultatele.

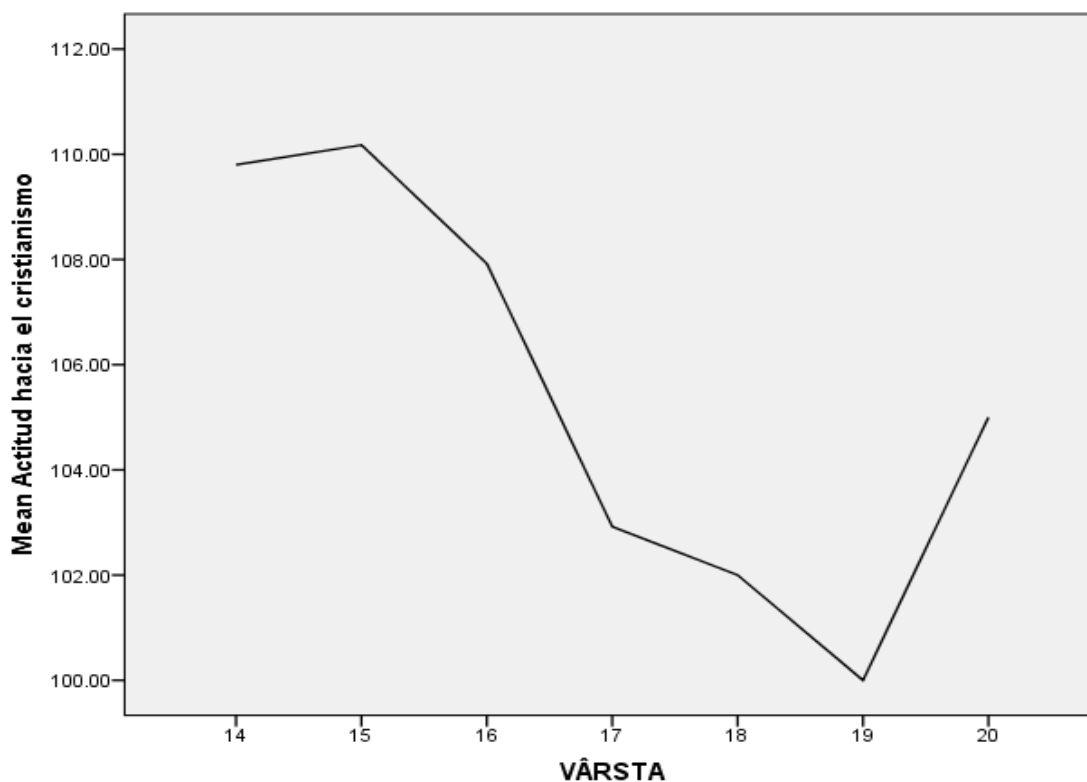

Figura 12. Relația dintre Atitudinea față de creștinism și vârstă.

Diferențele de stil parental la părinții divorțați și cei care sunt împreună

Pentru o altă analiză, din cei 134 de subiecți ai cercetării au fost eliminați subiecții care au un singur părinte și au fost constituite două grupe: o grupă a subiecților care aveau părinții împreună (115) și o altă grupă de subiecți care aveau părinții divorțați (10). O analiză descriptivă a celor două grupe în raport cu un criteriu care verifică dacă există sau nu o diferență între stilul parental dominant al mamei și stilul parental dominant al tatălui, arată așa cum se observă în Tabelul 14 și Figura 13. Din 115 subiecți care au părinții împreună, 94 au stiluri parentale identice între mamă și tată, iar 21 au stiluri parentale dominante diferite între mamă și tată. Din cei 10 subiecți care au părinții divorțați, la cinci subiecți, părinții au stiluri parentale dominante identice, iar la ceilalți cinci subiecți, părinții au stiluri parentale diferite. În grupul părinților care sunt împreună, 18.26% din familii au stiluri parentale diferite în timp ce în grupul părinților care sunt divorțați, 50% au stiluri parentale diferite.

În urma aplicării probei chi-cuadrado la cele două grupuri se obține un coeficient chi-cuadrado de Pearson de 5.626, care indică o relație semnificativă între cele două grupuri, adică în grupul părinților divorțați există un număr semnificativ mai mare de diferențe de stil parental decât în grupul părinților care sunt împreună. Rezultatele statistice ale aplicării probei chi-cuadrado se pot observa în Anexa F. Aceste rezultate sugerează că diferențele de stil parental dintre tată și mamă ar putea juca un rol atât ca factor cauzal, cât și ca efect al divorțului.

Tabel 14

Statutul familial și diferențele de stil parental al părinților

Statutul familial		Diferențe sau identitate de stil parental dominant între părinți		Total
		Stiluri parentale diferite	Stiluri parentale identice	
Statutul familial	Împreună	21	94	115
	Divorțați	5	5	10
Total		26	99	125

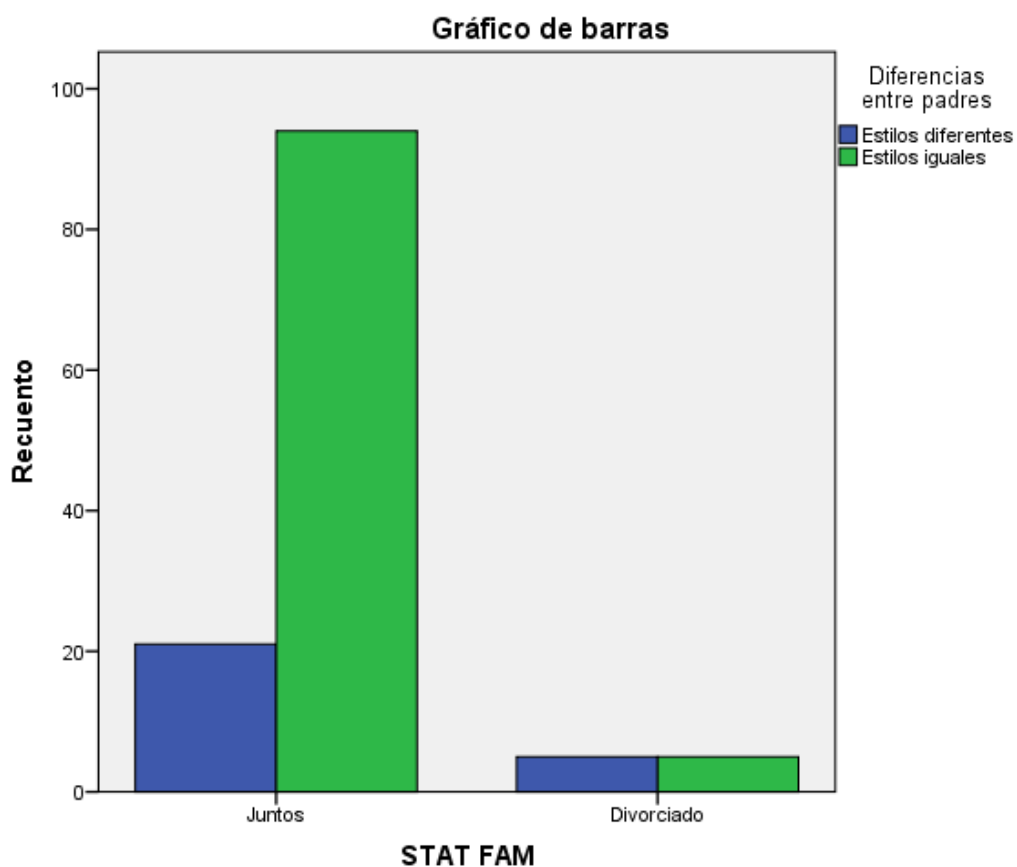

Figura 13. Distribuția diferențelor de stil parental în raport cu statutul familial.

CAPITOLUL V

REZUMAT, DISCUȚII, CONCLUZII, IMPLICAȚII ȘI RECOMANDĂRI

Introducere

Scopul acestei lucrări de cercetare a fost acela de a determina tipurile de stiluri parentale ale adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca și de a observa în ce măsură aceste stiluri parentale ale părinților sunt predictorii pentru atitudinea față de creștinism a elevilor. Acest capitol conține rezumatul cercetării desfășurate și prezintă discuțiile, concluziile, implicațiile și recomandările pentru părinți, biserică, profesori și pentru alte cercetări ulterioare.

Rezumat

În ultima vreme, există o îngrijorare tot mai profundă cu privire la fenomenul de abandonare a bisericii și a valorilor creștine de către tinerii care s-au născut și crescut într-o cultură religioasă. Studiul Barna estimează că 80% din tinerii crescuți în familiile creștine americane vor fi decuplați de biserică până la vârsta de 29 de ani (Kinnaman, 2011). Aceste prognoze amenințătoare, precum și realitatea tristă a faptului că media de vârstă a crescut în ultimii ani în multe din bisericile adventiste au fost unele dintre motivele care au determinat selectarea acestei teme de cercetare.

Personalitățile diferite ale elevilor, mediul familial, stilurile parentale, programele religioase ale bisericii și ale școlii, precum și alți factori cu dimensiuni

emoționale puternice care vin din afara familiei, bisericii și școlii pot determina atitudini diferite ale elevilor față de creștinism. În lucrarea de față mi-am propus să cercetez dacă există o relație între stilurile parentale și cele șase tipuri de stiluri parentale luate în discuție: stilul parental matern permisiv, stilul parental matern dictatorial, stilul parental matern democrat, stilul parental patern permisiv, stilul parental patern dictatorial, stilul parental patern democrat și atitudinea față de creștinism a adolescenților.

Obiectivele studiului de față au fost următoarele: (a) să determine care sunt stilurile parentale care au influențat creșterea și dezvoltarea adolescenților de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca, (b) să cerceteze dacă stilurile parentale sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților, (c) să facă o comparație între diferitele stiluri parentale în raport cu atitudinea față de creștinism a adolescenților, (d) să identifice stilul parental care facilitează în cea mai mare măsură dezvoltarea unei atitudini pozitive față de creștinism, (e) să identifice stilul parental care determină în cea mai mare măsură dezvoltarea unei atitudini negative față de creștinism la adolescenți.

Ipoteza formulată în Capitolul I m-a determinat să cercetez dacă stilurile parentale maternelle și paternale sunt sau nu predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Populația asupra căreia au fost aplicate instrumentele a fost alcătuită din 134 elevi, atât băieți, cât și fete, din clasele IX-XII ale Liceului Teologic Adventist din Cluj-Napoca.

Au fost definiți termenii cercetării (stiluri parentale, atitudinea față de creștinism

și adolescența) pentru a înțelege mai exact la ce se referă fiecare variabilă. Există în principal două sisteme de clasificare a stilurilor parentale sistemul lui Baumrind (1966) care identifică trei stiluri parentale: autoritar, permisiv și autoritativ-comunicativ; în studiul de față sunt utilizate denumirile de: dictatorial, permisiv și democrat. Al doilea sistem de clasificare este sistemul lui Maccoby și Martin (1983) care identifică pe lângă cele trei stiluri parentale descrise de Baumrind, un al patrulea stil denumit neglijent. Stilul neglijent este de fapt un stil permisiv în care părintele nu oferă suport emoțional. Am definit și caracterizat fiecare stil parental după sistemul propus de Maccoby și Martin, totuși în cercetarea de față am utilizat un instrument care măsoară stilurile parentale după modelul lui Baumrind.

Deși modelul de clasificare propus de Maccoby și Martin pare mai complex, motiv pentru care l-am utilizat în partea teoretică, utilizând graficul cu cele două dimensiuni de căldură, responsivitate și suport emoțional pe de o parte și dimensiunea de exigență și control pe de altă parte, am utilizat totuși modelul lui Baumrind pentru culegerea și prelucrarea datelor. Au existat două motive pentru care am utilizat modelul lui Baumrind. În primul rând lucrând în domeniul educației și fiind implicat în într-o oarecare măsură în lucrarea cu tinerii și părinții acestor copii, am sesizat faptul că în această populație categoria părinților neglijenți ar fi ne semnificativă deoarece tinerii care studiază aici provin din familii funcționale ale bisericii, cu un grad înalt de spiritualitate și preocupate de binele și dezvoltarea copiilor din toate punctele de vedere. Rezultatele cercetării au confirmat lucrul acesta, marea majoritate a familiilor având un stil democrat, iar stilurile dictatorial și permisiv fiind slab reprezentate. Al doilea motiv pentru care am utilizat modelul lui Baumrind

este acela că în literatura de specialitate, marea majoritate a cercetătorilor folosesc acest model și am avut un acces mai ușor la instrumente și la informații.

Examinarea literaturii de specialitate a urmat cele două direcții tematice: stilurile parentale și atitudinea față de creștinism.

În revizia literaturii despre stilurile parentale, informațiile obținute le-am sistematizat în funcție de cele două dimensiuni ale graficului de stiluri parentale din modelul lui Maccoby și Martin: dimensiunea pozitivă și negativă de suport emoțional, căldură și responsivitate, iar în al doilea rând, dimensiunea pozitivă și negativă de exigență, fermitate și control.

Axa pozitivă de suport emoțional, căldură și responsivitate, împreună cu axa pozitivă de exigență, fermitate și control definesc stilul parental democrat și aici au fost găsite mai mult de 23 de referințe în literatură care au studiat și corelaționat aceste caracteristici cu alte variabile așa cum se poate vedea în Figura 2 din Capitolul II.

Axa pozitivă de suport emoțional, căldură și responsivitate împreună cu axa negativă de exigență, fermitate și control definesc stilul parental permisiv și aici au fost găsite 13 referințe în literatura de specialitate, iar axa negativă de suport emoțional, căldură și responsivitate împreună cu axa pozitivă de exigență, fermitate și control definesc stilul parental dictatorial și aici au fost găsite 16 referințe în literatură.

Pentru stilul parental neglijent am găsit mai puține referințe deoarece majoritatea cercetătorilor utilizează modelul lui Baumrind. Totuși există câteva cercetări care demonstrează că adolescenții care au avut parte de un stil parental neglijent au înregistrat cele mai mici scoruri la competențele psihosociale și cele mai

mari scoruri la disfuncții psihologice și comportamentale (Lamborn et al., 1991).

Niveluri înalte de îndrumare au fost asociate cu niveluri scăzute de consum de alcool pentru adolescenții care raportau că părinții lor foloseau un stil autoritativ, autoritarist sau permisiv. În schimb, niveluri ridicate de călăuzire au fost corelate cu niveluri ridicate de consum de droguri la adolescenții care au raportat că părinții lor foloseau stilul parental neglijent (Mounts, 2002).

Atitudinea față de creștinism a fost de asemenea studiată în literatură, rezultatele acestui studiu au fost ordonate și sistematizate în Tabelul 1 din Capitolul II, unde sunt concentrate 23 de comparații și corelații ale atitudinii față de creștinism în raport cu alte variabile demonstrate științific de literatura de specialitate.

Instrumentele folosite pentru culegerea și prelucrarea datelor au fost Parental Authority Questionnaire, pentru determinarea și măsurarea stilurilor parentale, iar pentru măsurarea atitudinii față de creștinism s-a utilizat Attitude Toward Christianity Scale (Adult) /ASC4B (Adult). Instrumentele au fost traduse în limba română și s-a făcut validarea traducerii. De asemenea s-a făcut o validare statistică a instrumentelor cu ajutorul datelor culese pentru prezenta cercetare, rezultatele fiind foarte apropiate de rezultatele obținute la validarea originală a instrumentelor de către autori.

Se observă în această populație o preponderență semnificativă a stilurilor parentale democratice. Întrucât grupurile din categoria permisiv și dictatorial au înregistrat un număr mic de subiecți, nu au putut fi realizate comparații statistice între aceste grupe în ceea ce privește atitudinea față de creștinism. În această situație, s-a aplicat metoda regresiei liniare multiple pentru a stabili în ce măsură cele șase stiluri

parentale (trei stiluri parentale de mamă și trei stiluri parentale de tată), sunt sau nu sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism a adolescenților.

Discuții

În această secțiune sunt prezentate și discutate rezultatele obținute în urma cercetării, observațiile unor elemente semnificative ale cercetării care ne oferă argumente pentru concluzii și recomandări.

Observații din analiza literaturii

În urma sistematizării informațiilor obținute din literatură se poate observa că stilul parental democrat cu cele două dimensiuni de suport emoțional și dimensiunea de exigență, control și fermitate pe de altă parte, prezintă numai avantaje și efecte pozitive asupra dezvoltării tinerilor din toate punctele de vedere. Cele peste 23 de cercetări sistematizate în Tabelul 17 au numai referințe pozitive cu privire la influența pe care acest stil parental îl are asupra procesului de dezvoltare și maturizare a tinerilor.

Pe de altă parte, după cum se poate observa, celelalte trei stiluri parentale au în marea majoritate a cercetărilor o mulțime de efecte negative. Singurele efecte care ar putea fi pozitive, dar apar în combinație cu alte efecte negative ar putea fi stima de sine înaltă la copiii crescuți în stilul permisiv (Lamborn et al., 1991). Numai că această stimă de sine înaltă vine la pachet cu frecvența mare de abuz de substanțe și probleme comportamentale. De asemenea, în stilul dictatorial se înregistrează un scor înalt la conformitate, dar scoruri mici la competențe psihosociale (Lamborn et al., 1991). Predarea autoritaristă a profesorului este de asemenea corelată cu rezultate

academice înalte la tinerii din liceu (Dever și Karabenick, 2011). Dar și aici este vorba deja de o altă variabilă și nu de stilul parental. Stilul neglijent nu a fost sistematizat sub formă tabelară întrucât are mai puține referințe, dar de asemenea are o mulțime de efecte negative asupra dezvoltării psiho-sociale a tinerilor.

În concluzie, cercetările științifice recomandă stilul democrat, celelalte trei stiluri parentale care au fost studiate (permisiv, dictatorial și neglijent) aduc cu ele curențe și efecte negative asupra dezvoltării emoționale și psiho-sociale a tinerilor.

Observații din statistica descriptivă

O analiză statistică din perspectiva stilului parental dominant a arătat că în ceea ce privește stilul parental matern, 72.4% dintre mame sunt democrate, 14.9% au un stil dictatorial, 6.7% sunt permissive, iar 6% au avut punctaje egale pe două subscale și au fost puse în categoria „fără stil dominant”. Analiza stilului parental patern a arătat că 73.1% dintre tați sunt democrați, 16.4% au un stil dictatorial, 6% sunt permisivi, iar 4.5% au fost încadrați în categoria „fără stil dominant”. Se observă în această populație, o preponderență semnificativă a stilurilor parentale materne și paterne democratice. Această situație a creat unele probleme din perspectivă statistică, limitând numărul probelor statistice care ar fi putut fi aplicate pentru a studia unele corelații și comparații dintre variabile, întrucât am avut doar 9 subiecți în grupul permisiv matern, 8 subiecți în grupul permisiv patern, 20 subiecți în grupul dictatorial matern și 22 de subiecți în grupul dictatorial patern, pe când în grupurile democratice am avut 97, respectiv 98 de subiecți. Această situație în care grupurile permisiv și dictatorial sunt slab reprezentate, se datorează faptului că la această școală studiază copii care provin din familii funcționale ale bisericii. Acele familii care prețuiesc valorile

spirituale și intelectuale ale bisericii fac un efort special pentru a studia copiii în această școală. Așa că este numai normal să existe o preponderență semnificativă democrată a stilurilor parentale, întrucât valorile spirituale și intelectuale pe care le prezintă Biblia și Biserica Adventistă încurajază și învață stilul parental democrat.

Scorurile înalte înregistrate la atitudinea față de creștinism se datorează nu numai faptului că predomină stilul parental democrat care, așa cum a fost demonstrat, este un predictor semnificativ pentru această variabilă, ci și faptului că în această școală există programe speciale, integrate în curriculum, care au scopul de a stimula și dezvolta o atitudine înaltă față de creștinism.

Analizând mediile itemilor atitudinii față de creștinism, afirmațiile cu media cea mai înaltă au fost: „Știu că Isus mă ajută” ($M = 4.61$), „Vreau să-L iubesc pe Isus” ($M = 4.57$) și „Știu că Dumnezeu mă ajută” ($M = 4.54$). Afirmațiile cu mediile cele mai scăzute au fost: „Cred că serviciile de la biserică sunt plictisitoare.”, item invers care a fost cel mai puțin negat și care, prin inversare, primește media ($M = 3.88$); „Biserica este foarte importantă pentru mine” ($M = 3.96$) și „Mi se pare plictisitor să ascult Biblia”, item invers care a fost mai puțin negat și care prin inversare capătă valoarea ($M = 3.97$). Nu au fost raportate subscale ale atitudinii față de creștinism, dar există cinci realități spirituale față de care se determină atitudinea: Isus, Dumnezeu, rugăciune, Biblia și biserica. Aceasta este și ordinea în care se aranjează nivelul mai înalt sau mai scăzut de atitudine. Cu cât realitatea spirituală devine mai tangibilă și afectată de natura umană, cu atât scade atitudinea; singura excepție este atitudinea față de Isus care, deși a luat natură umană, primește cel mai înalt grad de atitudine.

Ultimii trei itemi care se referă la atitudinea față de Biserică și față de Biblie

indică faptul că aici este locul în care putem și trebuie să facem niște reforme și schimbări în așa fel încât atitudinea să capete o valoare înaltă. Aceste observații sunt în concordanță cu studiile Barna, Kinnaman (2012), care identifică șase factori ce determină pe tinerii să renunțe la creștinism. Cinci din cei șase factori se referă direct la Biserică (vezi Capitolul I – Antecedente).

Observații cu privire la probarea ipotezei

Ipoteza formulată la începutul cercetării presupune că stilurile parentale maternel și paternel sunt predictor semnificativi ai atitudinii față de creștinism la adolescenții de la Liceul Teologic Adventist din Cluj-Napoca. În urma aplicării probelor statistice (metoda regresei liniare multiple), rezultatele obținute au confirmat parțial această ipoteză, așa cum se poate observa în Capitolul IV. Trei dintre stilurile parentale sunt predictor semnificativi ai atitudinii față de creștinism. Este vorba de stilul parental matern democrat cu cel mai mare coeficient R cuadrato de .213, care este predictor al atitudinii față de creștinism într-un procent de 21,3% și de stilurile parentale patern democrat și patern permisiv care împreună au un coeficient R cuadrato de .176 și sunt predictor ai atitudinii față de creștinism într-un procent de 17.6%. Stilul parental patern democrat are o predicție pozitivă, iar stilul parental patern permisiv are o predicție inversă sau negativă. Aceste rezultate semnifică că cu cât mamele și tații sunt mai democrați, cu atât există o șansă mai mare ca adolescenții să aibă o atitudine mai înaltă față de creștinism, și cu cât tații sunt mai permisivi, cu atât există o șansă mai mare ca atitudinea față de creștinism a acestora să fie mai coborâtă.

Prin urmare, rezultatele cercetării de față, arată că stilul parental care explică

Într-un sens pozitiv în cea mai mare măsură atitudinea față de creștinism a adolescenților este stilul parental matern democrat urmat apoi de stilul parental patern democrat. Stilul parental care are cea mai puternică influență în sens negativ asupra atitudinii față de creștinism este stilul parental patern permisiv.

La dreptul celorlalte trei stiluri parentale: dictatorial de mamă, dictatorial de tată și permisiv de mamă, rezultatele obținute în cercetarea de față nu au dat predicții semnificative.

Observații din alte analize și probe statistice

Din analiza atitudinii față de creștinism în raport cu sexul se poate observa că cercetarea de față confirmă alte cercetări și investigații științifice care demonstrează că fetele au o atitudine față de creștinism mai înaltă decât băieții (Francis și Wilcox, 1998), respectiv femeile au o atitudine față de creștinism mai înaltă decât bărbații (Francis, 2005). Această situație ar putea fi explicată pe seama faptului că fetele, respectiv femeile au latura emoțională mai dezvoltată decât băieții, respectiv bărbații, iar atitudinea față de creștinism reprezintă latura emoțională și atitudinală a religiei.

Din analiza corelației dintre atitudinea față de creștinism și vârstă se poate observa că atitudinea față de creștinism scade pe măsură ce tinerii înaintază în vârstă. Rezultatele analizei statistice au dat o corelație inversă semnificativă atunci când avem în vedere coeficientul r de Pearson ($r = -.199$, $p = .021$). Aceste rezultate sunt în concordanță cu alte studii care evidențiază o diminuare a religiozității la adolescenți, pe măsură ce aceștia înaintază în vârstă (Kinnaman 2012). În Figura 13 se poate observa în studiile lui Kinnaman (2012) cum are loc diminuarea religiozității și a participării la serviciile religioase, pe măsură ce adolescenții înaintază în vârstă.

Așa cum prezintă și Castillo (2007) adolescența este o perioadă nu doar de schimbări biologice, ci și psihologice și sociale. Noii stimuli emoționali mai complecși și de intensitate mai mare la care este expus adolescentul, pe măsură ce înaintează în vârstă, diminuează legăturile emoționale pe care el le are față de creștinism și chiar față de părinți, determinând așa numita criză a adolescenței în care adolescentul are oportunitatea de a se conecta la noi stimuli emoționali pozitivi sau negativi, constructivi sau distructivi, care îi vor influența pozitiv sau negativ viitorul.

Erikson (1968), a caracterizat adolescența drept o perioadă de criză în care individul își construiește un sentiment de identitate personală. El a identificat o serie de conflicte pe care adolescentul trebuie să le rezolve pentru a-și construi o identitate

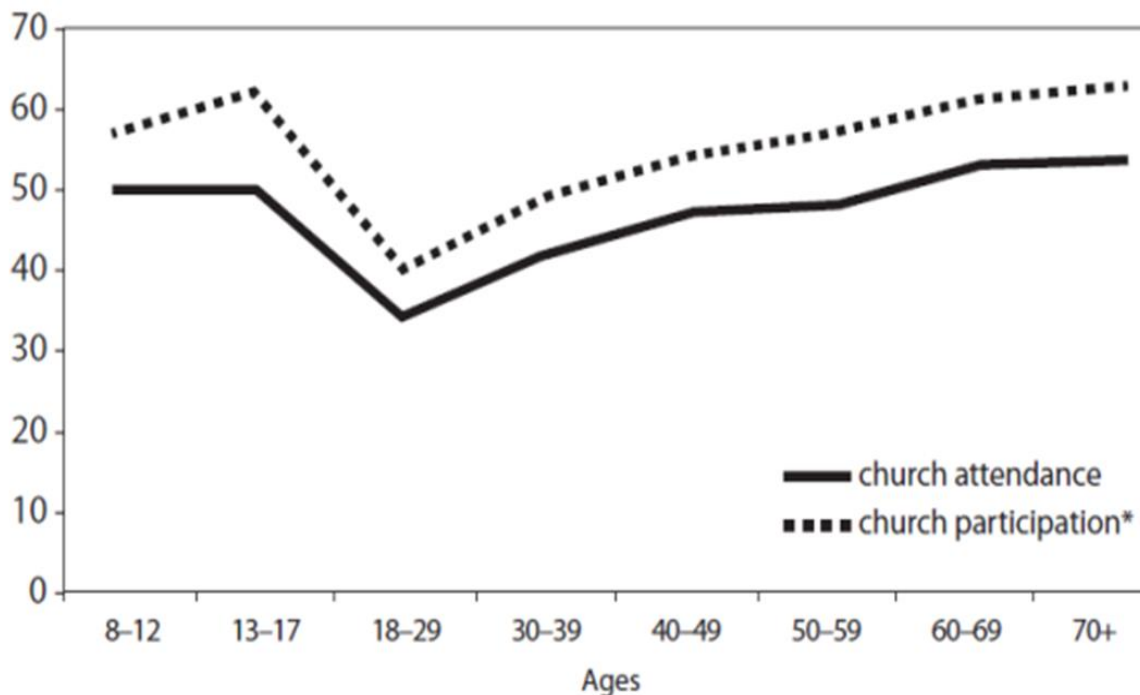

Figura 13. Participarea la serviciile religioase ale bisericii în raport cu vârsta, în cultura americană. Source: Barna Group, nationwide studies, conducted from 1997-2010, N = 52,496

personală și a nu pune la îndoială propria identitate.

O altă analiză statistică a fost făcută pentru a compara părinții care sunt împreună cu părinții care sunt divorțați. Se observă că la părinții care sunt împreună, 18.26% dintre aceștia au stiluri parentale diferite între tată și mamă pe când la părinții care sunt divorțați 50% dintre aceștia au stiluri parentale diferite între tată și mamă. Această diferență semnificativă poate conduce la concluzia că stilurile parentale diferite ale părinților divorțați sunt de asemenea o variabilă care accentuează incompatibilitatea dintre ei sau diferența semnificativă de stiluri parentale la părinții divorțați poate să fie și un efect al divorțului.

Conexiuni ale cercetării cu Biblia și scrierile lui Ellen White

În acest subcapitol sunt prezentate câteva conexiuni ale cercetării de față și ale altor studii despre stilurile parentale cu recomandările Bibliei și ale scriitoarei americane Ellen White.

Pedeapsa corporală

Cercetările științifice cu privire la stilurile parentale au evidențiat stilul democrat sau autoritativ-comunicativ ca fiind stilul parental ideal al părinților care aduce cele mai mari bebeficii și avantaje pentru viața copilului, iar cercetarea de față confirmă de asemenea această idee. Una dintre problemele care se discută tot mai mult nu este dacă să fie utilizat sau nu stilul democrat deoarece toate cercetările științifice confirmă și validează acest stil ca fiind ideal, ci care variantă a stilului democrat să fie utilizată, cu sau fără pedeapsa corporală.

În Capitolul II al lucrării am raportat o cercetare care a demonstrat faptul că la

stilul iubitor cu un nivel ridicat de sensibilitate care coexistă cu aprobarea pedepsei corporale în ocazii rare, a determinat cele mai înalte niveluri de implicare și responsivitate a copilului (Chaudhuri et al., 2009).

Acest studiu confirmă metoda de educație recomandată de cultura iudeo-creștină, care recomandă utilizarea cu înțelepciune a pedepsei corporale.

“Cine cruță nuiaua, urăște pe fiul său, dar cine-l iubește, îl pedepsește îndată” (Proverbe 13:24).

“Nebunia este lipită de inima copilului, dar nuiaua certării o va dezlipi de el” (Proverbe 22:15).

“Nu cruța copilul de mustrare, căci dacă-l vei lovi cu nuiaua, nu va muri. Lovindu-l cu nuiaua, îi scoți sufletul din locuința morților” (Proverbe 23:13,14).

“Nuiaua și certarea dau înțelepciunea, dar copilul lăsat de capul lui face rușine mamei sale” (Proverbe 29:15).

“Pedepsește-ți fiul, căci tot mai este nădejde, dar nu dori să-l omori” (Proverbe 19:18).

“Pedepsește-ți fiul, și el îți va da odihnă, și îți va aduce desfătare sufletului” (Proverbe 29:17).

White (2007) recomandă utilizarea pedepsei corporale în ocazii rare, cu multă prudență și doar atunci când alte mijloace nu au dat rezultate. În continuare prezentăm câteva citate în care ea recomandă utilizarea acestei metode.

Bătaia poate fi necesară când alte mijloace eșuează, totuși ea n-ar trebui să folosească nuiaua dacă poate s-o evite. De multe ori, o astfel de corecție va fi destul pentru toată viața ca să arate copilului că nu el este cel care conduce.

Poate că va trebui să pedepsiți cu nuiaua. Acest lucru este uneori esențial, dar amână orice rezolvare a dificultății până când ai clarificat cazul cu tine însuși. (p. 182)

Dacă, în locul indulgenței nelimitate, nuiaua pedepsei ar fi folosită mai des, nu cu patimă, ci cu iubire și rugăciune, am vedea familii mai fericite și o stare mai bună a societății. (p. 201)

Am văzut adesea copii care, când li se refuza ceea ce voiau, se trânteau pe dușumea supărați, dând din picioare și țipând, în timp ce mama nechibzuită când îi lingusea ca să-i convingă, când îi certa sever în speranța de a-i readuce în fire. Acest tratament nu face decât să sporească patima copilului. Data viitoare el folosește această metodă cu și mai mare încăpățănare, încrezător că va câștiga ca și în ziua precedentă. În felul acesta nuiaua este cruțată, iar copilul pierdut. (p. 207)

Dobson (2014), unul dintre marii scriitori în domeniul educației și disciplinei în familie susține de asemenea aplicarea pedepsei corporale doar în momentul în care copilul te sfidează, pentru a demonstra, așa cum spune Ellen White „că nu el este cel care conduce”. Prima sa carte pe care a lansat-o la nivel național în cercuri creștine, a fost despre subiectul disciplinei „Îndrăznește să disciplinezi”. Această carte scrisă în anii 1970, a fost reeditată în anul 1992, iar cea de-a doua ediție a fost tradusă și editată în limba română în anul 2014.

Ellen White despre stilurile parentale

Rezultatele cercetării de față arată că există o corelație inversă între stilul permisiv al tatălui și atitudinea față de creștinism. Cu cât părinții sunt mai permisivi cu atât există șansa ca acești copii, care cresc în familia lor, să aibă o atitudine mai joasă sau chiar negativă față de creștinism. Alte investigații științifice cu privire la stilul permisiv au demonstrat o mulțime de probleme și deficiențe pe care le manifestă copiii cresuți în acest stil.

White (2007) afirmă faptul că stilul permisiv de educație este responsabil pentru lipsa de religiozitate a mii de persoane și s-a dovedit a fi ruina multora care s-

au declarat creștini. Ea a scris despre efectele negative ale acestui stil parental așa cum au demonstrat și cercetările științifice de mai târziu.

Prin lipsa fermității și a hotărârii se săvârșește un mare rău. Am cunoscut părinți care spuneau: „Nu poți avea aceasta sau aceea”, iar apoi le părea rău, crezând că au fost prea stricți și le ofereau copiilor tocmai lucrul pe care îl refuzaseră. În felul acesta, copiilor li se face un rău pe viață. Există o lege importantă a minții – una care nu trebuie să fi e trecută cu vederea – și anume că, dacă un obiect dorit este refuzat cu atâta fermitate, încât se pierde orice speranță de a-l obține, mintea va înceta curând să-l dorească și va fi ocupată cu alte dorințe. Totuși, atâta vreme cât există vreo speranță de a obține obiectul dorit, se vor face eforturi spre a-l obține...

Când este necesar ca părinții să adreseze o poruncă directă, pedeapsa pentru neascultare trebuie să fi e tot așa de neschimbătoare precum sunt legile naturii. Copiii care se află sub această conducere fermă și decisivă știu că atunci când un lucru le este interzis ori refuzat, nici o cicăleală sau altă metodă nu le va asigura atingerea scopului lor. Ca urmare, ei vor învăța curând să se supună și vor fi mult mai fericiți în ascultare. Copiii unor părinți nehotărâți și prea indulgenți speră continuu că, prin lingușeli, plâns ori supărare, pot să-și atingă scopul, sau că pot îndrăzni să fi e neascultători fără să sufere pedeapsa. În felul acesta, ei sunt ținuti într-o stare de dorință, speranță și nesiguranță, care îi face să fi e neliniștiți, iritabili și nesupuși. Dumnezeu consideră că astfel de părinți sunt vinovați de distrugerea fericirii copiilor lor. Această educare greșită este cauza lipsei de pocăință și religiozitate la mii de oameni. Ea s-a dovedit a fi ruina multora care au pretins că poartă numele de creștini. (p. 208)

Nu este un blestem mai mare pentru o familie decât de a-i lăsa pe tineri să aibă propriul lor drum. Când părinții fac acest lucru și împlinesc fără discernământ toate poftele copiilor, îi răsfață în ceea ce știu că nu este spre binele lor, curând copiii pierd orice respect față de părinții lor, orice respect față de autoritatea lui Dumnezeu și a oamenilor, ajungând robii voinței lui Satana. Influența unei asemenea familii este larg răspândită și dezastruoasă pentru întreaga societate omenească. Ea crește până când ajunge un curent al răului, din pricina căruia au de suferit familii, grupări de oameni și întreaga societate. (White, 2015, p. 591)

Rezultatele cercetării de față au demonstrat deasemenea că stilul parental democrat matern și patern sunt predictorii semnificativi ai atitudinii față de creștinism. După cum s-a putut vedea în revizia literaturii toate cercetările făcute cu privire la stilul parental democratic demonstrează numai avantaje și efecte pozitive în procesul

de creștere și dezvoltare a copiilor și adolescenților. Toate cercetările științifice prezintă stilul democrat ca fiind stilul ideal care este necesar ca să fie promovat în toate mediile de educație a părinților.

Despre stilul democrat White (2007) vorbește foarte mult, încurajând părinții să manifeste față de copiii lor multă afecțiune și iubire, dar și fermitate și control pe de altă parte.

Mama nu trebuie să-l lase pe copil să câștige un avantaj asupra ei nici măcar o singură dată. Pentru a-și păstra autoritatea, nu este necesar să recurgă la măsuri aspre. O atitudine fermă și constantă și o bunătate care îl va convinge pe copil de dragostea voastră vor duce la împlinirea acestui scop. (p. 207)

Fără îndoială că veți vedea greșeli și îndărătnicie la copiii voștri. Unii părinți vă vor spune că ei le vorbesc copiilor lor și că îi pedepsesc, dar nu pot vedea nici un rezultat bun. Acești părinți să încerce metode noi. În conducerea familiei, să îndeplinească bunătatea și dragostea și totuși să fie neclintii ca o stâncă în susținerea principiilor corecte.

Nu avem nici o simpatie față de acel fel de disciplină care îi va descuraja pe copii prin muștrări aspre sau care îi va irita prin corectări pătimașe, pentru ca apoi, când impulsurile se schimbă, părinții să-i liniștească prin săruturi sau să le facă rău prin satisfacții dăunătoare. Îngăduința excesivă și asprimea necuvenită să fie evitate în aceeași măsură.

Nimeni dintre cei care se ocupă de tineri să nu aibă o inimă de piatră, ci să fie iubitori, duioși, miloși, amabili, atrăgători și prietenoși, și totuși să știe că muștrările trebuie să fie adresate și că până și cearta este necesară pentru a întrerupe săvârșirea unui rău. (p. 192)

Fiți amabili și blânzi, arătând politețe creștină, mulțumind și laudându-i pe copiii voștri pentru ajutorul ce vi-l dau. Fiți plăcuți. Nu vorbiți niciodată tare sau cu patimă. În stăpânirea și disciplinarea copiilor voștri fiți fermi, dar blânzi.

Tați și mame, voi sunteți răspunzători față de copiii voștri. Fiți atenți sub ce influență îi așezați. Nu vă pierdeți influența asupra lor prin ceartă și iritabilitate. Voi trebuie să-i îndrumați, nu să agitați patimile minții lor. La orice provocare, fiți atenți ca tonul vocii voastre să nu trădeze nici o urmă de iritare. (p. 190)

În același timp White (2007) descurajază stilul dictatorial și prezintă dezavantajele pe care acest model le aduce în viața copiilor și tinerilor. Ea se referă

aproximativ la aceleași probleme pe care le identifică și cercetările științifice (distrugerea voinței și a personalității, probleme de autostimă etc.)

Autoritatea părinților ar trebui să fie de necontestat, totuși nu trebuie să se abuzeze de această putere. În stăpânirea copiilor lui, tatăl n-ar trebui să guverneze după capriciu, ci după standardul Bibliei. Atunci când își îngăduie ca trăsăturile lui aspre de caracter să conducă, devine un despot.

Părintele care îngăduie ca modalitatea lui de a conduce să ajungă despotică săvârșește o greșeală îngrozitoare. El nu greșește doar față de copiii lui, ci și față de sine, înăbușind în inima lor tânără dragostea care ar putea să se reverse prin cuvinte și fapte afectuoase. Bunătatea, răbdarea și iubirea manifestate față de copii vor fi reflectate înapoi asupra părinților. (p. 191)

Studiul părinților și învățătorilor ar trebui să fie căutarea modului de a orienta dezvoltarea copilului, fără a o stânjeni prin control exagerat. Prea multă conducere este la fel de rea ca și prea puțină. Efortul de a "frânge voința" unui copil este o greșeală teribilă. Mințile sunt constituite în mod diferit; în timp ce forța poate asigura supunere exterioară, în multe cazuri rezultatul este o răzvrătire și mai hotărâtă a inimii copilului. (p. 150)

Există multe familii cu copii care par să fie bine instruiți, în timp ce se află sub disciplina educației, dar când sistemul ce i-a ținut în cadrul unor reguli severe este sfărâmat, par incapabili să gândească, să acționeze sau să decidă singuri. Acești copii au fost atât de mult timp sub o lege de fier, nefiind lăsați să gândească și să acționeze pe cont propriu în acele situații în care ar fi fost cu totul indicat și ar fi trebuit să li se permită aceasta, încât nu au nici o încredere în ei înșiși să ia inițiativă bizuindu-se pe propria judecată și având o opinie proprie. Atunci când pleacă de la părinții lor să acționeze pe cont propriu, sunt conduși cu ușurință de judecata altora într-o direcție greșită. Ei nu au tărie de caracter. Nu au fost lăsați să-și folosească judecata atât de repede și atât de departe cât era posibil și de aceea mintea lor nu a fost dezvoltată și întărită cum trebuie. Atât de mult timp au fost stăpâniți în mod absolut de părinți, încât depind cu totul de aceștia; părinții sunt minte și judecată pentru ei.

Instruirea severă a tineretului va produce întotdeauna o clasă slabă în putere intelectuală și morală, dacă tinerii nu sunt orientați corespunzător ca să gândească și să acționeze singuri, în măsura în care le permit capacitățile și intelectul propriu, ca prin aceste mijloace să poată avea o creștere a gândirii, a sentimentelor demnității personale și a încrederii în capacitățile lor. Când vor fi în societate, gata să acționeze pe cont propriu, vor descoperi faptul că au fost dresați ca animalele și nu educați. Voința lor, în loc să fie îndrumată, a fost forțată la supunere prin disciplina aspră a părinților și învățătorilor. (pp. 161,162)

Deși cercetările științifice confirmă în multe situații afirmațiile scriitoarei White, există o diferență de abordare între cercetătorii umaniști care pun în centru binele

momentan al copilului și cosmoviziunea creștină care se centrează pe formarea caracterului, reverența, respectiv glorificarea lui Dumnezeu.

Implicații

Stilurile parentale au implicații majore în dezvoltarea emoțională și psihosocială a tinerilor, de aceea și atitudinea față de creștinism a tinerilor într-o anumită măsură este influențată de stilul parental. Părinții prin caracterul și stilul lor parental crează prima imagine a lui Dumnezeu pentru copii, imagine care poate să-i marcheze toată viața. Stilul democrat în care se îmbină dragostea și afecțiunea cu exigența, supunerea și ascultarea de principii este de fapt o reflectare a caracterului lui Dumnezeu în viața părinților, care este și iubitor și drept în acelaș timp. Dacă părinții reflectă într-un mod corect caracterul lui Dumnezeu în viața lor, ei vor crea cadrul favorabil în care copiii să dezvolte o relație emoțională puternică atât cu părinții, cât și cu Dumnezeu. Atitudinea față de creștinism este dimensiunea atitudinală emoțională a religiei (Astley et al., 2012; Yablon et al., 2014).

Sistemul limbic atât la om, cât și la animale este responsabil de apariția și întreținerea emoțiilor. Există exemple de relații emoționale ale animalelor care au intrat în istorie așa cum ar fi de exemplu câinele Hachiko, un exemplu real care a inspirat o carte și un film de mare succes, „Hachiko Waits”, în care este prezentată povestea un câine care își așteaptă stăpânul în gară, timp de 9 ani după moartea acestuia (Newman, 2004).

Este normal să ne punem această întrebare: de ce legăturile emoționale la oameni sunt atât de fragile ? De ce atât de ușor se distrug relațiile și legăturile emoționale în familie, între soț și soție, între părinți și copii, iar în studiul de față, între

între tineri și Dumnezeu? Un posibil răspuns ar putea fi acela că omul, datorită complexității naturii sale, are capacitatea de a crea mult mai multe legături emoționale cu stimuli emoționali externi decât animalele, dar în timp ce face aceasta se diminuează calitatea și intensitatea legăturilor anterioare. În procesul de socializare, omenii socializează și dezvoltă relații emoționale. Stimulii emoționali externi ne solicită emoțiile. Acești stimuli emoționali pot fi pozitivi sau negativi, distructivi sau constructivi, iar cosmoviziunea pe care o avem despre lume și viață determină într-o mare măsură deciziile pe care le luăm și în viața emoțională. Cel mai bine se poate vedea lucrul acesta în felul în care tehnologia și informația afectează societatea. În timp ce tinerii petrec multe ore în mediul virtual, unde se conectează la stimuli emoționali virtuali, relațiile reale devin tot mai superficiale.

Stilul parental al părinților, prin cele două dimensiuni de suport emoțional și control, îi ghidează pe tineri într-o anumită măsură față de acești stimuli emoționali externi care, așa cum am mai spus, pot să fie constructivi sau distructivi, buni sau răi. Un tânăr care a avut parte de afecțiune și echilibru emoțional în familie nu este atât de vulnerabil la stimulii emoționali externi distructivi (alcool, droguri, dependențe, relații sexuale ilicite etc). Un exemplu care este bine cunoscut de mulți este stilul parental al mamei neurochirurgului american Ben Carson care, prin fermitatea ei, dar și prin suportul ei emoțional, reușește să elimine legătura dintre stimulii exteriori distructivi la care erau conectați copiii ei și să-i pună într-un mediu unde să socializeze și să dezvolte legături emoționale și intelectuale cu stimuli emoționali constructivi (Carson, 2012).

Relația cu Dumnezeu are o componentă emoțională, dar și una intelectuală.

Primele patru porunci din Decalog au în atenție într-o mare măsură și emoțiile noastre. Dacă nu suntem atenți, stimulii emoționali externi pot confisca și pot distruge foarte ușor relația emoțională cu Dumnezeu. Când nu mai are în ea emoție, rugăciunea devine formală, când închinarea nu mai are în ea emoție, devine de asemenea formală, iar serviciile religioase devin plictisitoare. Profetul Isaia surprinde lucrul acesta când spune:

"Când se apropie de Mine poporul acesta, Mă cinstește cu gura și cu buzele, dar inima lui este departe de Mine, și frica pe care o are de Mine, nu este decât o învățătură de datină omenească" (Isaia 29:13).

De asemenea, profetul Ezechiel surprinde o astfel de stare: „Și vin cu grămada la tine, stau înaintea ta ca popor al Meu, ascultă cuvintele tale, dar nu le împlinesc, căci cu gura vorbesc dulce de tot, dar cu inima umblă tot după poftele lor” (Ezechiel 33:31).

Riturile și ritualurile de familie sunt importante pentru a întări relațiile emoționale între membrii familiei, ritualurile religioase sunt de asemenea importante pentru a întări relația emoțională cu Dumnezeu. Problema pe care o ridică cercetarea de față este aceea că tocmai acolo unde se întărește într-o mare măsură relația emoțională cu Dumnezeu în serviciile divine, în închinare, tinerii marchează atitudinea cea mai joasă („Cred că serviciile de la biserică sunt plictisitoare” este itemul invers care a fost negat cel mai puțin).

Concluzii

Pe baza rezultatelor obținute în urma studiului și a implicațiilor pe care le au aceste rezultate am formulat următoarele concluzii:

1. În toate cercetările prezentate, stilul parental democrat are doar efecte pozitive și avantaje în procesul de creștere și dezvoltare a copiilor și tinerilor. În populația studiată, acest stil parental este semnificativ majoritar.

2. Stilul parental permisiv determină o bună imagine de sine, dar rezultatul final sunt caractere dezechilibrate, tineri iresponsabili, impulsivi și fără adaptare emoțională și socială.

3. Stilul parental dictatorial determină scoruri înalte la conformitate, dar strivește personalitatea copiilor, coboară imaginea de sine, gradul de fericire și înregistrează scoruri mici la competențe emoționale și psihosociale.

4. Stilul parental matern democrat este un predictor semnificativ în gradul cel mai înalt al atitudinii față de creștinism a adolescenților.

5. Stilul parental patern democrat este deasemenea un predictor pozitiv al atitudinii față de creștinism a adolescenților.

6. Stilul parental patern permisiv este un predictor semnificativ negativ al atitudinii față de creștinism a tinerilor. În dreptul stilului parental matern permisiv s-a obținut un coeficient beta negativ însă fără a atinge nivelul de semnificație.

7. Stilul parental dictatorial matern și patern, ca și stilul parental matern permisiv nu sunt predictor semnificativi ai atitudinii față de creștinism în studiul de față.

8. Atitudinea față de creștinism este mai înaltă la fete decât la băieți.

9. Atitudinea față de creștinism a adolescenților se diminuează ușor pe măsură ce aceștia înaintează în vârstă.

10. La părinții divorțați, diferențele de stil parental între tată și mamă sunt

semnificativ mai accentuate decât la părinții care sunt împreună.

11. Când se măsoară atitudinea față de creștinism a tinerilor, atitudinea cea mai joasă o înregistrează Biserica și Biblia („Cred că serviciile de la biserică sunt plictisitoare” este un item invers care este cel mai puțin negat).

12. Studiul de față și alte cercetări confirmă afirmațiile Bibliei și ale scriitoarei Ellen White cu privire la stilurile parentale și atitudinea față de creștinism.

Recomandări

Pe baza rezultatelor obținute, a discuțiilor, concluziilor și implicațiilor, acestei cercetări în această ultimă parte a lucrării sunt făcute următoarele recomandări către cercetători, părinți, profesori, adolescenți, pastori, administratori și lideri ai Bisericii:

1. Aplicarea unei cercetări de felul acesta la toate școlile Bisericii din România, pentru a avea un număr suficient de mare de subiecți în fiecare grup de stiluri parentale și a putea aplica mai multe procedee statistice.

2. Aplicarea unei cercetări de felul acesta în școlile publice unde intră și alte denominațiuni religioase și unde în afară de ora de religie nu mai există alte programe care să stimuleze atitudinea față de creștinism, așa cum s-a întâmplat cercetarea de față.

3. Aplicarea instrumentului pentru stilurile parentale maternel și paternel să se facă separat și nu împreună (un chestionar pentru stilurile parentale maternel și un chestionar pentru stilurile parentale paternel).

4. Deși stilul parental democrat este majoritar într-o formă semnificativă, este necesară organizarea unor seminarii în cadrul bisericii și al școlii pentru părinții tineri sau pentru cei care vor să devină părinți, pentru conștientizarea stilului parental și

oferirea informațiilor necesare care să-i motiveze și să-i determine pe părinți să conștientizeze cât de important este suportul emoțional și afectiv pentru copii, dar și exigența și controlul acestora pentru a putea fi conectați la stimuli emoționali pozitivi și constructivi, care să aibă o influență pozitivă asupra dezvoltării spirituale, emoționale și psihosociale a copiilor și tinerilor.

5. Seminarii de instruire a profesorilor pentru conștientizarea impactului pe care îl au stilurile parentale, conștientizarea stilului de predare și dezvoltarea abilităților de suport emoțional și control, exigență și fermitate în relațiile cu elevii.

6. Prezentarea unor seminarii la adolescenți despre stilurile parentale în care ei să-și poată evalua stilul parental și felul în care acesta i-ar putea afecta emoțional, precum și soluțiile inepuizabile de vindecare care sunt puse la dispoziție atunci când Dumnezeu este recunoscut ca Tată și dezvoltă o relație la nivel spiritual, intelectual și emoțional cu El. El este Tatăl perfect care poate vindeca toate dezechilibrele existente în viața adolescenților.

7. Părinții să fie permanent atenți ca să facă orele devoționale din familie cât mai atractive, participative și bogate în conținut spiritual, astfel încât copiii să poată dezvolta o relație emoțională pozitivă cu Dumnezeu.

8. Părinții să fie atenți la stimulii emoționali externi care vin în viața tinerilor prin intermediul tehnologiei de ultimă oră, să discute cu ei aceste probleme în așa fel încât tinerii să fie motivați să îmbogățească relațiile emoționale din familie, cu prietenii, cu biserica, cu școala și cu Dumnezeu. „Păzește-ți inima mai mult decât orice, căci din ea ies izvoarele vieții” (Proverbe 4:23).

9. Profesorii implicați în creșterea spirituală a tinerilor din școală să facă orele

devoționale cât mai atractive și cu un mesaj spiritual bogat care să stimuleze o atitudine înaltă față de creștinism. De asemenea să fie atenți la stimulii emoționali externi destructivi, să discute aceste probleme cu tinerii pentru a-i ajuta să ia decizii corecte și sănătoase în modul în care își utilizează timpul.

10. Pastorii bisericilor să aducă un conținut spiritual și emoțional bogat în serviciile divine. Serviciile divine să fie participative astfel încât să-i implice activ în închinare și pe tinerii bisericii. Să pună accent și pe latura emoțională, nu doar pe latura intelectuală. Cei mai mulți tineri și membri care părăsesc biserica și practicile ei o fac nu din motive intelectuale, ci din motive emoționale.

11. Administratorii de uniuni și conferințe, atunci când construiesc biserici să țină cont de sfaturile Spiritului Profetic, care recomandă biserici mici în care membrii și tinerii sunt implicați activ în cadrul închinării și nu sunt doar spectatori care participă în mod pasiv.

12. Întrucât în cadrul studiului de față, și atitudinea față de Biblie a înregistrat un punctaj scăzut se recomandă utilizarea și publicarea unor traduceri mai actuale ale Bibliei cu un limbaj mai actual cultural. Unele biserici tradiționale folosesc încă traduceri vechi ale Bibliei, într-un limbaj arhaic, spre dezavantajul lor.

ANEXA A

CHESTIONAR DE EVALUARE A STILURILEOR PARENTALE

CHESTIONAR DE EVALUARE A STILURILOR PARENTALE

Informatii personale – completați și încercuiți datele personale corespunzătoare

Clasa.....Vârsta.....Sex: M F Statutul familial - parintii tai sunt:

Împreuna Divortati Separati Decedat (mama) Decedaț (tata) Decedați

Mai jos sunt afirmatii despre cum interactioneaza cu tine mama și tata în familia ta. În dreptul fiecarei afirmatii precizeaza cât de mult esti de acord cu afirmatia care descrie situatia din familia ta, încercuind numarul corespunzator.

Puternic dezacord	Dezacord	Nici acord nici dezacord	De acord	Puternic de acord
1	2	3	4	5

	Afirmația itemului	S	C	O	R	U
1a.	Când am crescut mama a simțit că într-o casă bine condusă copii ar trebui să aibă propria lor cale la fel de des ca și părinții lor.	1	2	3	4	5
1b.	Când am crescut tatăl meu a simțit că într-o casă bine condusă copii ar trebui să aibă propria lor cale la fel de des ca și părinții lor.	1	2	3	4	5
2a.	Chiar dacă noi, copiii ei, nu am fost de acord cu ea, mama a simțit că este pentru binele nostru dacă suntem forțați să ne conformăm la ceea ce ea crede că este bine.	1	2	3	4	5
2b.	Chiar dacă noi, copiii lui, nu am fost de acord cu el, tata a simțit că este pentru binele nostru dacă suntem forțați să ne conformăm la ceea ce el crede că este bine	1	2	3	4	5
3a.	Ori de câte ori mama mi-a spus să fac ceva, ea a așteptat să fac lucrul acela imediat fără să pun nicio întrebare.	1	2	3	4	5
3b.	Ori de câte ori tata mi-a spus să fac ceva, el a așteptat să fac lucrul acela imediat fără să pun nicio întrebare.	1	2	3	4	5
4a.	Când am crescut, odată ce o regulă în familie a fost adoptată, mama a discutat cu noi, copiii din familie, raționamentul din spatele acelei reguli.	1	2	3	4	5
4b.	Când am crescut, odată ce o regulă în familie a fost adoptată, tata a discutat cu noi, copiii din familie, raționamentul din spatele acelei reguli.	1	2	3	4	5
5a.	Mama mea a încurajat întotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de câte ori a simțit că regulile și restricțiile din familie erau nerezonabile.	1	2	3	4	5

5b.	Tatăl meu a încurajat întotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de câte ori a simțit că regulile și restricțiile din familie erau nerezonabile.	1	2	3	4	5
6a.	Mama mea a simțit întotdeauna că, copiii sunt liberi să decidă pentru ei și să facă ceea ce vor chiar dacă aceasta nu se împacă cu ceea ce părinții ar putea aștepta de la ei.	1	2	3	4	5
6b.	Tatăl meu a simțit întotdeauna că, copiii sunt liberi să decidă pentru ei și să facă ceea ce vor chiar dacă aceasta nu se împacă cu ceea ce părinții ar putea aștepta de la ei.	1	2	3	4	5
7a.	Mama nu mi-a permis niciodată să pun la îndoială nicio decizie pe care ea a luat-o.	1	2	3	4	5
7b.	Tata nu mi-a permis niciodată să pun la îndoială nicio decizie pe care el a luat-o.	1	2	3	4	5
8a.	Pe măsură ce am crescut mama mea a direcționat activitățile și deciziile copiilor din familie prin raționament și disciplină.	1	2	3	4	5
8b.	Pe măsură ce am crescut tatăl meu a direcționat activitățile și deciziile copiilor din familie prin raționament și disciplină.	1	2	3	4	5
9a.	Mama mea a simțit întotdeauna că mai multă forță ar trebui folosită de către părinți pentru a-i face pe copii să se comporte așa cum ar trebui.	1	2	3	4	5
9b.	Tatăl meu a simțit întotdeauna că mai multă forță ar trebui folosită de către părinți pentru a-i face pe copii să se comporte așa cum ar trebui.	1	2	3	4	5
10a.	În timp ce am crescut mama nu a simțit că eu am nevoie să respect reguli și regulamente de comportament doar pentru că cineva cu autoritate le-a stabilit.	1	2	3	4	5
10b.	În timp ce am crescut tata nu a simțit că eu am nevoie să respect reguli și regulamente de comportament doar pentru că cineva cu autoritate le-a stabilit.	1	2	3	4	5
11a.	Pe măsură ce am crescut am știut ce așteaptă mama de la mine în familie, dar de asemenea m-am simțit liber să discut acele așteptări cu mama mea atunci când am simțit că așteptările sunt nerezonabile.	1	2	3	4	5
11b.	Pe măsură ce am crescut am știut ce așteaptă tata de la mine în familie, dar de asemenea m-am simțit liber să discut acele așteptări cu tatăl meu atunci când am simțit că așteptările sunt nerezonabile.	1	2	3	4	5
12a.	Mama mea a simțit că părinții înțelepți ar trebui să îi învețe devreme pe copii cine este șeful în casă.	1	2	3	4	5
12b.	Tatăl meu a simțit că părinții înțelepți ar trebui să îi învețe devreme pe copii cine este șeful în casă.	1	2	3	4	5
13a.	Pe măsură ce am crescut, mama mi-a spus arareori ce	1	2	3	4	5

	așteptări are și rar mi-a ghidat comportamentul.					
13b.	Pe măsură ce am crescut, tata mi-a spus arareori ce așteptări are și rar mi-a ghidat comportamentul.	1	2	3	4	5
14a.	De cele mai multe ori atunci când am crescut, mama a făcut ceea ce copiii au vrut atunci când s-au luat decizii de familie.	1	2	3	4	5
14b.	De cele mai multe ori atunci când am crescut, tata a făcut ceea ce copiii au vrut atunci când s-au luat decizii de familie.	1	2	3	4	5
15a.	Pe măsură ce copiii din familia mea creșteau mama dădea constant direcții și ghidare într-un mod rațional și obiectiv.	1	2	3	4	5
15b.	Pe măsură ce copiii din familia mea creșteau tata dădea constant direcții și ghidare într-un mod rațional și obiectiv.	1	2	3	4	5
16a.	Când am crescut mama devenea foarte nervoasă dacă încercam să nu fim de acord cu ea.	1	2	3	4	5
16b.	Când am crescut tata devenea foarte nervos dacă încercam să nu fim de acord cu el.	1	2	3	4	5
17a.	Mama mea a simțit că cele mai multe probleme în societate ar fi rezolvate dacă părinții nu ar restricționa activitățile, deciziile și dorințele pe care copiii le au în timp ce cresc.	1	2	3	4	5
17b.	Tatăl meu a simțit că cele mai multe probleme în societate ar fi rezolvate dacă părinții nu ar restricționa activitățile, deciziile și dorințele pe care copiii le au în timp ce cresc.	1	2	3	4	5
18a.	Când am crescut mama îmi spunea ce fel de comportament așteaptă de la mine și, dacă nu împlineam așteptările, mă pedepsea.	1	2	3	4	5
18b.	Când am crescut tata îmi spunea ce fel de comportament așteaptă de la mine și, dacă nu împlineam așteptările, mă pedepsea.	1	2	3	4	5
19a.	În timp ce am crescut mama mi-a permis să decid cele mai multe lucruri pentru mine fără prea multe direcții din partea ei.	1	2	3	4	5
19b.	În timp ce am crescut tata mi-a permis să decid cele mai multe lucruri pentru mine fără prea multe direcții din partea lui.	1	2	3	4	5
20a.	Pe măsură ce creșteam, atunci când se luau decizii în familie, mama lua în considerație opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru că copiii vroiau.	1	2	3	4	5
20b.	Pe măsură ce creșteam, atunci când se luau decizii în familie, tata lua în considerație opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru că copiii vroiau.	1	2	3	4	5
21a.	Mama nu s-a văzut pe ea însăși responsabilă pentru direcționarea și ghidarea comportamentului meu atunci	1	2	3	4	5

	când creșteam.					
21b.	Tata nu s-a văzut pe el însuși responsabil pentru direcționarea și ghidarea comportamentului meu atunci când creșteam.	1	2	3	4	5
22a.	Mama mea avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastră, dar era dispusă să ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecărui individ din familie.	1	2	3	4	5
22b.	Tatăl meu avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastră, dar era dispus să ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecărui individ din familie.	1	2	3	4	5
23a.	Mama mi-a dat direcții pentru comportamentul și activitățile pe care le făceam pe măsură ce creșteam și ea aștepta de la mine să urmez acele direcții, dar era întotdeauna gata să asculte îngrijorările mele și să discute direcții cu mine.	1	2	3	4	5
23b.	Tata mi-a dat direcții pentru comportamentul și activitățile pe care le făceam pe măsură ce creșteam și el aștepta de la mine să urmez acele direcții, dar era întotdeauna gata să asculte îngrijorările mele și să discute direcții cu mine.	1	2	3	4	5
24a.	Când creșteam mama mi-a permis să îmi formez propriul punct de vedere în probleme de familie și, în general, mi-a permis să decid cu privire la ceea ce aveam să fac.	1	2	3	4	5
24b.	Când creșteam tata mi-a permis să îmi formez propriul punct de vedere în probleme de familie și, în general, mi-a permis să decid cu privire la ceea ce aveam să fac.	1	2	3	4	5
25a.	Mama a simțit întotdeauna că cele mai multe probleme în societate ar fi rezolvate dacă s-ar putea să îi facem pe părinți să fie mai stricți și mai restrictivi cu copiii lor când ei nu fac ceea ce ar trebui să facă atunci când cresc.	1	2	3	4	5
25b.	Tata a simțit întotdeauna că cele mai multe probleme în societate ar fi rezolvate dacă s-ar putea să îi facem pe părinți să fie mai stricți și mai restrictivi cu copiii lor când ei nu fac ceea ce ar trebui să facă atunci când cresc.	1	2	3	4	5
26a.	Când am crescut mama mi-a spus adeseori exact ce dorește de la mine și cum dorește ca eu să fac acel lucru.	1	2	3	4	5
26b.	Când am crescut tata mi-a spus adeseori exact ce dorește de la mine și cum dorește ca eu să fac acel lucru.	1	2	3	4	5
27a.	Pe măsură ce creșteam mama mi-a dat direcții clare pentru comportament și activități, dar de asemenea mă înțelegea dacă nu eram de acord cu ea.	1	2	3	4	5
27b.	Pe măsură ce creșteam tata mi-a dat direcții clare pentru comportament și activități, dar de asemenea mă înțelegea dacă nu eram de acord cu el.	1	2	3	4	5
28a.	Pe măsură ce creșteam mama mea nu a direcționat	1	2	3	4	5

	comportamentul, activitățile și dorințele copiilor din familie.					
28b.	Pe măsură ce creșteam tatăl meu nu a direcționat comportamentul, activitățile și dorințele copiilor din familie.	1	2	3	4	5
29a.	Pe măsură ce am crescut am știut ce așteaptă mama de la mine să fac în familie și ea a insistat ca eu să mă conformez acelor așteptări din respect pentru autoritatea ei.	1	2	3	4	5
29b.	Pe măsură ce am crescut am știut ce așteaptă tata de la mine să fac în familie și el a insistat ca eu să mă conformez acelor așteptări din respect pentru autoritatea lui.	1	2	3	4	5
30a.	Pe măsură ce creșteam, dacă mama a luat o decizie care m-a rănit, ea era gata să discute acea decizie cu mine și să admită dacă ea a făcut o greșală.	1	2	3	4	5
30b.	Pe măsură ce creșteam, dacă tata a luat o decizie care m-a rănit, el era gata să discute acea decizie cu mine și să admită dacă el a făcut o greșală.	1	2	3	4	5

Mulumesc pentru participare!

ANEXA B

CHESTIONAR DE EVALUARE A ATITUDINII
FATA DE CREȘTINISM

**CHESTIONAR DE EVALUARE A ATITUDINII
FATA DE CREȘTINISM**

Informatii personale – completați și încercuiți datele personale corespunzătoare:

Clasa.....Vârsta.....Sex: M F Statutul familial - parintii tai sunt:

Împreuna Divortati Separati Decedat (mama) Decedaț (tata) Decedați

Instructiuni:

- Pentru completarea acestui chestionar va sunt necesare aproximativ 5 minute.
- Va rog sa evaluati cât de mult sunteti de acord sau dezacord cu urmatoarele afirmatii.
- Pentru a raspunde la fiecare întrebare utilizati un interval de la 1 la 5, unde (1) înseamna puternic dezacord, iar (5) înseamna puternic de acord.
- Va rog încercuiti doar o varianta de raspuns pentru fiecare întrebare.

Puternic dezacord	Dezacord	Nici acord nici dezacord	De acord	Puternic de acord
1	2	3	4	5

Afirmația	Scorul				
1. Mi se pare plictisitor să ascult Biblia. A	1	2	3	4	5
2. Știu că Isus mă ajută.	1	2	3	4	5
3. Mă ajută mult să mă rog.	1	2	3	4	5
4. Biserica este foarte importantă pentru mine.	1	2	3	4	5
5. Cred că a merge la biserică este o pierdere de timp. A	1	2	3	4	5
6. Vreau să-L iubesc pe Isus.	1	2	3	4	5
7. Cred că serviciile de la biserică sunt plictisitoare. A	1	2	3	4	5
8. Cred că oamenii care se roagă sunt stupizi/proști. A	1	2	3	4	5
9. Dumnezeu mă ajute să duc o viață mai bună.	1	2	3	4	5
10. Îmi place foarte mult să învăț despre Dumnezeu.	1	2	3	4	5
11. Dumnezeu înseamnă mult pentru mine.	1	2	3	4	5
12. Cred că Dumnezeu îi ajută pe oameni.	1	2	3	4	5
13. Rugăciunea mă ajută mult.	1	2	3	4	5
14. Știu că Isus este foarte aproape de mine.	1	2	3	4	5
15. Cred că a te ruga este un lucru bun.	1	2	3	4	5
16. Cred că Biblia este depășită. A	1	2	3	4	5
17. Cred că Dumnezeu ascultă rugăciunile.	1	2	3	4	5
18. Isus nu înseamnă nimic pentru mine. A	1	2	3	4	5
19. Dumnezeu este foarte real pentru mine	1	2	3	4	5
20. Cred că a te ruga nu face niciun bine. A	1	2	3	4	5

21.	Ideea de Dumnezeu înseamnă mult pentru mine.	1	2	3	4	5
22.	Cred că Isus încă îi ajută pe oameni.	1	2	3	4	5
23.	Știu că Dumnezeu mă ajută.	1	2	3	4	5
24.	Mi se pare greu să cred în Dumnezeu. A	1	2	3	4	5

A: acești itemi negativi au fost cotați în revers.

Mulumesc pentru participare!

ANEXA C

STATISTICA DESCRIPTIVĂ A VARIABILELOR LUATE ÎN STUDIU

ORDONAREA ITEMILOR SUBSCALELOR DE STILURI PARENTALE ÎN ORDINEA MEDIILOR

Stilul parental matern permisiv

Itemii corespunzători stilului parental matern permisiv	Media	SD
em24pe Cand cresteam mama mi-a permis sa imi formeze propriul punct de vedere in probleme de familie si, in general, mi-a permis sa decid cu privire la ceea ce aveam sa fac.	3.47	1.001
em19pe In timp ce am crescut mama mi-a permis sa decid cele mai multe lucruri pentru mine fara prea multe directii din partea ei.	2.89	1.031
em17pe Mama mea a simtit ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca parintii nu ar restrictiona activitatile, deciziile si dorintele pe care copiii le au in timp ce cresc.	2.76	.959
em14pe De cele mai multe ori atunci cand am crescut, mama a facut ceea ce copiii au vrut atunci cand s-au luat decizii de familie.	2.70	1.004
em13pe Pe masura ce am crescut, mama mi-a spus arareori ce asteptari are si rar mi-a ghidat comportamentul.	2.64	1.229
em1pe Cand am crescut mama a simtit ca intr-o casa bine condusa copiii ar trebui sa aiba propria lor cale la fel de des ca si parintii lor.	2.63	1.081
em28pe Pe masura ce cresteam mama mea nu a directionat comportamentul, activitatile si dorintele copiilor din familie.	2.53	1.129
em6pe Mama mea a simtit intotdeauna ca, copiii sunt liberi sa decida pentru ei si sa faca ceea ce vor chiar daca aceasta nu se impaca cu ceea ce arintii ar putea astepta de la ei.	2.53	1.212
em10pe In timp ce am crescut mama nu a simtit ca eu am nevoie sa respect reguli si regulamente de comportament doar pentru ca cineva cu autoritate le-a stabilit.	2.45	1.154
em21pe Mama nu s-a vazut pe ea insasi responsabila pentru directionarea si ghidarea comportamentului meu atunci cand cresteam.	2.10	1.089

Stilul parental matern dictator

Itemii corespunzători stilului parental matern dictator	Media	SD
em26di Cand am crescut mama mi-a spus adeseori exact ce doreste de la mine si cum doreste ca eu sa fac acel lucru.	3.40	1.027
em2di Chiar daca noi, copiii ei, nu am fost de acord cu ea, mama a simtit ca este pentru binele nostru daca suntem fortati sa ne conformam la ceea ce ea crede ca este bine.	3.35	1.165

em29di Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta mama de la mine sa fac in familie si ea a insistat ca eu sa ma conformez acelor asteptari din respect pentru autoritatea ei.	3.31	1.057
em3di Ori de cate ori mama mi-a spus sa fac ceva, ea a asteptat sa fac lucrul acela imediat fara sa pun nicio intrebare.	3.15	1.229
em25di Mama a simtit intotdeauna ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca s-ar putea sa ii facem pe parinti sa fie mai stricti si mai restrictivi cu copiii lor cand ei nu fac ceea ce ar trebui sa faca atunci cand cresc.	2.96	1.047
em9di Mama mea a simtit intotdeauna ca mai multa forta ar trebui folosita de catre parinti pentru a-i face pe copii sa se comporte asa cum ar trebui.	2.95	1.178
em7di Mama nu mi-a permis niciodata sa pun la indoiala nici o decizie pe care ea a luat-o.	2.80	1.039
em12di Mama mea a simtit ca parintii intelepti ar trebui sa ii invete devreme pe copii cine este seful in casa.	2.74	1.117
em18di Cand am crescut mama imi spunea ce fel de comportament asteapta de la mine si, daca nu implineam asteptarile, ma pedepsea.	2.68	1.087
em16di Cand am crescut mama devenea foarte nervoasa daca incercam sa nu fim de acord cu ea.	2.59	1.148

Stilul parental matern democrat

Itemii corespunzatori stilului parental matern democrat	Media	SD.
em30de Pe masura ce cresteam, daca mama a luat o decizie care m-a ranit, ea era gata sa discute acea decizie cu mine si sa admita daca ea a facut o greseala.	3.91	1.022
em23de Mama mi-a dat directii pentru comportamentul si activitatile pe care le faceam pe masura ce cresteam si ea astepta de la mine sa urmez acele directii, dar era intotdeauna gata sa asculte ingrijorarile mele si sa discute directii cu mine.	3.90	1.032
em11de Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta mama de la mine in familie, dar de asemenea m-am simtit liber sa discut acele asteptari cu mama mea atunci cand am simtit ca asteptarile sunt nerezonabile.	3.87	1.032
em5de Mama mea a incurajat intotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de cate ori a simtit ca regulile si restrictiile din familie erau nerezonabile.	3.76	.998
em4de Cand am crescut, odata ce o regula in familie a fost adoptata, mama a discutat cu noi, copiii din familie, rationamentul din spatele acelei reguli.	3.75	1.014
em20de Pe masura ce cresteam, atunci cand se luau decizii in familie, mama lua in considerare opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru ca copiii vroiau.	3.75	.929

em27de Pe masura ce cresteam mama mi-a dat directii clare pentru comportament si activitati, dar de asemenea ma intelegea daca nu eram de acord cu ea.	3.69	1.028
em8de Pe masura ce am crescut mama mea a directionat activitatile si deciziile copiilor din familie prin rationament si disciplina.	3.60	.926
em22de Mama mea avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastra, dar era dispusa sa ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecarui individ din familie.	3.60	.910
em15de Pe masura ce copiii din familia mea cresteau mama dadea constant directii si ghidare intr-un mod rational si obiectiv.	3.49	.932

Stilul parental patern permisiv

Itemii corespunzatori stilului parental patern permisiv	Media	SD
ep24pe Cand cresteam tata mi-a permis sa imi formeze propriul punct de vedere in probleme de familie si, in general, mi-a permis sa decid cu privire la ceea ce aveam sa fac.	3.38	1.046
ep17pe Tatal meu a simtit ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca parintii nu ar restrictiona activitatile, deciziile si dorintele pe care copiii le au in timp ce cresc.	2.81	.975
ep19pe In timp ce am crescut tata mi-a permis sa decid cele mai multe lucruri pentru mine fara prea multe directii din partea ei.	2.81	1.058
ep14pe De cele mai multe ori atunci cand am crescut, tata a facut ceea ce copiii au vrut atunci cand s-au luat decizii de familie.	2.72	1.043
ep13pe Pe masura ce am crescut, tata mi-a spus arareori ce asteptari are si rar mi-a ghidat comportamentul.	2.71	1.219
ep1pe Cand am crescut tatal meu a simtit ca intr-o casa bine condusa copiii ar trebui sa aiba propria lor cale la fel de des ca si parintii lor.	2.64	1.133
ep6pe Tatal meu a simtit intotdeauna ca, copiii sunt liberi sa decida pentru ei si sa faca ceea ce vor chiar daca aceasta nu se impaca cu ceea ce parintii ar putea astepta de la ei.	2.55	1.161
ep28pe Pe masura ce cresteam tatal meu nu a directionat comportamentul, activitatile si dorintele copiilor din familie.	2.55	1.134
ep10pe In timp ce am crescut tata nu a simtit ca eu am nevoie sa respect reguli si regulamente de comportament doar pentru ca cineva cu autoritate le-a stabilit.	2.43	1.166
ep21pe Tata nu s-a vazut pe el insusi responsabil pentru directionarea si ghidarea comportamentului meu atunci cand cresteam.	2.19	1.153

Stilul parental patern dictator

Itemii corespunzători stilului parental patern dictator	Media	SD
ep26di Cand am crescut tatal meu mi-a spus adeseori exact ce doreste de la mine si cum doreste ca eu sa fac acel lucru.	3.37	1.044
ep2di Chiar daca noi, copiii lui, nu am fost de acord cu el, tata a simtit ca este pentru binele nostru daca suntem fortati sa ne conformam la ceea ce ea crede ca este bine.	3.34	1.130
ep3di Ori de cate ori tata mi-a spus sa fac ceva, el a asteptat sa fac lucrul acela imediat fara sa pun nicio intrebare.	3.33	1.194
ep29di Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta tata de la mine sa fac in familie si el a insistat ca eu sa ma conformez acelor asteptari din respect pentru autoritatea lui.	3.28	1.016
ep9di Tatal meu a simtit intotdeauna ca mai multa forta ar trebui folosita de catre parinti pentru a-i face pe copii sa se comporte asa cum ar trebui.	3.01	1.189
ep7di Tata nu mi-a permis niciodata sa pun la indoiala nicio decizie pe care el a luat-o.	2.92	1.055
ep25di Tata a simtit intotdeauna ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca s-ar putea sa ii facem pe parinti sa fie mai stricti si mai restrictivi cu copiii lor cand ei nu fac ceea ce ar trebui sa faca atunci cand cresc.	2.86	.997
ep12di Tatal meu a simtit ca parintii intelepti ar trebui sa ii invete devreme pe copii cine este seful in casa.	2.82	1.136
ep18di Cand am crescut tata imi spunea ce fel de comportament asteapta de la mine si, daca nu implineam asteptarile, ma pedepsea.	2.65	1.112
ep16di Cand am crescut tata devenea foarte nervos daca incercam sa nu fim de acord cu el.	2.64	1.113

Stilul parental patern democrat

Itemii corespunzători stilului parental patern democrat	Media	SD
ep30de Pe masura ce cresteam, daca tata a luat o decizie care m-a ranit, el era gata sa discute acea decizie cu mine si sa admita daca el a facut o greseala.	3.78	1.050
ep23de Tatal meu mi-a dat directii pentru comportamentul si activitatile pe care le faceam pe masura ce cresteam si ea astepta de la mine sa urmez acele directii, dar era intotdeauna gata sa asculte ingrijorarile mele si sa discute directii cu mine.	3.75	1.000

ep11de Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta tata de la mine in familie, dar de asemenea m-am simtit liber sa discut acele asteptari cu tatal meu atunci cand am simtit ca asteptarile sunt nerezonabile.	3.74	.925
ep4de Cand am crescut, odata ce o regula in familie a fost adoptata, tata a discutat cu noi, copiii din familie, rationamentul din spatele acelei reguli.	3.70	1.011
ep27de Pe masura ce cresteam tata mi-a dat directii clare pentru comportament si activitati, dar de asemenea ma intelegea daca nu eram de acord cu el.	3.69	.999
ep20de Pe masura ce cresteam, atunci cand se luau decizii in familie, tata lua in considerare opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru ca copiii vroiau.	3.66	.957
ep8de Pe masura ce am crescut tatal meu a directionat activitatile si deciziile copiilor din familie prin rationament si disciplina.	3.60	.894
ep5de Tatal meu a incurajat intotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de cate ori a simtit ca regulile si restrictiile din familie erau nerezonabile.	3.59	.990
ep22de Tatal meu avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastra, dar era dispus sa ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecarui individ din familie.	3.53	.856
ep15de Pe masura ce copiii din familia mea cresteau tata dadea constant directii si ghidare intr-un mod rational si obiectiv.	3.51	.994

ORDONAREA ITEMILOR CHESTIONARULUI ATITUDINII FAȚĂ DE CREȘTINISM ÎN ORDINEA MEDIILOR

Aritudinea față de creștinism

Itemii ce măsoară atitudinea față de creștinism	Media	SD
ac2 Stiu ca Isus ma ajuta.	4.61	.725
ac6 Vreau sa-L iubesc pe Isus.	4.57	.750
ac23 Stiu ca Dumnezeu ma ajuta.	4.54	.700
ac12 Cred ca Dumnezeu ii ajuta pe oameni.	4.54	.791
ac22 Cred ca Isus inca ii ajuta pe oameni.	4.53	.753
ac15 Cred ca a te ruga este un lucru bun.	4.51	.811
ac9 Dumnezeu ma ajuta sa duc o viata mai buna.	4.44	.863
ac11 Dumnezeu ineamna mult pentru mine.	4.43	.904
ac13 Rugaciunea ma ajuta mult.	4.39	.875
ac19 Dumnezeu este foarte real pentru mine	4.38	1.002
ac17 Cred ca Dumnezeu asculta rugaciunile.	4.37	1.023
ac14 Stiu ca Isus este foarte aproape de mine.	4.35	.878

ac21 Ideea de Dumnezeu inseamna mult pentru mine.	4.31	.806
ac3 Ma ajuta mult sa ma rog.	4.27	.87
ac10 Imi place foarte mult sa invat despre Dumnezeu.	4.26	.803
ac4 Biserica este foarte importanta pentru mine.	3.96	.976
ac7 Cred ca serviciile de la biserica sunt plictisitoare. A	2.22	.986
ac1 Mi se pare plictisitor sa ascult Biblia. A	2.03	.957
ac5 Cred ca a merge la biserica este o pierdere de timp. A	1.69	.969
ac24 Mi se pare greu sa cred in Dumnezeu. A	1.66	.989
ac16 Cred ca Biblia este depasita. A	1.65	.991
ac20 Cred ca a te ruga nu face niciun bine. A	1.40	.777
ac18 Isus nu inseamna nimic pentru mine. A	1.31	.770
ac8 Cred ca oamenii care se roaga sunt stupizi/prosti. A	1.29	.647

ANEXA D

VALIDAREA INSTRUMENTELOR

VALIDAREA SUBSCALELOR CARE MĂSOARĂ STILURILE PARENTALE MATERNE

A. factorial

KMO y prueba de Bartlett

Medida de adecuación muestral de Kaiser-Meyer-Olkin.		.691
	Chi-cuadrado aproximado	1062.344
Prueba de esfericidad de Bartlett	gl	435
	Sig.	.000

Varianza total explicada

Componente	Autovalores iniciales			Suma de las saturaciones al cuadrado de la rotación		
	Total	% de la varianza	% acumulado	Total	% de la varianza	% acumulado
1	4.340	14.466	14.466	3.895	12.983	12.983
2	3.702	12.340	26.806	3.747	12.489	25.471
3	2.480	8.268	35.074	2.881	9.603	35.074
4	1.505	5.016	40.090			
5	1.387	4.623	44.713			
6	1.293	4.311	49.024			
7	1.193	3.978	53.002			
8	1.132	3.774	56.776			
9	1.016	3.388	60.164			
10	.976	3.252	63.417			
11	.924	3.079	66.495			
29	.255	.850	99.325			
30	.202	.675	100.000			

Método de extracción: Análisis de Componentes principales.

Matriz de componentes rotados^a

Ítemii corespunzători stilurilor parentale materne	Componente		
	1	2	3
em4de Când am crescut, odata ce o regula in familie a fost adoptata, mama a discutat cu noi, copiii din familie, rationamentul din spatele acelei reguli.	.663	.076	-.144
em15de Pe masura ce copiii din familia mea cresteau mama dadea constant directii si ghidare intr-un mod rational si obiectiv.	.617	.292	.048
em11de Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta mama de la mine in familie, dar de asemenea m-am simtit liber sa discut acele asteptari cu mama mea atunci cand am simtit ca asteptarile sunt nerezonabile.	.612	-.242	-.251
em27de Pe masura ce cresteam mama mi-a dat directii clare pentru comportament si activitati, dar de asemenea ma intelegea daca nu eram de acord cu ea.	.582	-.044	.060

em30de Pe masura ce cresteam, daca mama a luat o decizie care m-a ranit, ea era gata sa discute acea decizie cu mine si sa admita daca ea a facut o greseala.	.570	-.298	.136
em8de Pe masura ce am crescut mama mea a directionat activitatile si deciziile copiilor din familie prin rationament si disciplina.	.566	.284	-.072
em5de Mama mea a incurajat intotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de cate ori a simtit ca regulile si restrictiile din familie erau nerezonabile.	.564	-.157	.159
em23de Mama mi-a dat directii pentru comportamentul si activitatile pe care le faceam pe masura ce cresteam si ea astepta de la mine sa urmez acele directii, dar era intotdeauna gata sa asculte ingrijorarile mele si sa discute directii cu mine.	.564	-.278	-.216
em20de Pe masura ce cresteam, atunci cand se luau decizii in familie, mama lua in considerare opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru ca copiii vroiau.	.545	.036	-.118
em22de Mama mea avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastra, dar era dispusa sa ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecarui individ din familie.	.510	-.010	.201
em21pe Mama nu s-a vazut pe ea insasi responsabila pentru directionarea si ghidarea comportamentului meu atunci cand cresteam.	-.475	.071	.435
em29di Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta mama de la mine sa fac in familie si ea a insistat ca eu sa ma conformez acelor asteptari din respect pentru autoritatea ei.	.028	.693	.149
em18di Cand am crescut mama imi spunea ce fel de comportament asteapta de la mine si, daca nu implineam asteptarile, ma pedepsea.	-.136	.638	-.072
em16di Cand am crescut mama devenea foarte nervoasa daca incercam sa nu fim de acord cu ea.	-.251	.613	.042
em9di Mama mea a simtit intotdeauna ca mai multa forta ar trebui folosita de catre parinti pentru a-i face pe copii sa se comporte asa cum ar trebui.	-.160	.598	-.069
em3di Ori de cate ori mama mi-a spus sa fac ceva, ea a asteptat sa fac lucrul acela imediat fara sa pun nicio intrebare.	.076	.555	-.087
em2di Chiar daca noi, copiii ei, nu am fost de acord cu ea, mama a simtit ca este pentru binele nostru daca suntem fortati sa ne conformam la ceea ce ea crede ca este bine.	-.028	.532	-.120
em7di Mama nu mi-a permis niciodata sa pun la indoiala nici o decizie pe care ea a luat-o.	.023	.532	-.112
em25di Mama a simtit intotdeauna ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca s-ar putea sa ii facem pe parinti sa fie mai stricti si mai restrictivi cu copiii lor cand ei nu fac ceea ce ar trebui sa faca atunci cand cresc.	-.088	.522	-.072
em12di Mama mea a simtit ca parintii intelepti ar trebui sa ii invete devreme pe copii cine este seful in casa.	.080	.415	.000
em26di Cand am crescut mama mi-a spus adeseori exact ce doreste de la mine si cum doreste ca eu sa fac acel lucru.	.226	.400	-.014
em6pe Mama mea a simtit intotdeauna ca, copiii sunt liberi sa decida pentru ei si sa faca ceea ce vor chiar daca aceasta nu se impaca cu ceea ce arintii ar putea astepta de la ei.	.031	-.251	.659
em17pe Mama mea a simtit ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca parintii nu ar restrictiona activitatile, deciziile si dorintele pe care copiii le au in timp ce cresc.	.204	-.100	.583
em19pe In timp ce am crescut mama mi-a permis sa decid cele mai multe lucruri pentru mine fara prea multe directii din partea ei.	-.042	-.099	.555
em1pe Cand am crescut mama a simtit ca intr-o casa bine condusa copiii ar trebui sa aiba propria lor cale la fel de des ca si parintii lor.	-.074	-.037	.533
em28pe Pe masura ce cresteam mama mea nu a directionat comportamentul, activitatile si dorintele copiilor din familie.	-.062	.065	.508

em14pe De cele mai multe ori atunci cand am crescut, mama a facut ceea ce copiii au vrut atunci cand s-au luat decizii de familie.	.127	-.057	.486
em13pe Pe masura ce am crescut, mama mi-a spus arareori ce asteptari are si rar mi-a ghidat comportamentul.	-.057	.038	.486
em10pe In timp ce am crescut mama nu a simtit ca eu am nevoie sa respect reguli si regulamente de comportament doar pentru ca cineva cu autoritate le-a stabilit.	-.153	-.026	.393
em24pe Cand cresteam mama mi-a permis sa imi formeze propriul punct de vedere in probleme de familie si, in general, mi-a permis sa decid cu privire la ceea ce aveam sa fac.	.140	-.352	.358

Método de extracción: Análisis de componentes principales.

Método de rotación: Normalización Varimax con Kaiser.

a. La rotación ha convergido en 5 iteraciones.

VALIDAREA SUBSCALELOR CARE MĂSOARĂ STILURILE PARENTALE PATERNE

A. factorial

KMO y prueba de Bartlett

Medida de adecuación muestral de Kaiser-Meyer-Olkin.	.665
Chi-cuadrado aproximado	1115.611
Prueba de esfericidad de Bartlett	435
Sig.	.000

Varianza total explicada

Compo nente	Autovalores iniciales			Suma de las saturaciones al cuadrado de la rotación		
	Total	% de la varianza	% acumulado	Total	% de la varianza	% acumulado
1	4.184	13.947	13.947	4.144	13.812	13.812
2	3.989	13.297	27.244	3.532	11.772	25.584
3	2.577	8.591	35.835	3.075	10.251	35.835
4	1.442	4.806	40.640			
5	1.381	4.604	45.245			
6	1.286	4.287	49.532			
7	1.206	4.020	53.552			
8	1.134	3.781	57.333			
9	1.119	3.730	61.064			
28	.273	.910	98.635			
29	.244	.813	99.448			
30	.166	.552	100.000			

Método de extracción: Análisis de Componentes principales.

Matriz de componentes rotados^a

Itemii instrumentului ce măsoară stilurile parentale paterne	Componente		
	1	2	3
ep23de Tatal meu mi-a dat directii pentru comportamentul si activitatile pe care le faceam pe masura ce cresteam si ea astepta de la mine sa urmez acele directii, dar era intotdeauna gata sa asculte ingrijorarile mele si sa discute directii cu mine.	.676	-.013	-.097
ep11de Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta tata de la mine in familie, dar de asemenea m-am simtit liber sa discut acele asteptari cu tatal meu atunci cand am simtit ca asteptarile sunt nerezonabile.	.654	-.149	-.182
ep5de Tatal meu a incurajat intotdeauna exprimarea opiniilor personale ori de cate ori a simtit ca regulile si restrictiile din familie erau nerezonabile.	.642	-.025	.255
ep4de Cand am crescut, odata ce o regula in familie a fost adoptata, tata a discutat cu noi, copiii din familie, rationamentul din spatele acelei reguli.	.636	-.017	-.145
ep30de Pe masura ce cresteam, daca mama a luat o decizie care m-a ranit, ea era gata sa discute acea decizie cu mine si sa admita daca ea a facut o greseala.	.585	-.243	.140
ep15de Pe masura ce copiii din familia mea cresteau tata dadea constant directii si ghidare intr-un mod rational si obiectiv.	.574	.194	-.094
ep22de Tatal meu avea standarde clare de comportament pentru copiii din casa noastra, dar era dispus sa ajusteze acele standarde pentru nevoile fiecarui individ din familie.	.560	-.064	.110
ep20de Pe masura ce cresteam, atunci cand se luau decizii in familie, tata lua in considerare opiniile copiilor, dar nu decidea ceva doar pentru ca copiii vroiau.	.513	.076	-.227
ep27de Pe masura ce cresteam tata mi-a dat directii clare pentru comportament si activitati, dar de asemenea ma intelegea daca nu eram de acord cu el.	.511	.021	.108
ep8de Pe masura ce am crescut tatal meu a directionat activitatile si deciziile copiilor din familie prin rationament si disciplina.	.465	.333	.012
ep21pe Tata nu s-a vazut pe el insusi responsabil pentru directionarea si ghidarea comportamentului meu atunci cand cresteam.	-.418	-.017	.282
ep9di Tatal meu a simtit intotdeauna ca mai multa forta ar trebui folosita de catre parinti pentru a-i face pe copii sa se comporte asa cum ar trebui.	-.138	.678	.052
ep2di Chiar daca noi, copiii lui, nu am fost de acord cu el, tata a simtit ca este pentru binele nostru daca suntem fortati sa ne conformam la ceea ce ea crede ca este bine.	-.017	.609	-.169
ep29di Pe masura ce am crescut am stiut ce asteapta tata de la mine sa fac in familie si el a insistat ca eu sa ma conformez acelor asteptari din respect pentru autoritatea lui.	.244	.594	.061
ep3di Ori de cate ori tata mi-a spus sa fac ceva, el a asteptat sa fac lucrul acela imediat fara sa pun nicio intrebare.	-.021	.562	.013
ep12di Tatal meu a simtit ca parintii intelepti ar trebui sa ii invete devreme pe copii cine este seful in casa.	-.082	.547	-.025
ep7di Tata nu mi-a permis niciodata sa pun la indoiala nicio decizie pe care el a luat-o.	.007	.546	-.042
ep18di Cand am crescut tata imi spunea ce fel de comportament asteapta de la mine si, daca nu implineam asteptarile, ma pedepsea.	-.088	.528	-.239
ep26di Cand am crescut tatal meu mi-a spus adeseori exact ce doreste de la mine si cum doreste ca eu sa fac acel lucru.	.355	.477	.147
ep16di Cand am crescut tata devenea foarte nervos daca incercam sa nu fim de acord cu el.	-.412	.454	-.038

ep25di Tata a simtit intotdeauna ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca s-ar putea sa ii facem pe parinti sa fie mai stricti si mai restrictivi cu copiii lor cand ei nu fac ceea ce ar trebui sa faca atunci cand cresc.	.119	.404	-.165
ep1pe Cand am crescut tatal meu a simtit ca intr-o casa bine condusa copiii ar trebui sa aiba propria lor cale la fel de des ca si parintii lor.	-.024	.025	.636
ep6pe Tatal meu a simtit intotdeauna ca, copiii sunt liberi sa decida pentru ei si sa faca ceea ce vor chiar daca aceasta nu se impaca cu ceea ce parintii ar putea astepta de la ei.	-.008	-.183	.592
ep14pe De cele mai multe ori atunci cand am crescut, tata a facut ceea ce copiii au vrut atunci cand s-au luat decizii de familie.	.126	-.087	.571
ep17pe Tatal meu a simtit ca cele mai multe probleme in societate ar fi rezolvate daca parintii nu ar restrictiona activitatile, deciziile si dorintele pe care copiii le au in timp ce cresc.	.119	-.183	.562
ep28pe Pe masura ce cresteam tatal meu nu a directionat comportamentul, activitatile si dorintele copiilor din familie.	-.115	.141	.541
ep13pe Pe masura ce am crescut, tata mi-a spus arareori ce asteptari are si rar mi-a ghidat comportamentul.	-.099	-.033	.509
ep10pe In timp ce am crescut tata nu a simtit ca eu am nevoie sa respect reguli si regulamente de comportament doar pentru ca cineva cu autoritate le-a stabilit.	-.055	.092	.501
ep19pe In timp ce am crescut tata mi-a permis sa decid cele mai multe lucruri pentru mine fara prea multe directii din partea ei.	-.115	-.240	.499
ep24pe Cand cresteam tata mi-a permis sa imi formez propriul punct de vedere in probleme de familie si, in general, mi-a permis sa decid cu privire la ceea ce aveam sa fac.	.266	-.395	.411

Método de extracción: Análisis de componentes principales.

Método de rotación: Normalización Varimax con Kaiser.

a. La rotación ha convergido en 5 iteraciones.

Coeficientul alpha de Cronbach pentru Chestionarul de stiluri parentale

Subscala	α de Cronbach	Numărul de itemi
Subscala stilului parental matern permisiv	.691	10
Subscala stilului parental matern dictator	.762	10
Subscala stilului parental matern democrat	.792	10
Subscala stilului parental patern permisiv	.716	10
Subscala stilului parental patern dictator	.749	10
Subscala stilului parental patern democrat	.790	10

**VALIDAREA INSTRUMENTULUI PENTRU MĂSURAREA
ATITUDINI FAȚĂ DE CREȘTINISM**

A. factorial

KMO y prueba de Bartlett

Medida de adecuación muestral de Kaiser-Meyer-Olkin.		.940
	Chi-cuadrado aproximado	2442.102
Prueba de esfericidad de Bartlett	GI	276
	Sig.	.000

Varianza total explicada

Componente	Autovalores iniciales			Sumas de las saturaciones al cuadrado de la extracción		
	Total	% de la varianza	% acumulado	Total	% de la varianza	% acumulado
1	12.584	52.435	52.435	12.584	52.435	52.435
2	1.559	6.495	58.929			
3	1.183	4.930	63.860			
4	1.122	4.676	68.536			
5	.848	3.533	72.069			
21	.172	.718	98.496			
22	.144	.601	99.097			
23	.121	.505	99.602			
24	.095	.398	100.000			

Método de extracción: Análisis de Componentes principales.

Matriz de componentes^a

Itemii instrumentului ce măsoară atitudinea față de creștinism	Componente
	1
AD11 Dumnezeu inseamna mult pentru mine.	.891
AO13 Rugaciunea ma ajuta mult.	.834
AO15 Cred ca a te ruga este un lucru bun.	.833
AD21 Ideea de Dumnezeu inseamna mult pentru mine.	.832
AD23 Stiu ca Dumnezeu ma ajuta.	.820
AD12 Cred ca Dumnezeu ii ajuta pe oameni.	.814
AD19 Dumnezeu este foarte real pentru mine	.813
AJ14 Stiu ca Isus este foarte aproape de mine.	.803
AD9 Dumnezeu ma ajuta sa duc o viata mai buna.	.782
AJ2 Stiu ca Isus ma ajuta.	.778
AJ22 Cred ca Isus inca ii ajuta pe oameni.	.765
AO3 Ma ajuta mult sa ma rog.	.764
AO17 Cred ca Dumnezeu asculta rugaciunile.	.744
AD10 Imi place foarte mult sa invat despre Dumnezeu.	.718
AJ6 Vreau sa-L iubesc pe Isus.	.706

AI4 Biserica este foarte importanta pentru mine.	.683
AD24 Mi se pare greu sa cred in Dumnezeu. A	-.679
AO20 Cred ca a te ruga nu face niciun bine. A	-.676
AJ18 Isus nu inseamna nimic pentru mine. A	-.664
AB16 Cred ca Biblia este depasita. A	-.585
AI5 Cred ca a merge la biserica este o pierdere de timp. A	-.534
AI7 Cred ca serviciile de la biserica sunt plictisitoare. A	-.531
AB1 Mi se pare plictisitor sa ascult Biblia. A	-.438
AO8 Cred ca oamenii care se roaga sunt stupizi/prosti. A	-.434

Método de extracción: Análisis de componentes principales.

a. 1 componentes extraídos

Estadísticos de fiabilidad

Alfa de Cronbach	N de elementos
.957	24

ANEXA E

ANALIZA REGRESIEI LINIARE MULTIPLE

ANALIZA REGRESIEI LINIARE MULTIPLE
PENTRU PROBAREA IPOTEZEI

Regresión MODELO CON ESTILOS MAMA Y PAPA

Variables introducidas/eliminadas^a

Modelo	Variables introducidas	Variables eliminadas	Método
1	em_de		Por pasos (criterio: Prob. de F para entrar <= .050, Prob. de F para salir >= .100).

a. Variable dependiente: ac

Resumen del modelo

Modelo	R	R cuadrado	R cuadrado corregida	Error típ. de la estimación
1	.468 ^a	.219	.213	13.03955

a. Variables predictoras: (Constante), em_de

ANOVA^a

Modelo		Suma de cuadrados	Gl	Media cuadrática	F	Sig.
	Regresión	6282.190	1	6282.190	36.948	.000 ^b
1	Residual	22443.959	132	170.030		
	Total	28726.149	133			

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras: (Constante), em_de

Coefficientes^a

Modelo		Coefficients no estandarizados		Coefficients tipificados	t	Sig.
		B	Error típ.			
				Beta		
1	(Constante)	61.026	7.356		8.297	.000
	em_de	1.183	.195	.468	6.078	.000

a. Variable dependiente: ac

Variables excluidas^a

Modelo	Beta dentro	T	Sig.	Correlación parcial	Estadísticos de colinealidad	
					Tolerancia	
	em_pe	-.105 ^b	-1.359	.177	-.118	.990
	em_di	.007 ^b	.092	.927	.008	.986
1	ep_pe	-.097 ^b	-1.219	.225	-.106	.938
	ep_di	-.052 ^b	-.666	.506	-.058	.995
	ep_de	.160 ^b	1.578	.117	.137	.572

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras en el modelo: (Constante), em_de

Regresión MODELO MAMA

Variables introducidas/eliminadas^a

Modelo	Variables introducidas	Variables eliminadas	Método
1	em_de		Por pasos (criterio: Prob. de F para entrar <= .050, Prob. de F para salir >= .100).

a. Variable dependiente: ac

Resumen del modelo

Modelo	R	R cuadrado	R cuadrado corregida	Error típ. de la estimación
1	.468 ^a	.219	.213	13.03955

a. Variables predictoras: (Constante), em_de

ANOVA^a

Modelo		Suma de cuadrados	Gl	Media cuadrática	F	Sig.
1	Regresión	6282.190	1	6282.190	36.948	.000 ^b
	Residual	22443.959	132	170.030		
	Total	28726.149	133			

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras: (Constante), em_de

Coeficientes^a

Modelo		Coeficientes no estandarizados		Coeficientes tipificados	t	S
		B	Error típ.	Beta		
1	(Constante)	61.026	7.356		8.297	
	em_de	1.183	.195	.468	6.078	

a. Variable dependiente: ac

Variables excluidas^a

Modelo		Beta dentro	t	Sig.	Correlación parcial	Estadísticos de colinealidad Tolerancia
1	em_pe	-.105 ^b	-1.359	.177	-.118	.990
	em_di	.007 ^b	.092	.927	.008	.986

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras en el modelo: (Constante), em_de

Regresión MODELO PAPA

Variables introducidas/eliminadas^a

Modelo	Variables introducidas	Variables eliminadas	Método
1	ep_de		Por pasos (criterio: Prob. de F para entrar <= .050, Prob. de F para salir >= .100).
2	ep_pe		Por pasos (criterio: Prob. de F para entrar <= .050, Prob. de F para salir >= .100).

a. Variable dependiente: ac

Resumen del modelo

Modelo	R	R cuadrado	R cuadrado corregida	Error típ. de la estimación
1	.397 ^a	.158	.151	13.53769
2	.434 ^b	.188	.176	13.34043

a. Variables predictoras: (Constante), ep_de

b. Variables predictoras: (Constante), ep_de, ep_pe

ANOVA^a

Modelo		Suma de cuadrados	gl	Media cuadrática	F	Sig.
1	Regresión	4534.634	1	4534.634	24.743	.000 ^b
	Residual	24191.515	132	183.269		
	Total	28726.149	133			
2	Regresión	5412.451	2	2706.225	15.206	.000 ^c
	Residual	23313.698	131	177.967		
	Total	28726.149	133			

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras: (Constante), ep_de

c. Variables predictoras: (Constante), ep_de, ep_pe

Coeficientes^a

Modelo		Coeficientes no estandarizados		Coeficientes	t	Sig.
		B	Error típ.	tipificados Beta		
1	(Constante)	68.199	7.532		9.055	.000
	ep_de	1.013	.204	.397	4.974	.000
2	(Constante)	81.257	9.469		8.582	.000
	ep_de	.976	.201	.383	4.849	.000
	ep_pe	-.437	.197	-.175	-2.221	.028

a. Variable dependiente: ac

Variables excluidas^a

Modelo		Beta dentro	t	Sig.	Correlación parcial	Estadísticos de
						colinealidad
						Tolerancia
1	ep_pe	-.175 ^b	-2.221	.028	-.190	.993
	ep_di	-.013 ^b	-.159	.874	-.014	1.000
2	ep_di	-.052 ^c	-.644	.521	-.056	.955

a. Variable dependiente: ac

b. Variables predictoras en el modelo: (Constante), ep_de

c. Variables predictoras en el modelo: (Constante), ep_de, ep_pe

ANXA F

ALTE ANALIZE ȘI PROBE STATISTICE

ATITUDINEA FAȚĂ DE CREȘTINISM
ÎN RAPORT CU SEXUL

T-Test

Group Statistics					
	SEX	N	Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean
ac Actitud	1 Masculin	62	102.2903	17.22502	2.18758
hacia el	2 Femenin	72	107.7222	11.65492	1.37355
cristianismo					

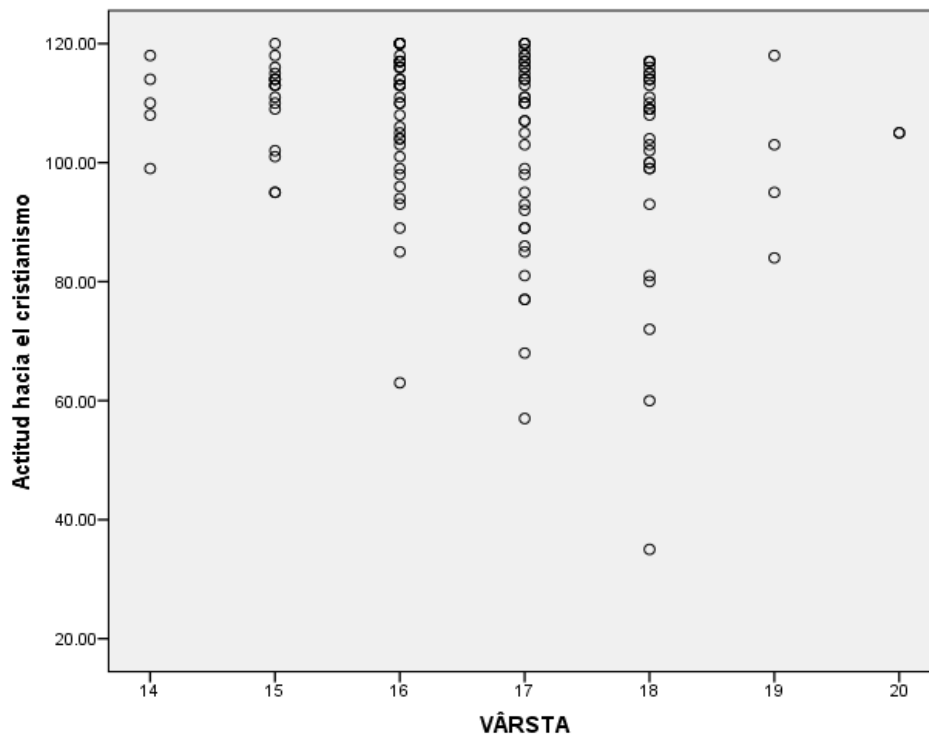
Independent Samples Test							
		Levene's Test for Equality of Variances		t-test for Equality of Means			
		F	Sig.	t	df	Sig. (2- tailed)	Mean Differenc e
ac Actitud	Equal variances assumed	4.962	.028	-2.163	132	.032	-5.43190
hacia el	Equal variances not assumed			-2.103	104.609	.038	-5.43190
cristianismo							

ATITUDINEA FAȚĂ DE CREȘTINISM ÎN RAPORT CU VÂRSTA

Correlations

Correlations			
		VÂRSTA	ac Actitud hacia el cristianismo
VÂRSTA	Pearson Correlation	1	-.199*
	Sig. (2-tailed)		.021
	N	134	134
ac Actitud hacia el cristianismo	Pearson Correlation	-.199*	1
	Sig. (2-tailed)	.021	
	N	134	134

*. Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

**DIFERENȚELE DE STIL PARENTAL ÎNTRE PĂRINȚII
DIVORȚAȚI ȘI CEI CARE SUNT ÎMPREUNĂ**

Pruebas de chi-cuadrado

	Valor	gl	Sig. asintótica (bilateral)	Sig. exacta (bilateral)	Sig. exacta (unilateral)
Chi-cuadrado de Pearson	5.626 ^a	1	.018		
Corrección por continuidad ^b	3.864	1	.049		
Razón de verosimilitudes	4.636	1	.031		
Estadístico exacto de Fisher				.032	.032
Asociación lineal por lineal	5.581	1	.018		
N de casos válidos	125				

a. 1 casillas (25.0%) tienen una frecuencia esperada inferior a 5. La frecuencia mínima esperada es 2.08.

b. Calculado sólo para una tabla de 2x2.

Medidas simétricas

		Valor	Sig. aproximada
Nominal por nominal	Phi	-.212	.018
	V de Cramer	.212	.018
N de casos válidos		125	

a. Asumiendo la hipótesis alternativa.

b. Empleando el error típico asintótico basado en la hipótesis nula.

REFERINȚE

- Alizadeh, S., Abu Talib, M. B., Abdullah, R. și Mansor, M. (2011). Relationship between parenting style and children's behavior problems. *Asian Social Science*, 7(12), 195-200. doi:10.5539/ass.v7n12p195
- Astley, J., Francis, L. J. și Robbins, M. (2012). Assessing attitude towards religion: The Astley–Francis Scale of attitude towards theistic faith. *British Journal of Religious Education*, 34(2), 183-193. doi: 10.1080/01416200 .2011.614735
- Baumrind, D. (1966). Effects of authoritative parental control on child behavior. *Child Development*, 37(4), 887-907. doi:102307/1126611
- Baumrind, D. (1967). Child care practices anteceding three patterns of preschool behavior. *Genetic Psychology Monographs*, 75(1), 43-88. doi:10.4135/9781473915435
- Best, J. W. și Kahn, J. V. (2006). *Research in education* (10^a ed.). Boston: Pearson.
- Bourke, R., Francis, L. J. și Robbins, M. (2005). Personality and attitude toward Christianity among church musicians. *North American Journal of Psychology*, 7(1), 85-88.
- Bourke, R., Francis, L. J. și Robbins, M. (2007). Cattell's personality model and attitude toward Christianity. *Mental Health, Religion and Culture*, 10(4) 353-362. doi:10.1080/13694670600722460
- Buri, J. R. (1991). Parental Authority Questionnaire. *Journal of Personality Assessment*, 57(1), 110-119. doi:10.1207/s15327752jpa5701_13
- Buri, J. R., Louiselle, P. A., Misukanis, T. M. și Mueller, R. A. (1988). Effects of parental authoritarianism and authoritativeness on self-esteem. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 14, 271-282.
- Campo-Arias, A., Cogollo, Z. și Díaz, C. E. (2008). Comportamientos de riesgo para la salud en adolescentes estudiantes: prevalencia y factores asociados. *Salud Uninorte*, 24(2), 226-234.

- Campo-Arias, A., Oviedo, H. C. și Cogollo, Z. (2009). Internal consistency of a five-item form of the Francis Scale of Attitude Toward Christianity among adolescent students. *The Journal of Social Psychology*, 149(2), 258-262. doi:10.3200/SOCP.149.2.258-262
- Carson, B. (2012). *Mîini Înzestrate*. București: Viață și Sănătate.
- Castillo, G. (2007). *El adolescente y sus retos. La aventura de hacerse mayor*. Madrid: Pirámide.
- Chaudhuri, J. H., Easterbrooks, M. A. și Davis, C. R. (2009). The relation between emotional availability and parenting style: Cultural and economic factors in a diverse sample of young mothers. *Parenting: Science and Practice*, 9(3-4), 277-299. doi:10.1080/15295190902844613
- Chen, X., Liu, M. și Li, D. (2000). Parental warmth, control, and indulgence and their relations to adjustment in Chinese children: A longitudinal study. *Journal of Family Psychology*, 14(3), 401-419. doi:10.1037//0893-3200.14.3.401
- Cheng, H. și Furnham, A. (2004). Perceived parental rearing style, self-esteem and self-criticism as predictors of happiness. *Journal of Happiness Studies*, 5(1), 1-21. doi:10.1023/B:JOHS.0000021704.35267.05
- Darling, N. și Steinberg, L. (1993). Parenting style as context: An integrative model. *Psychological Bulletin*, 113(3), 487-496. doi:10.1037/0033-2909.113.3.481
- de Graaf, H., Vanwesenbeeck, I., Woertman, L. și Meeus, W. (2011). Parenting and adolescents' sexual development in Western societies: A literature review. *European Psychologist*, 16(1), 21-31. doi:10.1027/1016-9040/a000031
- Dehyadegary, E., Yaacob, S. N., Juhari, R. B. și Talib, M. A. (2012). Relationship between parenting style and academic achievement among Iranian adolescents in Sirjan. *Asian Social Science*, 8(1), 156-160. doi:10.5539/ass.v8n1p156
- Dever, B. V. și Karabenick, S. A. (2011). Is authoritative teaching beneficial for all students? A multi-level model of the effects of teaching style on interest and achievement. *School Psychology Quarterly*, 26(2), 131-144. doi:10.1037/a0022985
- Dillen, A. și Pollefeyt, D. (2005). Family education and adolescents' approaches to religion. *Journal of Empirical Theology*, 18(2), 205-234. doi:10.1163/157092505774649216
- Dobson, J. (2014). *Îndrăznește să disciplinezi-ediție revizuită*. Oradea: Imago Dei.

- Dor, A. și Cohen-Fridel, S. (2010). Preferred parenting styles: Do Jewish and Arab-Israeli emerging adults differ? *Journal of Adult Development*, 17(3), 146-155. doi:10.1007/s10804-010-9092-9
- Dorman, J. P., McRobbie, C. J. și Foster, W. J. (2002). Associations between psychosocial environments in religious education classes and students' attitude toward Christianity. *Religious Education*, 97(1), 23-43. doi:10.1080/003440802753595249
- Duță, G. M. (2012). *Respectul de sine la preadolescenți și stilurile parentale percepute* (Teză de maestrie). Universidad de Morelos, Morelos, México.
- Dwairy, M. și Achoui, M. (2010). Parental control: A second cross-cultural research on parenting and psychological adjustment of children. *Journal of Child and Family Studies*, 19(1), 16-22. doi:10.1007/s10826-009-9334-2
- Erikson, E. (1968). *Identity: Youth and crisis*. London: Faber and Faber.
- Estrada, A. și Estrada, N. Y. (2012). El poder sanador de la fe, ¿ciencia o religión? În M. Orozco Guzmán și K. I. Caballero Vallejo (Comps.), *Psicología latinoamericana: experiencias, desafíos y compromisos sociales* (pp. 559-570). México: Asociación Mexicana de Alternativas en Psicología.
- Fearn, M., Francis, L. J. și Wilcox, C. (2001). Attitude toward Christianity and psychological type: A survey among religious studies students. *Pastoral Psychology*, 49(5), 341-348.
- Francis, L. J. (1978a). Attitude and longitude: A study in measurement. *Character Potential*, 8(3), 119-129.
- Francis, L. J. (1978b). Measurement reapplied: Research into the child's attitude towards religion. *British Journal of Religious Education*, 1(2), 45-51. doi:10.1080/0141620780010202
- Francis, L. J. (2005). Gender role orientation and attitude toward Christianity: A study among older men and women in the United Kingdom. *Journal of Psychology and Theology*, 33(3), 179-186.
- Francis, L. J. (2010). Personality and religious orientation: Shifting sands or firm foundations? *Mental Health, Religion and Culture*, 13(7/8), 793-803.
- Francis, L. J. și Burton, L. (2007). The relationship between psychological health and attitude toward Christianity among pupils aged 11 to 15 years in England. *Journal of Research on Christian Education*, 16, 83-102. doi:10.1080/10656210701381072

- Francis, L. J., Elken, A. și Robbins, M. (2012). The affective dimension of religion and personal happiness among students in Estonia. *Journal of Research on Christian Education*, 21(1), 84-90. doi:10.1080/10656219.2012.658605
- Francis, L. J., și Enger, T. (2002). The Norwegian translation of the Francis Scale of Attitude Toward Christianity. *Scandinavian Journal of Psychology*, 43(5), 363-367. doi:10.1111/1467-9450.00304
- Francis, L. J., Fearn, M. și Lewis, C. A. (2005). The impact of personality and religion on attitudes toward alcohol among 16–18 year olds in Northern Ireland. *Journal of Religion and Health*, 44(3), 267-289. doi:10.1007/s10943-005-5464-z
- Francis, L. J., Flere, S., Klanjšek, R., Williams, E. și Robbins, M. (2013). Attitude towards Christianity and New Age beliefs among undergraduate students in Slovenia: A study in implicit religion. *Mental Health, Religion and Culture*, 16(9), 953-963. doi: 10.1080/13674676.2012.759721
- Francis, L. J. și Gibson, H. M. (1993). Parental influence and adolescent religiosity: A study of church attendance and attitude toward Christianity among adolescents 11 to 12 and 15 to 16 years old. *International Journal for the Psychology of Religion*, 3(4), 241–253. doi:10.1207/ s15327582ijpr0304_4
- Francis, L. J., Ispas, D., Robbins, M., Ilie, A. și Iliescu, D. (2008). The Romanian translation of the Francis Scale of Attitude Toward Christianity: Internal consistency reliability, re-test reliability and construct validity among. *Pastoral Psychology*, 58, 49–54. doi:10.1007/s11089-008-0174-6
- Francis, L. J. și Jackson, C. J. (2003). Eysenck's dimensional model of personality and religion: Are religious people more neurotic? *Mental Health, Religion and Culture*, 6(1), 87-100. doi:10.1080/1367467031000086279
- Francis, L. J. și Katz, Y. J. (2007). Measuring attitude toward Judaism: The internal consistency reliability of the Katz-Francis Scale of Attitude Toward Judaism. *Mental Health, Religion and Culture*, 10(4), p. 309-324. doi:10.1080/13694670600668291
- Francis, L. J. și Orchard, A. (1999). The relationship between the Francis Scale of Attitude Toward Christianity and measures of intrinsic, extrinsic and quest religiosity. *Pastoral Psychology*, 47(5), 365-371. doi:10.1023/A:1021310319890
- Francis, L. J., Quesnell, M. și Lewis, C. A. (2010). Personality and religion among secondary school pupils in the Czech Republic. *Research in Education*, 84(1), 54-64. doi:10.7227/RIE.84.4

- Francis, L. J., Robbins, M., Siôn, T., Lewis, C. A. și Barnes, L. P. (2007). Psychological health and attitude toward Christianity among Protestant and Catholic sixth-form pupils in Northern Ireland. *Pastoral Psychology*, 56(2), 157-164. doi:10.1007/s11089-007-0092-z
- Francis, L. J., Santosh, Y. R., Robbins, M. și Vij, S. (2008). Assessing attitude toward Hinduism: The Santosh-Francis Scale. *Mental Health, Religion and Culture*, 11(6), 609–621. doi: 10.1080/13674670701846469
- Francis, L. J., Siôn, T., Lewis, C. A., Robbins, M. și Barnes, L. P. (2006). Attitude toward Christianity and religious experience replication among 16–18 year old adolescents in Northern Ireland. *Research in Education*. 76, 56-61.
- Francis, L. J. și Stubbs, M. T. (1987). Measuring attitudes towards christianity: From childhood into adulthood. *Personality and Individual Differences*, 8(5), 741-743. doi:10.1016/0191-8869(87)90075-4
- Francis, L. J. și Wilcox, C. (1998). Religiosity and femininity: Do women really hold a more positive attitude toward Christianity? *Journal for the Scientific Study of Religion*, 37(3), 462-469. doi:10.2307/1388053
- Francis, L. J., Ziebertz, H. G. și Lewis, C. A. (2003). The relationship between religion and happiness among German students. *Pastoral Psychology*, 51(4), 273-281. doi:10.1023/A:1022529231234
- Freud, S. (1950). *The Future of an Illusion*. New Haven: Yale University Press.
- Fromme, K. (2006). Parenting and other influences on the alcohol use and emotional adjustment of children, adolescents, and emerging adults. *Psychology of Addictive Behaviors*, 20(2), 138-139. doi:10.1037/0893-164X.20.2.138
- Fujiwara, T., Kato, N. și Sanders, M. R. (2011). Effectiveness of group positive parenting program (Triple P) in changing child behavior, parenting style, and parental adjustment: An intervention study in Japan. *Journal of Child and Family Studies*, 20(6), 804-813. doi:10.1007/s10826-011-9448-1
- Furnham, A. și Cheng, H. (2000). Perceived parental behaviour, self-esteem and happiness. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, 35(10), 463-470. doi:10.1007/s00127005026
- Gómez-Bustamante, E. M. și Cogollo, Z. (2010). Factores predictores relacionados con el bienestar general en adolescentes estudiantes de Cartagena, Colombia. *Revista de Salud Pública*, 12(1), 61-70.

- González, R., Bakker, L. și Rubiales, J. (2014). Estilos parentales en niños y niñas con TDAH. *Revista Latinoamericana de Ciencias Sociales, Niñez y Juventud*, 12(1), 141-158. doi:10.11600/1692715x.1217060413
- Greer, J. E. și Francis, L. J. (1992). Religious experience and attitude towards Christianity among secondary school children in Northern Ireland. *Journal of Social Psychology*, 132(2), 277-279.
- Halama, P., Martos, T. și Adamovová, L. (2010). Religiosity and well-being in Slovak and Hungarian student samples: The role of personality traits. *Studia Psychologica*, 52(2), 101-115.
- Hardy, S. A., White, J. A., Zhang, Z. și Ruchty, J. (2011). Parenting and the socialization of religiousness and spirituality. *Psychology of Religion and Spirituality*, 3(3), 217–230. doi:10.1037/a0021600
- Hart, C. H., Nelson, D. A., Robinson, C. C., Olsen, S. F. și McNeilly-Choque, M. K. (1998). Overt and relational aggression in Russian nursery-school-age children: Parenting style and marital linkages. *Developmental Psychology*, 34(4), 687-697. doi:10.1037/0012-1649.34.4.687
- Heaven, P. și Ciarrochi, J. (2008). Parental styles, gender and the development of hope and self-esteem. *European Journal of Personality*, 22, 707-724. doi:10.1002/per.699
- Heaven, P. și Newbury, K. (2004). Relationships between adolescent and parental characteristics and adolescents' attitudes to school and self-rated academic performance. *Australian Journal of Psychology*, 56(3), 173-180. doi:10.1080/00049530412331283327
- Hoeve, M., Dubas, J., Eichelsheim, V. I., Laan, P. H., Smeenk, W. și Gerris, J. M. (2009). The relationship between parenting and delinquency: A meta-analysis. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 37(6), 749-775. doi:10.1007/s10802-009-9310-8
- Kaufmann, D., Gesten, E., Santa Lucia, R. C., Salcedo, O., Rendina-Gobioff, G. și Gadd, R. (2000). The relationship between parenting style and children's adjustment: The parents' perspective. *Journal of Child and Family Studies*, 9(2), 231-245. doi:10.1023/A:1009475122883
- Kernis, M. H., Brown, A. C. și Brody, G. H. (2000). Fragile self-esteem in children and its associations with perceived patterns of parent-child communications. *Journal of Personality*, 68(2), 225-252. doi:10.1111/1467-6494.00096

- Kiara R., Timpano, K. R., Keough, M. E., Mahaffey, B., Schmidt, N. B. și Abramowitz, J. (2010). Parenting and obsessive compulsive symptoms: Implications of authoritarian parenting. *Journal of Cognitive Psychotherapy: An International Quarterly*, 24(3), 151-164. doi:10.1891/0889-8391.24.3.151
- Kinnaman, D. (2012). *You lost me*. Grand Rapids, MI: Baker Books.
- Krumm, G., Vargas-Rubilar, J. și Gullon, S. (2013). Estilos parentales y creatividad en niños escolarizados. *Psicoperspectivas*, 12(1), 161-182. doi:10.5027/PSICOPERSPECTIVAS-VOL12-ISSUE1-FULLTEXT-223
- Lamborn, S. D., Mounts, N. S., Steinberg, L. și Dornbusch, S. M. (1991). Patterns of competence and adjustment among adolescents from authoritative, authoritarian, indulgent, and neglectful families. *Child Development*, 62(5), 1049-1065. doi:10.2307/1131151
- Lewis, C. A. și Francis, L. J. (2014). Personalidad y religión entre los estudiantes del sexo femenino en universidades de Francia. *Psychology, Society and Education*, 6(2), 68-80.
- Maccoby, E. E. și Martin, J. A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent-child interaction. En P. H. Mussen și E. M. Hetherington (Eds.), *Handbook of child psychology. Socialization, personality, and social development* (Vol. 4, pp. 1-101). New York: Wiley.
- Marmo, J. (2014). Estilos parentales y factores de riesgo asociados a la patología alimentaria. *Avances en Psicología*, 22(2), 165-178.
- Mažeikienė, N. și Šulcaitė, I. (2010). Autoritarinių, seksistinių ir homofobinių nuostatų raiškos lyčių skirtumai. *Gender Studies and Research*, 8, 94-108.
- McDonald, A., Beck, R., Allison, S. și Norsworthy, L. (2005). Attachment to God and parents: Testing the correspondence vs. compensation hypotheses. *Journal of Psychology and Christianity*, 24(1), 21-28.
- McKinney, C., Milone, M. C. și Renk, K. (2011). Parenting and late adolescent emotional adjustment: Mediating effects of discipline and gender. *Child Psychiatry and Human Development*, 42, 463-481. doi:10.1007/s10578-011-0229-2
- Mezulis, A. H., Hyde, J. S. și Clark, R. (2004). Father involvement moderates the effect of maternal depression during a child's infancy on child behavior problems in kindergarten. *Journal of Family Psychology*, 18(4), 575-588. doi:10.1037/0893-3200.18.4.575

- Milevsky, A., Schlechter, M., Netter, S. și Keehn, D. (2007). Maternal and paternal parenting styles in adolescents: Association with self-esteem, depression and life-satisfaction. *Journal for Children and Family Studies*, 16(1), 39-47. doi:10.1007/s10826-006-9066-5
- Mounts, N. S. (2002). Parental management of adolescent peer relationships in context: The role of parenting style. *Journal of Family Psychology*, 16(1), 58-69. doi:10.1037//0893-3200.16.1.58
- Newman, L. (2004). *Hachiko Waits*. New York: Square Fish.
- Olowodunoye, S. A. și Titus, O. A. (2011). Parenting styles, gender, religiosity and examination malpractices. *Gender and Behaviour*, 9(2), 3941-3960. doi:org/10.4314/gab.v9i2.72168
- Osorio de Rebellón Yohn, A., Rivas Borrell, S., de Irala Estévez, J., Calatrava, M. y López del Burgo, C. (2009). Evaluación de los estilos educativos parentales en una muestra de estudiantes filipinos: implicaciones educativas. *Revista Panamericana de Pedagogía: Saberes y Quehaceres del Pedagogo*, 14, 13-37.
- Ossa Cornejo, C., Navarrete Acuña, L. și Jiménez Figueroa, A. (2014). Estilos parentales y calidad de vida familiar en padres y madres de adolescentes de un establecimiento educacional de la ciudad de Chillán (Chile). *Investigación y Desarrollo*, 22(1). 40-58.
- Park, Y. S., Kim, B. S. K., Chiang, J. și Ju, C. M. (2010). Acculturation, enculturation, parental adherence to Asian cultural values, parenting styles, and family conflict among Asian American college students. *Asian American Journal of Psychology*, 1(1), 67-79. doi:10.1037/a0018961
- Patock-Peckham, J. A. și Morgan-Lopez, A. A. (2007). College drinking behaviors: Mediation links between parenting styles, parental bonds, depression, and alcohol problems. *Psychology of Addictive Behaviors*, 21(3), 297-306. doi:10.1037/0893-164X.21.3.297
- Pérez Quiroz, A., Uribe Alvarado, J. I., Vianchá, M. A., Bahamón Muñetón, M. J., Verdugo Lucero, J. C. y Ochoa Alcazár, S. (2013). Estilos parentales como predictores de ideación suicida en estudiantes adolescentes. *Psicología desde el Caribe*, 30(3), 551-568.
- Richaud, M. C., Mesurado, B., Samper-García, P., Llorca, A., Lemos, V. și Tur, A. (2013). Parental styles, emotional instability, and aggressiveness in children in social vulnerability in Argentina and Spain. *Ansiedad y Estrés*, 19(1), 53-69.

- Shorkey, C., Uebel, M. și Windsor, L. C. (2008). Measuring dimensions of spirituality in chemical dependence treatment and recovery: Research and practice. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 6(3), 286-305. doi:10.1007/s11469-007-9065-9
- Sierra, A. V. și Pérez Vega, M. G. (2014). El papel de los esquemas cognitivos y estilos parentales en la relación entre prácticas de crianza y problemas de comportamiento infantil. *Avances en Psicología Latinoamericana*, 32(3), 389-402. doi:10.12804/apl32.03.2014.04
- Tiliopoulos, N., Francis, L. J. și Jiang, Y. (2013). The Chinese translation of the Francis Scale of Attitude Toward Christianity: Factor structure, internal consistency reliability, and construct validity among Protestant Christians in Shanghai. *Pastoral Psychology*, 62(1), 75-79.
- Torre-Cruz, M. J., García-Linares, M. C. și Casanova-Arias, P. F. (2014). Relationship between parenting styles and aggressiveness in adolescents. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 12(1), 147-170. doi:10.14204/ejrep.32.13118
- Tracy, S., Francis, L. J. și Mandy, R. (2010). Shaping attitude toward Christianity among year seven pupils: The influence of sex, church, home and primary school. *Journal of Beliefs and Values*, 31,(3), 343–348. doi:10.1080/13617672.2010.521013
- Turkel, Y. D. și Tezer, E. (2008). Parenting style and learned resourcefulness of Turkish adolescents. *Adolescence*, 43(169), 143-152.
- Watson, P., O'Learly, B. și Weathington, B. (2008). Self-functioning and perceived parenting: Relation of parental empathy and love inconsistency with narcissism, depression, and self-esteem. *The Journal of Genetic Psychology*, 169, 51-57. doi:10.3200/GNTP.169.1.51-71
- Wentzel, K. R. (1997). Student motivation in middle school: The role of perceived pedagogical caring. *Journal of Educational Psychology*, 89(3), 411-419. doi:10.1037/0022-0663.89.3.411
- White, E. G. (2007). *Îndrumarea copilului*. București: Viață și Sănătate.
- White, E. G. (2015). *Patriarhi și Profeți*. București: Viață și Sănătate.
- Williams, E., Francis, L. J. și Robbins, M. (2011). Implicit religion and the quest for meaning: The relationship between purpose in life and conventiona (Christian) and unconventional (paranormal) transcendent beliefs. *Implicit Religion*, 14(1), 45-65.

- Woods, J. (2014, 13 februarie). Have Sweden's permissive parents given birth to a generation of monsters? *The Telegraph*. Extras de la <http://www.telegraph.co.uk/women/mother-tongue/10636279/Have-Swedens-permissive-parents-given-birth-to-a-generation-of-monsters.html>
- Xu, Y., Farver, J. A. M., Zhang, Z., Zeng, Q., Yu, L. și Cai, B. (2005). Mainland Chinese parenting styles and parent-child interaction. *International Journal of Behavioral Development*, 29(6), 524-531. doi:10.1080/01650250500147121
- Yablon, Y., Francis, L. J. și Robbins, M. (2014). The Katz-Francis Scale of Attitude Toward Judaism: Internal consistency reliability and construct validity among female undergraduate students in Israel. *Pastoral Psychology*, 63(1), 73-78. doi:10.1007/s11089-013-0523-y
- Yahav, R. (2006). The relationship between children' and adolescents' perception of parenting style and internal and external symptoms. *Child: Care, Health and Development*, 33(4), 460-471. doi:10.1111/j.1365-2214.2006.00708.x
- Yanrong, K. și Joyce, M. (2011). Parenting style and adolescents' school performance in Mainland China. *US-China Education Review*, B1(6), 133-138.
- Zhou, Q., Eisenberg, N., Wang, Y. și Reiser, M. (2004). Chinese children's effortful control and dispositional anger/frustration: Relations to parenting styles and children's social functioning. *Developmental Psychology*, 40(3), 352-366. doi:10.1037/0012-1649.40.3.352